

MARATHON

5/2020

číslo 165

**Teoretický časopis věnovaný otázkám postavení
člověka ve světě, ve společnosti, v současném dění**

Obsah

1. Úvodní poznámka.....	2
2. Hlavní materiály.....	2
Historie časopisu Obzor národohospodářský 1895-1925.....	2
3. Ohlasy na publikace.....	8
3 x Z aneb knižní okénko 6 (druhá část).....	8
4. Pracovní materiály.....	31
Hledání evolučně stabilní strategie pro koronavirus a pro člověka.....	31

MARATHON

Internet: <http://www.valencik.cz/marathon>

Vydává:

Radim Valenčík

jménem Otevřené společnosti příznivců

časopisu MARATHON

Vychází od listopadu 1996

Registrační značka: MK ČR 7785

ISSN 1211-8591

Redigují:

Vladimír Prorok

e-mail: prorok@vse.cz

Jiří Řezník

e-mail: reznik.jiri@seznam.cz

Pavel Sirůček

e-mail: sirucek@vse.cz

Radim Valenčík (224933149)

e-mail: valencik@seznam.cz

Redakce a administrace:

Radim Valenčík, Ostrovní 16

110 00 Praha 1

MARATHON is a bi-monthly Internet magazine founded in Prague at the end of 1996. Its aim is to help to clarify, from central and east European perspective, the reasons of present entanglement of the world developments, and participate in the search for prospective solutions.

About 30 authors contribute to the magazine on a regular basis and more write for it occasionally. So far MARATHON has been published in Czech with occasional documentation annexes in English or German. English summaries of articles are envisaged based on specific interests of readers.

Themes most often treated in the magazine include human capital, investments in education and other forms of human capital, nature and consequences of globalization, new approaches in economic theory (an attempt for synthesis of seemingly disparate concepts of K. Marx, J. Schumpeter, M. Friedman, G. Becker and R. Reich with regard to role played by innovations and the search for new space for economic growth), etc. Several specific projects of human capital investments have been developed on the basis of concepts analyzed in MARATHON.

The magazine can be accessed at www.valencik.cz

E-mail contact: valencik@seznam.cz

Do rukou se vám dostává 5. číslo časopisu Marathonu za rok 2020. Jako obvykle, nejdřív některá základní sdělení:

- Časopis je dostupný prostřednictvím sítě INTERNET na www.valencik.cz

- Časopis vychází jednou za dva měsíce, vždy 15. dne prvního z dvojice měsíců, které jsou po sobě. Nejbližší řádné číslo (06/2020) bude vydáno a objeví se na Internetu 15. listopadu 2020.

- Rozsah časopisu je zpravidla 40 stran tohoto formátu, což odpovídá přibližně 120 stranám standardního formátu. Toto číslo vzhledem k tomu, že připomíná významné výročí, je monotematické a mírně přesahuje obvyklých 40 stran.

- Příspěvky, případně připomínky a náměty, vzkazy redakci apod. lze rovněž zasílat na e-mailovou adresu: valencik@seznam.cz.

- V srpnu 1997 byl Marathon registrován ministerstvem kultury ČR

1. Úvodní poznámka

Rovněž třetí letošní číslo obsahuje (v tomto případě třetí) část obsáhlé studie **Jiřího Řezníka** prezentující **logiku** historie časopisu *Obzor národohospodářský*. Jedná se o pečlivě zpracovaný a poutavý vhled do vývoje ekonomického myšlení v praktických dobových kontextech. Na ni navazuje další trojice recenzí dotazených do podoby pojednání zpracovaná **Pavlem Sirůčkem**, kterou z obsahových důvodů nešlo dát na pokračování. Doufám, že zajme i několik mých materiálů věnovaných analýze probíhající koronavirové epidemie z pohledu otázky, do jaké míry se původce epidemie přiblížil své evolučně stabilní strategii (a jak je na tom z hlediska své evolučně stabilní strategie lidská pospolitost).

Radim Valenčík

2. Hlavní materiály

Historie časopisu *Obzor národohospodářský* 1895-1925

Třetí část

Jiří Řezník

Články v časopisu *Obzor národohospodářský* 1901-1905 podle témat a jejich autoři

OBZOR NÁRODOHOSPODÁŘSKÝ. Časopis věnovaný otázkám národohospodářským a sociálně-politickým. Orgán Jednoty ku povzbuzení průmyslu v Čechách a Vývozního spolku pro Čechy, Moravu a Slezsko. Vychází s podporou České Akademie císaře Františka Josefa pro vědy, slovesnost a umění v Praze.	Ročník: VI. Rok: 1901
Periodicita: vychází 15. každého měsíce (vyjma srpen) Rozsah (počet stránek): 536 s.	Náklad
Cena (předplatné): předplatné na celý rok 4 zlaté, poštou 4.50 zl., předpl. na ½ roku 2 zlaté, poštou 2.25 zl.	Redaktor: Dr. Josef Gruber Redakce: Král. Vinohrady, Krameriova ul. Č. 21, Praha

Rubriky:	Majitel, vydavatel a nakladatel: J. Otto, Karlovo náměstí č. 34, Praha
Témata článků: (23)	Autor (autoři), název stránky
Dopravnictví: (4; 17,4%)	Gruber Josef: <i>K dějinám říční plavby a průplavních projektů v Čechách</i> 297 Gruber Josef: <i>Vnitrozemské vodní cesty a vodní doprava v státech kulturních</i> 263, 317 Nermut, V.: <i>Pošta historicky a národohospodářsky</i> 370, 421, 454 Pramen Václav: <i>Hospodářství na zemských železnicích</i> 105
Finanční hospodářství: (1; 4,4%)	K.J., <i>Kterak lze loterními půjčkami opatřit kapitály potřebné k projektovaným investicím</i> 153
Hospodářství Československa: (3; 13%)	Zásadský J.: <i>Hospodářský rozvoj Lomnice nad Popelkou</i> 125, 169, 213 Fischer Richard: <i>Severní Morava</i> 76, 116, 157, 254 Radič Štěpán: <i>Češi a hospodářská organizace jižních Slovanů</i> 71
Obecné otázky hospodářské: (1; 4,4%)	Schuster Václav: <i>Poznámky k rozporu zájmů zemědělských a průmyslových</i> 2
Obchod: (1; 4,4%)	Viškovský Karel: <i>Průlom do celní ochrany naší obilní výroby</i> 122
Peněžnictví: (3; 13%)	Stiller Antonín: <i>Kořen všeho zla</i> 13, 163 Stiller Antonín: <i>Marné strachy a kořen všeho zla</i> 362 Žmavc Ivan: <i>Mezinárodní převody hodnot miliardových</i> 220, 249, 313
Průmysl: (4; 17,4%)	Hořínek Vojtěch: <i>O výnosnosti našeho průmyslu cukrovarnického</i> 20, 66 Maysl Albert, <i>Domácí průmysl perleťářský na Žirovnicku</i> 8 Parvus: <i>Naše průmyslové podnikání</i> 497 Kott, Adolf: <i>Vyšívání prádla ve východních Čechách</i> 518
Různé otázky: (2; 8,8%)	Fáček Vladimír: <i>Prof. Dr. Albín Bráf</i> 57 Horáček Cyril: <i>Albín Bráf, jeho působení literární a učitelské</i> 59
Sociální otázky: (1; 4,4%)	Winter Lev: <i>Ještě jednou Bernstein</i> 449
Statistika:	
Zahraniční otázky hospodářské: (2; 8,8%)	Salaba Jaroslav E.: <i>Doba světových výstav (1851-1900)</i> 201 Žmavc Ivan: <i>Německé národní hospodářství a tendence jeho vývoje</i> 401, 467, 504
Zemědělství: (1; 4,4%)	Schuster Václav: <i>Industrializace zemědělství</i> 353, 410

xxx

OBZOR NÁRODOHOSPODÁŘSKÝ. Časopis věnovaný otázkám národohospodářským a sociálně-politickým. Orgán Jednoty ku povzbuzení průmyslu v Čechách a Vývozního spolku pro Čechy, Moravu a Slezsko. Vychází s podporou České Akademie císaře Františka Josefa pro vědy, slovesnost a umění v Praze.	Ročník: VII. Rok: 1902
Periodicita: 11 č. Rozsah (počet stránek): 536	Náklad
Cena (předplatné)	Redaktor: Dr. Josef Gruber Redakce:
Rubriky: Články, Menší zprávy, Rozhledy, Věstník jednoty pro povzbuzení průmyslu v Čechách, Knihy	Majitel, vydavatel a nakladatel: J. Otto,
Témata článků: (22)	Autor (autoři) název stránky

Dopravnictví:	
Finanční hospodářství: (2; 9,1%)	Krejčí Dobroslav: Čistý výnos přímých daní u nás v roce 1899 304 Pilař Josef: Finanční politika království českého 353
Hospodářství Československa: (1; 4,4%)	Fischer Richard: Česká svépomoc hospodářská na severní Moravě 9, 77, 126, 170, 201
Obecné otázky hospodářské:	
Obchod:	
Peněžnictví: (1; 4,4%)	Husník Karel: K otázce rozmnožení kmenového jmění okresních záložen hospodářských 266, 311
Průmysl: (3; 13,6%)	Fáček Vladimír: Úkoly Zemského úvěrního fondu živnostenského 67, 120 Holman B.: Kočovní živnostenský společenstevní učitel 519 Polák Karel: Úvěr maloživnostenský 249
Různé otázky: (2; 9,1%)	Chytil Karel: Práce samouků a diletantů 401 Salaba E. J.: Socialisace umění 12, 57
Sociální otázky: (8; 36,4%)	K.: Tuláci a nynější trestní praxe k jejich potlačení 165 Klíma Alois: Výsledky činnosti úrazové pojišťovny dělnické pro král. České za první desetiletí 1890-1899 449 Winter Lev: Soukromé úrazové pojišťovny 214 Němec K. J.: Rozhled po odborovém hnutí českého dělnictva 371, 413, 464, 497 Pilbauer Rudolf: Nové problémy na poli sociálního pojišťování 1. Schuster V.: Omezení počtu učňů 20 Výchova učně v dílně 160 Winter Lev: Revisionistické proudy v moderním socialismu 129
Statistika: (1; 4,4%)	Gruber Josef: Několik dat z hospodářské statistiky 220, 252, 320, 366, 406, 457
Zahraniční otázky hospodářské: (2; 9,1%)	Stiller Ant.: Časové otázky 26, 74 - Styky s Francií 297
Zemědělství: (2; 9,1%)	Agrární anketa 153 Preiss Jaroslav: K cukerní otázce 105

OBZOR NÁRODOHOSPODÁŘSKÝ. Časopis věnovaný otázkám národohospodářským a sociálně-politickým. Orgán Jednoty ku povzbuzení průmyslu v Čechách a Vývozního spolku pro Čechy, Moravu a Slezsko Vychází s podporou České Akademie císaře Františka Josefa pro vědy, slovesnost a umění v Praze.	Ročník: VIII Rok 1903
Periodicita: Rozsah (počet stránek): 536	Náklad
Cena (předplatné):	Redaktor: Dr. Jos. Gruber Redakce:
Rubriky: Články, Menší zprávy a rozhledy (Hospodářské a finanční, Sociální), Věstník Jednoty k povzbuzení průmyslu v Čechách), Knihy	Majitel, vydavatel a nakladatel: J. Otto,
Témata článků: (24)	Autor (autoři) název stránky
Dopravnictví: (3; 12,5%)	Gruber Josef, Dr.: Průplavní projekty v Rakousku s českého hlediska národohospodářského 15. — Střední Vltava 249 O.: Elektrické dráhy král. hlav. Města Prahy 449.
Finanční hospodářství:	

Hospodářství Československa: (4;16,6%)	Bráf Albín, Dr.: <i>Národohospodářsky vývoj český a Jednota ku povzbuzení průmyslu v Čechách</i> 297. Gruber Josef, Dr.: <i>České a německé národní hospodářství v Čechách</i> 153, 201 Hotowetz Rudolf, Dr.: <i>Hospodářské vyrovnání rakouskouherské po stránce průmyslové</i> 109, 220. Pilát Rudolf: <i>Uherské Slovensko a český kapitál</i> 8, 63.
Obecné otázky hospodářské: (1, 4,2%)	Stiller Antonín: <i>Dekadence</i> 30, 77-266, 310.
Obchod: (2;8,4%)	Rs.: <i>O našem výstavnictví, zvláště o výstavách krajinských</i> 121. — <i>Krajinské výstavy v Čechách r. 1908</i> 461, 497.
Peněžnictví:	
Průmysl: (2;8,4%)	Holman B., prof.: <i>Vzdělávací ruch v živnostnictvu</i> 814; 415. Schuster Václav, Dr.: <i>Několik slov k vývoji podpůrné akce živnostenské</i> 252.
Různé otázky: (2;8,4%)	Horáček Cyril, Dr.: <i>Riegrův význam pro české písemnictví národohospodářské</i> 106 JUDr. František Ladislav Rieger 105.
Sociální otázky: (3; 12,5%)	Pilbauer Rudolf., Dr.: <i>Ženská otázka</i> 858. Tobolka Zdeněk V., Dr.: <i>Počátky dělnického hnutí v Čechách</i> 1, 49. 113, 169, 208. Winter Lev, Dr.: <i>Náhrada škody dle zákona úrazového</i> 128.
Statistika: (1; 4,2%)	Chalupný Emanuel, Dr.: <i>K důchodové, bytové a spotřební statistice</i> 269.
Zahraniční otázky hospodářské: (5; 20,8%)	Hlaváček František: <i>Zahraniční tržba Ruska r. 1902; Sto let ruské tržební statistiky</i> 262. Pinkus Norbert: <i>Artěle</i> 470, 501 Preiss Jaroslav, Dr.: <i>Bavlna</i> 401. Žmavc Ivan, Dr.: <i>Londýn po stránce hospodářské a sociální</i> 72
Zemědělství: (1; 4,2%)	Viškovský Karel, Dr.: <i>O zájmech zemědělství při obnově rakousko-uherského vyrovnání</i> 363, 408.

OBZOR NÁRODOHOSPODÁŘSKÝ. Časopis věnovaný otázkám národohospodářským a sociálně-politickým. Orgán Jednoty ku povzbuzení průmyslu v Čechách a Vývozního spolku pro Čechy, Moravu a Slezsko. Vychází s podporou České Akademie císaře Františka Josefa pro vědy, slovesnost a umění v Praze.	Ročník: IX Rok: 1904
Periodicita: Rozsah (počet stránek): 536	Náklad
Cena (předplatné)	Redaktor: Dr. Jos. Gruber Redakce:
Rubriky: Články, Menší zprávy a rozhledy (Hospodářské a finanční, Sociální) Věstník jednoty k povzbuzení průmyslu v Čechách, Knihy a časopisy	Majitel, vydavatel a nakladatel: J. Otto
Témata článků: (20)	Autor (autoři) název stránky
Dopravnictví: (1; 5%)	Gruber Josef, Dr.: <i>Průplav pardubicko-přerovský a kolínsko pražský</i> 57.
Finanční hospodářství: (1;5%)	Fiedler Frant., prof <i>Rakousko-uherské vyrovnání a státoprávní význam vojenských požadavků uherských</i> 105.
Hospodářství Československa: (1; 5%)	B. K.: <i>Slovenská továrna na cellulosu</i> 16.
Obecné otázky hospodářské: (3; 15%)	Gruber Josef, Dr.: <i>Hospodářství a národ</i> 249, 297, 353, 401, 449.

	Pilbauer Rudolf, Dr.: <i>Národohospodářská architektura</i> 153, 497. Schindler Emanuel: <i>Merkantilism a státní praxe v Rakousku za Leopolda I.</i> 367, 415, 468, 509.
Obchod:	
Peněžnictví: (3; 15%)	Fiedler Frant., prof. Dr.: <i>Rakousko-uherská banka a Čechy I.</i> P. J.: <i>Kontribuční záložny na Moravě</i> 164. Kučera F.: <i>Příspěvek ku pojišťování proti ohni</i> 309.
Průmysl: (4; 20%)	Wanklová M.: <i>Záduha</i> 77. Beneš K., Dr.: <i>Instruktoři společenstev živnostenských a jejich zpráva</i> 207. Rössler Frant.: <i>Mezinárodní výstava 'zužitkování lihu a kvasného průmyslu ve Vídni 1904</i> 518. Schuster V. R., Dr.: <i>Dojmy z vídeňské výstavy živnostenského školství a prací učednických</i> 464.
Různé otázky: (3; 15%)	Pelc Ferd. K.: <i>Valašská vesnice</i> 215, 261, 314. Živanský Theodor, Dr.: <i>Vývoj českého a němec. obyvatelstva v Čechách</i> 24, 71, 120, 175, 224, 271, 322, 378, 424., 454. <i>Obyvatelstvo dle povolání v Čechách</i> 130.
Sociální otázky: (2; 10%)	Švácha Miloš, Dr.: <i>K pojmu úrazu v podniku</i> 201. — <i>Za sociálním mírem</i> 373, 412
Statistika: (1; 5%)	Krejčí Dobroslav, Dr.: <i>Žádoucí oprava naší obchodní statistiky</i> 67, 125.
Zahraniční otázky hospodářské: (1; 5%)	Schuster V. R., Dr.: <i>Zvelebovací akce živnostenská v Prusku</i> 254.
Zemědělství:	

OBZOR NÁRODOHOSPODÁŘSKÝ. Časopis věnovaný otázkám národohospodářským a sociálně-politickým. Orgán Jednoty ku povzbuzení průmyslu v Čechách a Vývozního spolku pro Čechy, Moravu a Slezsko. Vychází s podporou České Akademie císaře Františka Josefa pro vědy, slovesnost a umění v Praze.	Ročník: X. Rok: 1905
Periodicita: měsíčník (s výjimkou srpna) Rozsah: 536 stran	Nákladem J. Otty v Praze, Karlovo náměstí čís. 34
Cena (předplatné) není uvedeno	Redaktor: Dr. Josef Gruber Redakce:
Rubriky: Články, Menší zprávy a rozhledy (Hospodářské a finanční, Sociální) Věstník jednoty k povzbuzení průmyslu v Čechách, Věstník Vývozního spolku pro Čechy, Moravu a Slezsko v Praze, knihy a časopisy,	Majitel, vydavatel a nakladatel: J. Otto
Témata článků: (18)	Autor (autoři): <i>název, stránky</i>
Dopravnictví: (1; 5,6%)	Müller, B., inž.: <i>Kanalizování Vltavy Labe v Čechách</i> 349
Finanční hospodářství: (2; 11,1%)	Uzel, Vincenc: <i>Zdanění přírůstku městské renty pozemkové a hodnoty pozemků stavebních</i> Tobolka, Zdeněk V., Dr.: <i>Národní výbor r. 1848</i> 13, 66, 112, 165
Hospodářství Československa:	
Obecné otázky hospodářské: (1; 5,6%)	Svoboda, Karel: <i>Technika a ethika</i> 401
Obchod:	
Peněžnictví:	
Průmysl: (6; 33,3%)	Goller, F.V.: <i>Příčiny a následky zákona proti rajonování cukrovarů</i> 212 Gruber, Josef, Dr.: <i>K reformě řádu živnostenského.</i> 497

	<p>Polák, Karel, Dr.: <i>Správa společenstev živnostenských a jejich povznesení</i> 57</p> <p>Polák, Karel, Dr.: <i>Otázka pomocnická ve společenstvech živnostenských</i> 449</p> <p>Rössler, František: <i>Druhá odborná výstava truhlářská v Praze a dnešní poměry truhlářské výroby v Čechách</i> 409</p> <p>Svoboda, Karel: <i>O domácí výrobě hračkářské, dýmařském průmyslu a pasířství v Čechách</i> 369, 409</p>
Různé otázky: (1; 5,6%)	Živanský, Theodor, Dr.: <i>Národní država v Čechách</i> 463
Sociální otázky: (3; 16,6%)	<p>Fiedler František, prof. Dr.: <i>Pojištění zemědělského dělnictva ve vládním programu pojišťovacím</i>, str. 249</p> <p>Horáček, Cyril, prof. Dr.: <i>Několik dat o hospodářských a sociálních poměrech pražských</i> 262, 279</p> <p>Winter, Lev, Dr.: <i>Soudnictví pojišťovací ve vládním programu reformy a vybudování dělnického pojištění</i> 105</p>
Statistika: (2; 11,1%)	<p>Živanský, Theodor, Dr.: <i>Statistika živnostenských národů v Rakousku</i> 25, 74</p> <p>Živanský, Theodor, Dr.: <i>Statistika pozemkového majetku v zemích českých</i> 153, 201</p>
Zahraniční otázky hospodářské	
Zemědělství: (2; 11,1%)	<p>Fiedler, František.: <i>Rentové statky v Haliči</i> 1</p> <p>Kolářik, Šimon, Dr.: <i>Hrubý výnos zemědělské produkce rostlinné v království Českém</i> 312</p>

Historie časopisu *Obzor národohospodářský* (část III: 1906-1910)

V letech 1906-1910 *Obzor národohospodářský* se profiloval jako měsíčník¹, který převážnou část svého rozsahu 536 stránek věnoval především (38 článků) otázkám **průmyslu** a **zemědělství**. V XI. ročníku měly stejnou prioritu články, věnované **sociální problematice**, ve XII. ročníku články zabývající **různým problémy**. XIII. ročník se obíral také ve stejné míře **zahraničními hospodářskými otázkami**. Ve XIV. ročníku byl kladen důraz rovněž na **sociální otázky a politiku**.

V XV. ročníku bylo možné nalézt 6 článků věnovaných **vývoji v zahraničí**, 5 článků na **různá** nespecifikovaná **témata**, po 3 člancích k tématu **průmysl a živnosti**, **statistiky** a **zemědělství**. Počet článků narostl z 22 na 29 článků v závěru tohoto období. Lze říci, že pan redaktor Gruber se snažil o zvýšení pestrosti a čtivosti jim vedeného odborného časopisu, který preferoval v celém pětiletí ve větší míře kromě **průmyslu** především témata **vývoje v zahraničí** a poněkud možná překvapivě **sociální politiky**. V XIII. ročníku lze poprvé nalézt překlad článku (Dr. Karhan) od A. Volejkova.

¹ S již uvedenou výjimkou měsíce srpna.

Redaktorovi Gruberovi napomohli realizovat změnu tohoto zaměření časopisu někteří noví přispívatelé: Albin Bašus², Jiří Daneš³, Viktor Dvorský⁴, Karel Engliš⁵, Břetislav Foustka⁶, B. Franta⁷, Emanuel Grégr⁸, František Hauser, V.J. Hauner⁹, Rudolf Havlíček¹⁰, Josef Horák¹¹, Josef Jareš¹², E. X. Jiřík¹³, Břetislav Kalandra¹⁴, R. Koráb, Arnošt Kraus¹⁵, Jan Máša¹⁶, Josef Matoušek¹⁷, Jan Matys¹⁸, Alfred Mayer¹⁹, Emil Meissner²⁰,

3. Ohlasy na publikace

3 x Z aneb knižní okénko 6 (druhá část).

Pavel Sirůček

2 Albin Bašus (28.10.1885 Velké Nehvizdy – 29.10.1914 Praha), český technik, národohospodář, publikace o organizaci veřejné správy, články také v časopisu Naše doba. Viz též Smrček, O. *Albin Bašus - propagátor vědecké organizace práce, Dějiny vědy a techniky* č.3, 1992, s. 170-177. Bibliografie: *Systémy mzdové v průmyslových závodech strojních*. [Praha: A. Bašus, 1910. 8 s.]; *Moderní organizace ve strojárnách: studie technicko-hospodářská*. [Praha: A. Bašus, 1911. 66 s.]; *Technické školství a jeho význam*, in: Přehled 15 (1911), p. 272-274].

3 Jiří Viktor Daneš, Prof., PhDr. (23.8.1880 Nový Dvůr u Kladna, dnes Pavlov u Unhoště .11. 4. 1928 Los Angeles), geomorfolog, diplomat, cestovatel a spisovatel, přední světový odborník na krasové oblasti Podrobněji viz <https://www.natur.cuni.cz/geografie/knihovna/otcove-zakladatele-geografie/jiri-viktor-danes> ; <http://www.databazeknih.cz/zivotopis/jiri-v-danes-34301> Bibliografie: *Hospodářský vývoj Mexika a Rakousko*. [Praha: nákl. vl., 1908. 28 s.]; *Hospodářské problémy světové politiky: (Kurs přednáškový)*. [Praha: J. Otto, 1912. 56 s. Sbíрка přednášek a rozprav; Serie 6. Čís. 3.]; *Obyvatelstvo král. českého v l. 1843-1910*. [Praha: nákl. vl., 1916. 30 s.].

4 Viktor Dvorský, PhDr., JUDr., DrSc (22.9.1882 Praha- 26.11.1960 Praha., profesor geografie, zakladatel české antropogeografie, literatura z oboru a románová tvorba Podrobněji viz <http://abicko.avcr.cz/2010/01/10/> Publikoval také pod pseudonymem Postumus. Bibliografie: *Ekonomickogeografické studie z Černé Hory*. [Praha: Nákladem České akademie císaře Františka Josefa pro vědy, slovesnost a umění, 1907. 59 stran. Rozpravy České akademie císaře Františka Josefa pro vědy, slovesnost a umění; třída I, číslo 37]; *Hospodářské využití vysokých hor*. [Praha: Geograf. ústav čes. univ., 1908. 28 s.]; *Politická geografie Československé republiky*. [Praha: Minist. Nár. Obrany, 1919. 2 l. M.N.O. odbor II. odd. 6. osvětové. Vzdělávací kurzy pro osvětové referenty u vojska]; *Hranice československé republiky*. [Praha: Státovědecká společnost, 1920. 8 s. Mírové smlouvy kongresu pařížského a stát československý; 2.]; *Němci v Československé republice: (přednáška konaná 28. května 1920 v Státovědecké společnosti)*. [Praha: Nákladem Státovědecké společnosti, 1920. 20 s. Mírové smlouvy kongresu pařížského a stát Československý; čís. 4.]; *Základy politické geografie a Československý stát*. [Praha: Český čtenář, 1923. 132 s. Český čtenář; roč. 15, sv. 4-5.]; *Speciální zeměpis obchodní. I. část, Československo*. [Praha: Spolek posluchačů komerčního inženýrství, 1923. 31 s.]; *Všeobecný zeměpis obchodní*. [Praha: Spolek posluchačů komerčního inženýrství, 1924-1927. 3 sv.]; *Hospodářský přehled světa. Svazek I, Evropa jako celek, Československá republika*. [Praha: E. Beaufort, 1929. 107 s.]

5 Karel Engliš (17. 8. 1880 Hrabyně – 13. 6. 1961 tamtéž), český ekonom a politik, tvůrce teleologické teorie hospodářské, několikanásobný prvorepublikový ministr financí, první rektor Masarykovy univerzity (1919–1920) a rektor Univerzity Karlovy (1947–1948). Viz podrobněji heslo ve Wikipedii. Bibliografie: *Zprávy Zemského statistického úřadu Království českého. Svazek VII. Sešit 2., Příspěvky ke statistice národního školství*. [Praha: Zemský statistický úřad Království českého, 1906. lxxx, 53 s.]; *Zprávy Zemského statistického úřadu Království českého. Svazek XIII., Chudinství v Království českém na počátku XX. století*. [Praha: Zemský statistický úřad Království českého, 1908. ccxcii, 112 s.]; *Nationalitätenerhebungsfrage und die Volkszählung*. [Prag: Zeitschrift Union, 1909. 47 s.]; *Tarifní smlouvy pracovní po stránce národohospodářské*. [Praha: Nákladem časopisu "Pokroková revue", 1911. 40 s.]; *O živnostenské otázce a politice: (přednáška prosloušená v Kroměříži dne 15. září 1912 při slavnosti 25ti letého trvání Zemské živnostensko-průmyslové jednoty Markrabství moravského v Kroměříži)*. [Kroměříž: Zemská živnostensko-průmyslová jednota Markrabství moravského v Kroměříži, 1913. 24 s. Živnostenská knihovna; č. 31.]; *Sociální politika*. [Praha: F. Topič 1916. 80 s. Duch a svět; 20.]; *Theorie statistiky spotřebního hospodářství: spotřební hospodářství 65ti učitelských rodin na Moravě z roku 1913-14*. [Brno: Ústřední spolek jednot učitelství na Moravě, 1917. vi, 316 s.]; *Peníze*. [Brno: Úřednický peněžní ústav, 1918. 200, xxix s.]

6 Břetislav Foustka (5. 2. 1862 Trpín u Poličky - 22. 2. 1947 Poděbrady), český sociolog a filosof, profesor Univerzity Karlovy, který se zabýval nežádoucími trendy v moderních společnostech (alkoholismus, sebevražednost). Snažil se je prakticky překonávat, usiloval o reformy školství a emancipaci žen. Bibliografie: *Sociální politika: Socialismus a sociální hnutí*. [Praha: Edv. Leschinger, 1911. 398 s.]

7 Bohuslav Franta (8. května 1861 Poděbrady – 24. dubna 1929 Praha), český a československý politik, člen Národní strany svobodomyšlné (mladočeši) a poslanec Revolučního národního shromáždění za Českou státoprávní demokracii, respektive za z ní vzniklou Československou národní demokracii. Později byl senátorem Národního shromáždění ČSR. Publikace: *Z Tyrol: vzpomínky a dojmy turistů*. [Praha: B. Franta, 1896. 31 s.]; *Slovincké Alpy: průvodce po alpských zemích slovinských, Krasu a Přímoří*. [Praha: Máj, [1910]. 349, 5 s. Spoluautor Viktor Dvorský]. *Parlamentní právo žen*. [Praha: Český čtenář, 1916. 75 s. Český čtenář; kn. 31, roč. 8, sv. 3.]

8 Emanuel Grégr, JUDr. (7.11.1879 Hrobice- 7.9.1962 Nespeky u Prahy), národohospodář. Bibliografie: *K otázce školních spořitelů*. [Praha: Jednota českých střádalů, 1908. 27 s. Jednota českých střádalů; spisek 4.]; *Hospodářská krise a umění*

Dnešní lidé, především zasíťovaní digitální domorodci, čtou – míněno opravdové, tedy tištěné knihy – zoufale málo. Přitom se na pultech povalují hromady titulů. Hodně proměnlivé kvality a za nemravný peněz. Mnohdy se nabízí otázka, kdo mohl něco takového vydat? A proč? Nezřídka je drzá neprofesionalita a tragikomická lidová tvořivost (zde v krajně pejorativním smyslu) až neuvěřitelná. Pachatel dílka však patří do správné partičky, která si přihrává granty, projekty. Na straně druhé jsou autoři nuceni shánět si těžce sponzory a uboze škemrat o milodary, aby mohli publikovat i bez nároků na honorář. Prostě liberalismus ... Pravidelně nepravidelná rubrika 3 x Z²¹ telegraficky představuje pel-mel knížek, které z různých důvodů nejsou recenzovány samostatně. Nicméně pozornost, samozřejmě i kritikou, si snad zaslouží.

Šesté pokračování přináší anotace následujících – vlastenecky zaměřených – knižních titulů:²²

- Černý, P.: *Černý mezi černými a jiné kapitoly z instruktorských cest kolem světa*. Praha: Mladá fronta 2019. 310 s. ISBN 978-80-204-4856-9.

věsti podniky. [Bratislava: nákladem vlastním, 1931. 51, I s.; překlad do francouzštiny a němčiny]

9 Vilém Julius Josef Hauner, PhDr. (28.4.1877 Praha- 31.10.1941 Mauthausen), matematik, astronom, novinář, docent Svobodné školy politických nauk, autor historických válečných prací, překladatel z němčiny, angličtiny, francouzštiny. Viz podrobněji heslo ve Wikipedii. Publikace: *Válka*. [Praha: Topič, [1913]. 121 s. Duch a svět. Spisy populárně poučné; Sv. 2.]; *Vývoj pozemního válečnictví slovem i obrazem*. [Praha: Československý vědecký ústav vojenský, 1922. 94 s., 133 s. obr. příl. Sběrka vojenských příruček. Řada III; sv. 3.]; *Význam techniky ve světové válce*. [Praha: Kruh pro studium čs. dějin vojenských, 1933. 34 s. Rozpravy Kruhu pro studium čs. dějin vojenských při Vědeckém ústavu vojenském v Praze; sv. 4.].

10 Rudolf Havlíček, též autor článku *Politická država Němců a Čechů v jižních Čechách*, publikováno v časopise *Naše doba*.

11 Josef Horák, JUDr. (18.9.1882 Vrátné-26.8. 1926 Ostroměř), velkostatkář, tehdy koncipient ve Fryštátě a v Časlavi, od r. 1908 zaměstnan v Živnobance, kde se v r. 1919 stal ředitelem. Řada úvah a esejí z bankovníctví a národohospodářství, zvláště v Národních Listech. Autor publikace *Přehled vývoje českých obchodních bank* (1913) a dějin Živnobanky. Viz Navrátil, 1930, s.147.

12 Josef Jareš, Ing. (8. 8. 1861 Skála u Protivína – 21. 3. 1947 Praha), živnostenský inspektor, po roce 1918 sekční šéf na Ministerstvu sociální péče, spoluzakladatel Technického musea, Spolku pro bytovou reformu a akciové společnosti Logie, továrny na učební pomůcky. V letech 1893-1896 působil v Olomouci jako živnostenský inspektor. V letech 1920-1946 generální tajemník Národohospodářského ústavu při ČAVU. Rukopis: *Posmrtná vzpomínka na Dr. Josefa Jana Friče (1861-1945), presidenta Národohospodářského ústavu*, určeného pro výroční zprávu Ústavu z roku 1945. Přemluvil Františka Křížka k sepsání Paměti. Podrobněji viz http://www.ntm.cz/data/archiv/fondy-sbirky/603_GI.pdf

13 František Xaver Jiřík, PhDr. (5. 11. 1867 Třebějice u Soběslavi - 27.1.1947 Praha), český historik umění, publicista, v letech 1915-1933 ředitel Umělecko-průmyslového muzea v Praze. Publikoval v časopisech *Květy*, *Rozhledy* a *Umění*, v letech 1904-08 redigoval časopis *Dílo*, 1908-11 byl autorem výtvarné rubriky v *Národní Politice*. Byl spolupracovníkem *Ottova slovníku naučného*. Viz též heslo ve Wikipedii. Bibliografie: *Vývoj malířství českého ve století 19*. [Praha: Jednota umělců výtvarných, 1909. 131, 20 s.]; *Výstava novodobého umělecko-průmyslového českého dutého skla: Prosinec 1915*. Praha: Uměl. průmysl. museum, 1915. 17 s.]

14 Břetislav Kalandra (1872-1930), lékař ve Vsetíně, stoupenec Masarykovy Realistické strany a organizátor jeho volby za říšského poslance. Věnoval se též studiu sociologie. Otec Závěše Kalandry. Bibliografie: *Macharova národní a sociální filosofie* (1904), *Sociologie*; *Dnešní krise v ČSR. a sjednocení socialistů*. [2. vyd. Opava: Bezručův kraj, 1920. 15 s. Českosocialistické letáky; 1.]

15 Arnošt Vilém Kraus (4. 11.1859 Třeboradice – 16. 4.1943 koncentrační tábor Terezín), český univerzitní profesor *germanistiky*, literární historik, divadelní kritik a překladatel ze *skandinávských* jazyků. Bibliografie: *O rolnících dánských: přednáška nekonaná dne 17. května 1900 na hosp. výstavě v Praze*. [Praha: Čas, 1900. 49 s. Knihovnička Času; č. 10.]; *O rolnících dánských*. [2. vyd. Praha: Čas, 1907. 52, [1] s. Knihovnička Času; Čís. 10.]; *Dánsko, jeho hmotná a duševní kultura*. [Praha: J. Otto, 1908. 210 s. Sběrka přednášek a rozprav; série 5, č. 4.]; *Pražské časopisy 1770-1774 a české probuzení*. [Praha: Nákladem České akademie císaře Františka Josefa pro vědy, slovesnost a umění, 1909. 84 stran. Rozpravy České akademie císaře Františka Josefa pro vědy, slovesnost a umění; třída III, číslo 31].

16 Jan Máša (24. 6. 1869 Tišnov – 27. února 1933 Brno), samosprávný a menšinový pracovník, redaktor moravských časopisů. Bibliografie: *Výroční zpráva za rok 1900*. [Brno: Čes. hospod. společnost pro markr. Morav., 1902. 1 sv. Přednášková knih.; 7.]; *České zemědělství na Moravě: Informativní poznámky pro slovanský národohospodářský sjezd lublaňský*. [Videň: Slovanská národohospodářská společnost, 1910.15 s.]; *České zemědělství moravské v roce 1912*. [Brno: Čes. hospod. společ. pro markr. Morav., 1913. 12 s. Přednášková knih. Čes. hospod. společ. pro markr. Mor.; 38.]; *Osm let na hranici českomoravské. Díl I, V Telči*. [Brno: [nákl.vl.], 1930. 67 s.]

Viz podrobněji http://encyklopedie.brna.cz/home-mmb/?acc=profil_osobnosti&load=2513

17 Josef Matoušek (25. 5. 1876 Železný Brod – 4. 6. 1945 Praha), právník, národohospodář a *československý* politik, na počátku 20. století se angažoval v České straně pokrokové, ministr a poslanec *Národního shromáždění* za *Československou národní demokracii*, pak senátor za *Národní sjednocení*. Viz podrobněji heslo ve Wikipedii. Bibliografie: *Základní pojmy národního hospodářství*. [Praha: B. Kočí, 1909. 27, 1 s. Lidová knihovna právníká a státovědecká; čís. 40.]; *Jak čsl. národní demokracie uplatňovala svůj sociálně-reformní program?* [Praha: Sekretariát Čs.N.D., 1925. 15 s.]; *Soukromé zaměstnanectvo a Českoslov. národní demokracie: Dle referátů řed. Bohumila Kocha a poslance dra Josefa Matouška, pronesených na sjezdu soukrom. úřednictva, obchodního pomocnictva, dilvedoucích a zřizenců, dne 11. a 12. září 1926 v*

- Hampl, P.: *Poctivost a kreativita: Kapitoly z buranské sociologie a volné úvahy. S předmluvou krále blogerů Ladislava Větrvičky*. Olomouc: Naštvané matky 2019. 320 s. ISBN 978-80-906573-5-9.
- Materna, K. (a kol.): *Pivandr Prahou*. Středokluky: Zdeněk Susa 2019. 70 s. ISBN 978-80-88084-22-8.

Buranská sociologie – my i svět potřebujeme vidláckou revoluci (revoluci lidovou nikoli barevnou)

Petr Hampl je český sociolog kacířský a buranský,²³ protiimigrační a protiislámský aktivista a spoluzakladatel Sdružení přátel bílého heterosexuálního muže. Po vypuknutí migrační krize mu za tzv. extremistické názory byl znemožněn přístup do liberálních médií, na vysoké školy i jinak.²⁴ Znáмым se stává především díky své první knize *Prolomení hradeb*,²⁵ která se již i v *Marathonu* letmo mihla. Titul *Poctivost a kreativita* se věnuje více tématům, což však může vyvolávat i kritičtější reakce ohledně logiky posloupnosti jednotlivých částí a jejich souvislostí a vazeb. Představovaný text se orientuje na problémy, které jsou sice pro život naší společnosti klíčové, nicméně přesto (anebo právě proto) je liberálními pokrokaři pokládáno za nevhodné o nich mluvit.

Praze. [Spolu s KOCH, Bohumil. Praha: nákladem vlastním, 1927. 52 s.]; *Zákon o přímých daních. Díl I, [Daň důchodová. Výchovná všeob. a zvláštní. Pozemková. Domovní. Rentová. Tantiemová a z vyššího služného]*. [Praha: Pražská akciová tiskárna, 1927. 255 s. Lidová knihovna zákonů československých; sv. 2.]; *Zákon o přímých daních. Díl II, (Trestní ustanovení VIII. Společná ustanovení CIII. Společná ustanovení IX)*. [Praha: Pražská akciová tiskárna, 1927. 153 s.] ; *Zákon o ochraně nájemníků a zákon o odkladu exekučního vyklizení místností*. [Praha: Pražská akc. tiskárna, 1928. 39 s. Lidová knihovna zákonů československých; sv. 4.]; *Hospodářské vztahy československo-polské: Předn. proslovená v Kole přátel Polska v Praze dne 26. listopadu 1931*. [Plzeň: Ústředna čs. obchod. a živnostenských komor v Praze, 1932. 18 s. Zvl. ot. z Věstníku Ústředny čs. obchodních a živnostenských komor v Praze, čís. 1]; *Situace obchodu v dnešní hospodářské krizi: projev dne 24. ledna 1932 v Brně na slavnostní schůzi u příležitosti jubilea 40letého trvání Obchodnické Jednoty Českoslov. v Brně*. [Brno: Obchodnická Jednota Československá, 1932. 38 s.]; *Hospodářství usměrňované (l'économie dirigée, Planwirtschaft) ve světle teorie a praxe*. [Praha: Pražská akciová tiskárna, 1933. v. 203 s.]; *O poměrech průmyslu, obchodu a živností a o poměrech úvěrových na Podkarpatské Rusi*. [Praha: Národní svaz pro Podkarpatskou Rus, 1934. 19 s.]

18 **Jan Matys**, JUDr. (16.5.1877 Malé Hradišnice, Příbram -18.12.1931), v r. 2012 jmenován vícečetným pražským obchodní komory, po r. 1918 přednostou v ministerstvu obchodu, ředitelem pražské železářské společnosti. Viz podrobněji <http://www.technologie-kvalita.cz/honza/deda20120507.pdf> Národohospodářské články v denních a odborných listech.

19 **Alfred Maria Mayer**, JUDr. (8.1.1880 Tážovice u Strakonice-3.5.1954 Říčany u Prahy), národohospodář a velkostatkář. Viz podrobněji Řezník, Jiří. *Vývoj politickoekonomických názorů Alfréda Marii Mayera na stránkách Obzoru národohospodářského* (Marathon č. 6/215, č.133, s.4-16).

20 **Emil Meissner**, JUDr. (17.7.1869 Mladá Boleslav-červenec 1953 Havlíčkův Brod), advokát v Havlíčkově Brodě. Bibliografie: *Berní morálka*. [Pardubice: nákl. vlast., 1904. 24 s.]; *O faktuře*. [Praha: Grosman a Svoboda, 1906. 49, 1 s.]; *Živnostenské zákonodárství*. [Pardubice: Osvěta lidu, 1906. 52 s. přednáška na krajském sjezdu čes. strany pokrokové v Hradci Králové]; *Předpisy živnostenského řádu o učni*. [Brno: Čes. odb. zem. úřadu na zveleb. živn., 1911. 38 s. Český odbor 2.]; *Dávky obecní a finanční systém komun*. [Praha: Čsl. obec samosprávná, 1923. 17 s. Vzorná obec; Sv. 2.]; *Daň z příjmu ze mzdy dělnické: Příručka k dani z příjmu*. [2. dopl. vyd. Praha: [s.n.], 1925. 32 s. Knih. Sociální práce.]; *Daň důchodová: systematický výklad*. [Praha: Vesmír, 1928. 1 list, III, 189 s., 1 list.]

21 Zalistujme – Začtème se – Zapřemýšlejme.

22 Pro odborněji laděné p.t. čtenářstvo avízo na dvě publikace z nakladatelství Routledge. Tituly zajímavé, ale přišerně drahé. Od tuzemských autorek. S knihou první autor anotace již dávňěji pracuje. Míněn je text Doležalová, A.: *A History of Czech Economic Thought*. London a New York: Routledge a Taylor & Francis Group 2018. 194 s. ISBN 9781138914162. V případě druhém jde o žhavou novinku – Lipovská, H.: *The Political Economy of Independence in Europe*. London: Routledge 2020. 240 s. ISBN 978-0-367-89647-8. Doplníme, že právě vrcholí (psáno v polovině května 2020) disertační řízení H. Lipovské, která v Brně předložila mezioborově zaměřenou práci *The Political Economy of Secession in Europe*. Analyzuje secesi jako konflikt, včetně identifikace příčin secesionistických procesů, a toho, jak jsou určující pro občany evropských secesionistických regionů. Rozlišovány jsou dva (povahou zastřešující) faktory – ekonomický a romantický. *P.S. Nové paní radní ČT je nutno popřít dobré nervy, výdrž a sílu při vymetání Augiášova chléva*.

23 Srov. rubriku *Sloupek buranského sociologa* in vlastenecký měsíčník *My z Čech, Moravy, Slezska a Slovenska* Např. roč. 3, č. 2, únor 2020, s. 53. ISSN 2570-8309 na téma, proč vlastně měřit všem úplně stejně. Anebo in roč. 2, č. 2, květen 2020, s. 39. ISSN 2570-8309 na téma pravidla hry (text realisticky nahlíží na ministra vnitra v době koronakrize, k jehož mediálnímu věhlasu stačilo nedělat nic – kromě trvalé podpory neziskovek a boje proti „předsudečné nenávisti“ – a v ten správný moment lidově nasadit červenou mikinu). Škoda, že ministrem nebyl třeba takový J. Foldyna. Převážně proklauskovsky orientovaný P. Hampl za koronakrize ostře zkritizoval výzvu V. Klause st. ohledně občanské neposlušnosti. Podle Hampla začal Klaus v extrémní situaci nepochopitelně oživovat nefungující teorie z ekonomických příruček o boji jedince proti státu. Přitom právě kvůli takovým situacím, jako je koronakrize, si, podle Hampla, stát platíme (https://petrhampl.com/katalyzator?fbclid=IwAR3zYU5SAULH2c_eHFOEIWRDFC0B_VEiNiBjAe0c70ARJHthcF3-8fPJdHM).

24 Připomeňme námátkou zrušení lednové přednášky v hostinci na Praze 6. Na nátlak „angažovaných aktivistů“, smažek a obdobných tzv. liberálních demokratů, kteří hostinec zaplavili nenávisnými komentáři a vyhrůžkami.

25 *Prolomení hradeb: Proč západní civilizace podléhá islámu a jaká je naděje na její záchranu*. Olomouc: Naštvané matky 2018. 309 s. ISBN 9788090657311. Titul polemizuje s tím, že prý musíme být hrdí na naši údajnou chloubu a údajně nejvyšší hodnotu v podobě vědomého sebeпоškozování, hraničícího s kolektivní sebevraždou. Jak je nám permanentně liberálně pokrokařskými médii vsugerováno. P. Hampl připomíná, že žádná civilizace se v minulosti takto prapodivně

Zmíňme některé z nich: Jak je možné, že se politici vysmívají svým voličům a pohrdají jimi?, Kdo je skutečným držitelem moci a jaké jsou jeho zájmy?, Proč ti nejprivilegovanější volají po revoluci a svržení své vlastní vlády?, Znamenala by pro ČR těžba lithia zchudnutí nebo zbohatnutí?, Je možné, aby byli zahraniční dělníci dováženi tak, aby nebrali práci domácím?, Jaká je význam různých generačních skupin pro bezpečnost a prosperitu země? P. Hampl se zevrubněji věnuje též např. tvorbě tzv. hoaxů a fake news a tomu, jakému účelu vlastně tyto dezinformace slouží, a kdo z nich má největší prospěch.

Podtitul knihy *Kapitoly z buranské sociologie a volné úvahy* osvětluje první kapitola věnovaná právě fenoménu buranství. Politickému, kulturnímu etc. Hezky, názorně a srozumitelně vysvětluje, kterak se během let význam tohoto slova měnil. Dnes máme tendenci jej považovat za urážlivé, ale ono to tak v podstatě vůbec není. „*Buran je ten ... komu čouhá sláma z bot*“ (s. 24 anot. publ.). P. Hampl se táže: „*Co je na tom vlastně tak špatného?*“ (tamtéž). Buran se totiž nezdráhá pokládat i takové otázky, které jsou politicky nekorektní, nepokrokařské a tzv. nevhodné. A neváhá přijímat i odpovědi, nad kterými by se honorace, tzv. elity – přesněji ovšem často samozvané pseudoelity – okázale pohoršovaly ve svém morálním imperialismu. Buranovi stačí, že odpovědi dávají smysl, a jsou v souladu s fakty. V tom smyslu musí být každé poctivé zkoumání buranské. Tudíž třikrát hurá vidláckému buranství i buranskému vidláctví! Tento svět není pouze pro kavárenské liberály! Zdravý rozum a pravda zvítězí nad pokrokařskou lží a nenávistí ke všemu normálnímu!

Představovaná kniha přináší texty nové i přepracované (a doplněné)²⁶ starší příspěvky P. Hampla. Jde o volný soubor textů za cca tři-čtyři roky (2015-19), které byly publikovány hlavně v internetových magazínech či byly součástí projevů a jiných materiálů. Puntičkářský recenzent si neodpustí rýpnutí ohledně řady gramatických chyb, např. ve jménech. V takto vlastenecky orientovaném textu zarazí neodpustitelné nepřechylování ženských příjmení. Titul obsahuje – vedle předmluvy P. Hampla a předmluvy L. Větvičky²⁷ – třicet vesměs kratších kapitol, závěr,²⁸ doslov R. Veličky,²⁹ jmenný rejstřík a mini CV autora. Otázky, které si klademe při pohledu na naši společnost, jsou uváděny do souvislosti s poznatky světových sociologů, tak, aby poskytovaly smysluplné odpovědi. Na závažné společenské otázky text přitom hledá odpovědi nestandardní. Ambicí autora je podat jednotlivé události v širším kontextu.³⁰ Vše je prezentováno jednoduchým a srozumitelným stylem i jazykem.

nechovala. Nekorektně a provokativně klade celou řadu otázek, včetně té „*proč se nejvyspělejší civilizace nedokáže ubránit primitivnímu pouštnímu kultu?*“. Tedy, proč se západní společnost dnes hroutí pod náporům islámu? Kniha konstatuje destruktivní dopady nové tzv. levice, resp. „*multikulturního neomarxismu*“ a pátrá po tom, proč zvítězil nad ostatními myšlenkovými směry s takovou lehkostí. Nezpochybňuje ani totální selhání tzv. elit a vykresluje, proč se elity formují právě takto, a proč své zájmy neprosazují méně destruktivně. Titul nastiňuje základní mechanismy civilizačního kolapsu (zahrnující faktory jako vznik velkých organizací, složitou byrokracii, změny v sociální struktuře, pohrdání tradičními morálními hodnotami a změny v lidské povaze) v jejich vzájemné provázanosti. Věnuje se i scénářům vývoje a konkrétním krokům, které mohou podnikat běžní lidé, chtějí-li civilizaci účinně bránit. Kniha, která – dle jedné z recenzí – „*obnovuje víru, že sociologie může mít nějaký praktický význam*“ je přitom na čelném místě černé listiny pokrokařských cenzorů a kavárenských inkvizitorů.

26 Formou dodatečných poznámek za příslušnou kapitolou.

27 Blogera a cestovatele L. Větvičku autor anotace zprvu nemusel. Na první dojem mu jeho texty připomněly fekální humor Rudy z Ostravy, a hlavně prznění historie i jazyka v komiksech Opráskí sčeski historje. *Což je hodnocení velice mylné. Nyní antikavárenské příspěvky L. Větvičky rád či v My z Čech, Moravy, Slezska a Slovenska anebo na stránkách Protiproudu (namátkou <https://www.protiproud.cz/politika/4901-sasovy-jaderne-touhy-budou-u-ostravy-zbrane-hromadneho-niceni-havlistmus-je-nevylecitelny-co-na-to-hejtman-laska-k-pracujicimu-lidu-a-libido-ostravskych-zen-humanitarni-rakety-za-socialismus-a-mir.htm>)*. A musí uznat, že cestovatelské zážitky L. Větvičky z Ruska, Balkánu či Kuby jsou podané nejenom zábavně a čtivě, ale i chytře, poučně a velmi vyváženě. Chytrá je i ironie předmluvy Hamplovy knihy. Nechť se p.t. čtenář trpělivě začte. Nezbytné je ovšem upřesnit, že ideje „*multykurního socialismu*“ nejsou socialistické, nýbrž veskrze liberální.

28 Pár odstavců *Závěr* přirovnává četbu knihy ke sledování povídkového filmu, kdy divák naráží na stejné postavy a stejné příběhy. Kniha totiž při analýze jakékoli otázky naráží na „*stále stejné motivy a společenské principy*“ (s. 307 anot. publ.). Připomenut je termín sociologa M. Dismana „*teoretická nasycenost*“. Něco různými metodami analyzujete, sbíráte stále nová a nová data a v určitém momentu zjistíte, „*že už se nedozvídáte nic nového. Další bádání vám jenom potvrzuje to, co už víte. Jako bychom se tohoto stavu dotkli i my*“ (tamtéž). Což má ovšem platit pouze pro dnešek. Za pár let se vynoří nové otázky, nové koncepty a výzvy, noví autoři. Sociologie má učit, že téměř každý jev má mnoho souběžně působících příčin. Pokud tedy odhalíme nějaké „*proč se to děje*“ existují obvykle i další důvody. Některé slabší, jiné silnější. „*Přemýšlení o tom, co se s námi a se společností kolem nás děje, může být v zásadě nekonečné*“ (s. 308 anot. publ.). A na úplný konec P. Hampl dodává – spolu s P. L. Bergerem – že „*studium dobré sociologie je návykové*“ (dtto). Nelze nesouhlasit.

29 Který Hamplovu knihu charakterizuje tím, že lehkým způsobem pojednává o vážných věcech. „*Hrdý bílý heterosexuální buran*“ R. Velička (jak se sám podepisuje) nabádá k tzv. extrémismu ve směru ochrany našich rodin, kultury, společnosti i civilizace. „*Dnešní svět je ... „zvrácený“ až skoro „vykloubený“. Extrémisté, kteří nás ženou jako stádo do záhuby, sami nazývají ty, kteří se brání, extrémisty*“ (s. 309 anot. publ.). A připojuje se k idejím hrdého buranství. „*Najděme si mezi námi takové „burany“, kteří, ač nás povedou k záchraně odkazu našich otců, se nebudou za svůj „buranský“ původ stydět*“ (s. 312 anot. publ.). Napsané upřímně, nicméně oproti knize nic nového doslov nepřináší ani nedodává. Takže působí mírně zbytečně. Ovšem, nakonec, proč ne.

30 Podle autora nezáleží na tom, zda texty „*budou pokládány za sociologické, psychologické, politologické nebo historické. Záleží na tom, jestli pomohou vidět jednotlivé události v širším kontextu*“ (s. 21-22 anot. publ.).

Ovšem pro úplného laika (resp. člověka aktivně se nezajímajícího o politiku) budou některé věci na pochopení přeci jen složitější. Nicméně klíčové poselství nijak přehnaně komplikované není.

Kniha je čtivá (leč na jeden záťah lze dát jen těžko),³¹ snad i místy zábavná, ale především inspirativní. Psána je lehce, obratně, s nadhledem a profesionální erudicí. Se vším vyřčeným samozřejmě souhlasit vždy nelze a místy autor mnohé zjednodušuje a upravuje po svém. Ovšem všechno mu přitom do sebe obvykle pěkně zapadá. Zdůraznit je nutné, že Hamplova provokativní sociologie je bytostně pravicová a ani to nikterak neskrývá. Naopak.³² Poučení a obohacení z knihy si však může odnést i čtenář orientace levicové (míněno autenticky levicové, nikoli v duchu nové tzv. levice, která žádnou levicí není). Pro normálního – tedy neliberálního, nepokrokařského, nekavárenského, nesluníčkového – člověka je radost začíst se do textu psaného normálním člověkem pro normální lidi. Normální člověk totiž rád žije mezi svými a rád s nimi i souzní. Autor anotace se k celoživotnímu buranství hrdě a otevřeně hlásí. Hrdě se vždy hlásí i k nálepce MČČ (= malý český člověk). Nikdy by se nechtěl dožít toho, aby byl považován za světáckého intelektuála. Nedej bože, pokrokařského nebo dokonce liberálního! A hrdě se přitom pyšní ponožkami v sandálech (ovšem nikoli bílými), často považovanými za symbol českého buranství, malosti, zaprděnosti a provincialismu. „Cool“ trendy si nikdy nenechává vnutit. Stačí se podívat, jaké parazitní kreatury tyto trendy diktují.

Předmluva autora začíná tvrzením, že každý velký sociolog musí napsat knihu či článek, kde vysvětluje, „*proč je celá ta slavná sociologie jen ztrátou času*“ (s. 15 anot. publ.). S motivem v pozadí v podobě doufání, že jeho vlastní sociologie se bude tomuto vymykat. Uvedené má ukazovat na jistou schopnost reflexe.³³ P. Hampl se sám mezi velké sociology nepočítá, tudíž se úvah o užitečnosti sociologie zdrží. Ovšem pokouší se vysvětlit, proč se sociologie těší tak malé důvěře. Za ztrátu času označuje biflování jmen historických myslitelů a jejich děl v kurzech úvodu do sociologie.³⁴ Nikdo normální nečte ani podrobné výzkumy zarputile počítající regresní koeficienty a hladiny významnosti. A v novinách vycházejí obvykle naprosté pitomosti, na téma „...*vědci zjistili*“ nebo „*většina lidí chce ...*““ (s. 16 anot. publ.). Naproti tomu velcí sociologové dokáží „*z různých výzkumných střípků poskládat obraz světa, který dává smysl, a který lidem pomáhá pochopit, jaké společenské síly určují jejich životy a co s tím mohou udělat*“ (dtto). Za klíčové jsou označeny otázky, které jsou kladeny. Kniha – určená pro lidi a nikoli akademické teoretiky – nebude klást sociologické otázky typu rozdílu mezi Marxovým a Moorovým pojetím sociálních tříd.³⁵ Místo toho klade úplně jiné otázky, a to typu Proč si děti nechávají vymýt mozek politickou propagandou?, Proč vedení stran prosazuje to, co voliči jednoznačně odmítají? nebo Jak se vyhnout islamizaci naší země?

Na každou ze zmíněných otázek má kniha přinášet „*poctivou*“ sociologickou odpověď, ale nikoli vyčerpávající. Nicméně snad umožňující o něco lépe porozumět tématu. Přítomny jsou (ještě přežitelné) úvahy o cílech sociologie s konstatováním, že cílem sociologie „*není poskytovat výmluvy, ale pomoci lidem, aby porozuměli silám, které ovlivňují jejich životy. Aby s nimi počítali, a případně, aby se spojili ke kolektivní akci, která jim umožní poměry změnit*“ (s. 18 anot. publ.). Zmíněni jsou i „*lepšolidé*“³⁶ a především je vyzdvížena buranská povaha sociologického zkoumání na stránkách této knihy. Buran³⁷ se neobtěžuje „*tím, jaké názory se od něj očekávají. Má možnost hledat pravdu a přemýšlet o hlubších příčinách*“ (s. 20 anot. publ.). Následně je okomentováno „*Proč poctivost a kreativita v názvu této knihy?*“ (dtto).³⁸

Vyzdvihneme některé sociologické, a vlastně zdaleka nejenom čistě sociologické, postřehy, náměty a inspirace P. Hampla. Kapitola *Úvaha o politickém a kulturním buranství* startuje konstatováním, že pojem buranství vnáší

31 Autor anotace knihou louskal po kouskách a trvalo mu to déle. Což samozřejmě nemusí být problémem knihy.

32 Přičemž je na řadě míst připomínán i K. H. Marx a konstatujeme, že převážně korektně, rozumně a smysluplně.

33 „*Od ekonomů, psychologů nebo antropologů podobnou sebekritiku neuslyšíte, přestože spolehlivost jejich závěrů není o nic větší*“ (s. 15 anot. publ.). Nad užitečností či neužitečností svého oboru neuvažují – na rozdíl od klasické sociologie (která je tudíž možná o něco pokročilejší) – ani bizarní směry typu sociologie feministické.

34 S čímž lze ovšem diskutovat. Autor anotace má bohaté zkušenosti s ekonomikou a dějinami ekonomie, přesněji ekonomických teorií. Co by dnes dal za to, kdyby se alespoň někteří studenti ekonomických fakult alespoň biflovali jména velkých ekonomů a jejich děl (pravda nikoli v kurzech úvodu do ekonomie, ale trochu i tam).

35 O kterých P. Hampl – až přehnaně ostře – tvrdí, že odpovědi na ně „*absolutně nikoho nezajímají. Dokonce ani akademičtí sociologové je ve svém volném čase nerozebírají*“ (s. 17 anot. publ.). Existují někteří, kteří ano.

36 Kdy tento termín se v českém prostředí používá „*trochu jinak než původní německé „Guttenmenschen“*. *Lepšolidé zastávají ty názory, které jsou znakem příslušnosti k honoraci. Stejně jako drahé hodinky nebo kravata. Stejně jako jsou ponožky v sandálech znakem příslušnosti k jiné skupině*“ (s. 19 anot. publ.).

37 „*Buran je někdo, komu je jedno, jak působí. Buran je třeba sedlák, kterému je lhostejné, jak o něm honorace smýšlí, protože jeho produkty budou páni beztak potřebovat, a protože mu páni beztak v ničem neuleví*“ (s. 19-20 anot. publ.). Buran nezná (a ani nechce znát) kulturní kódy. „*Nebo ještě přesněji, buran neovládá kulturní kódy aristokracie*“ (s. 24 anot. publ.). Představovaná kniha je buranská. Novou aristokracii líčí Hamplův titul *Prolomení hradeb*. P. Hampl zná obě skupiny, býval totiž i korporátním manažerem. Takže dobře ví, o čem píše.

38 S odkazem na T. Mertona a zdůrazněním významu, ale i nebezpečí, ohledně motivování lidí (přehnaně může vést ke zločinnému jednání). A připomenutím otázky (řešené v dalších pasážích), proč už poctivost není ceněna.

do naší dnešní politické scény bard M. Kalousek.³⁹ P. Hampl za opak burana označuje hejska⁴⁰ a následně rozlišuje a charakterizuje burany hrdé (hájící své zájmy)⁴¹ a nebezpečné burany zakomplexované (stydící se za to, čím jsou).⁴² Rozhodující přitom je, jak buran – coby příslušník nižší střední třídy – vidí a nahlíží sám sebe a nikoli příslušníky vyšší třídy. Vedle toho existuje i buran, kterému je všechno jedno. Má svou hlavu anebo chce mít svůj klid. S hrdým buranem se elitě manipuluje nejhůře, mnohdy mu ovšem hrozí nebezpečí ze strany populistů, kteří sice ochotně využívají jeho postoje (a říkají mu, co chce slyšet), ale přitom na něj ve skutečnosti kašlou úplně stejně jako elity.

Text kriticky tepe pseudoelity a dospívá k „manifestu buranské politiky“ s první větou: „Odmítáme se stydět za to, že jsme příslušníky nižších tříd“ (s. 29 anot. publ.). A pokračováním: „Možná jsme si nedokázali nakrást tolik jako elity. Možná opravdu máme méně výkonné mozky a nedokážeme spočítat stejně složité rovnice anebo se naučit stejný počet tezí o jsoucnu a bytí. Ale to neznamená, že jsme horší lidé. Odmítáme přestat hájit svoje zájmy ... Odmítáme se stydět za své názory a za své citění ...“⁴³ Jestliže jsme elitám dost dobří k tomu, abychom platili daně na jejich umělecké projekty, a jestliže jsme dost dobří k tomu, abychom za ně umírali, až vyvolají další zbytečnou válku, jsme také dost dobří k tomu, abychom spolurozhodovali o své zemi“ (s. 30-31 anot. publ.). P. Hampl v naznačeném kontextu vyzdvihuje vidění světa ve stylu texaských buranů⁴⁴ či švýcarských sedláků.

Anebo buranského prezidenta DJ Trumpa. Na závěr kapitola – v poznámce pro ženy – konstatuje, že po ženy jsou debaty o buranství těžší nežli pro muže. Proto je přirozené, že ženy špatně snášejí např. buranské oblečení, neboť z přirozenosti chtějí vždy ulovit muže z nejvyšších vrstev. Součástí jsou i úvahy o vztazích buranství a příjmů, buranství a fyzické práce⁴⁵ anebo buranství a venkova.⁴⁶ Se zdůrazněním i poučením, že prezidenta Trumpa volilo nemálo lidí s vysokými příjmy, tudíž buran rozhodně nemusí rozhodně být nevzdělaná socka.⁴⁷ A burani v neposlední řadě nejsou pouze poslušnými ovcemi aneb chvála rebelskému buranství!

Rozsáhlejší úvaha *Proč Metternich přinesl rozkvět Evropy a Merkelová její zkázu* přináší paralelu mezi jednáními na Vídeňském kongresu počátkem 19. století (která stanovila podobu evropského uspořádání na desítky let) a současnými nekonečnými jednáními o podobě EU.⁴⁸ P. Hampl předkládá hypotézy „o příčinách společensko-ekonomické krize, která postupně přerostla v krizi vládnutí“ (s. 39 anot. publ.). Ve smyslu doplnění výkladu z knihy *Prolomení hradeb*. Hypotézy formulují rozdíly mezi knížetem Metternichem a kancléřkou

39 „Jeho objev českého buranství je zcela jistě tím nejlepším, co za celý život vykonal ...“ (s. 23 anot. publ.).

40 „Opakem burana je ... hejsk. To je chlápek, který je naprosto k ničemu, ale zná dokonale módní trendy a ovládá kulturní kódy do nejmenšího detailu“ (s. 24 anot. publ.).

41 „Klidně se uprdne v přítomnosti knížete nebo dokonce knížete kopne do zadku, je-li to zapotřebí“ (s. 27 anot. publ.). Hrdý buran si nechá nic líbit. Jeho loajalita vůči spojencům není neomezená, nikomu nevěří bezmezně. „Nikdy se nesmíří se špatnými věcmi jen proto, že to vyžaduje vrchnost“ (tamtéž).

42 Zakomplexovaný buran se za své postoje stydí, nezakomplexovaný – hrdý – buran se k nim naopak hrdě hlásí. Mezi zakomplexované burany náležejí nejčastěji ambiciózní příslušníci nižší střední třídy, které se zoufale snaží dostat výše. Cítí vděčnost za každý závan pozornosti, kterým se jim od panstva dostane. Byť by to byl plivanec či kopanec do ksichtu. „Nechá si líbit naprosto cokoli a doufá, že na něm ulí malý kousek vznešenosti šlechtice. O co je servilnější vůči šlechtě, o to více pohrdá spoluburany“ (s. 26 anot. publ.). Proto i do krve hájí pokrokářské fantasmagorie a úchylné zvrácenosti (typu „když se chlapeček necítí dobře, může být holčička“), včetně těch, které jeho samotného zjevně poškozují. „Doufá, že si ho vrchnost dříve či později všimne a odmění za jeho poníženost“ (s. 27 anot. publ.). Za nejděsivější považuje být okraden ještě větším buranem, nežli je on.

43 Normální lidé jsou otráveni tím, že je jim samozvanými morálními kompasý stále předhazováno a vnučováno, že by se měli stydět a kát. Za to, že jsou bílé pleti, že jsou heterosexuální, za to, že jsou normální muži nebo ženy. U nás pak také za to, že normálně žili své normální životy v tzv. totalitě a tzv. udatně nebojovali v disentu.

44 I zasloužilým Kavárníkům by tuze slušela trika z buranské kolekce *Voblíkní si Dixie! Ta správná Amerika!* Na Dixigear.cz. Pod heslem „Tenhle svět vážně potřebuje trochu více buranů“ aneb „na tyhle trika každé koule nemá ...“. Třebas kouřící kovboj s nápisem *LGBT? You mean Liqueur, Guns, Bacon and Tits?* Anebo hrdá jižanská vlajka přes celý Bílý dům s nápisem *I Have a Dream ...* Silný je také motiv *Ať žijí duchové!*

45 „Sluníčkových skladníků je málo a národoveckých skladníků hodně, zatímco většina topmanažerů je sluníčková“ (s. 34 anot. publ.). P. Hampl přitom v dodatečné poznámce konstatuje jistý „vztah mezi buranstvím, tvrdou prací (zpravidla fyzickou) a nízkými příjmy“ (s. 33 anot. publ.). Nicméně burana nelze přesně definovat vzděláním, příjmem, bydlištěm etc. „Buran může být kdokoliv, od traktoristy z jihočeské vesnice po amerického prezidenta Donalda Trumpa“ (s. 33 anot. publ.).

46 Čtivá „ostravská“ recenze na Hamplovu knihu (in vidlácký Vidlákův měsíčník *Šifra*, 2019, č. 12, s. 20-25. ISSN 2336-5579) trefně připomíná, že ze všeho nejvíce se buranství štítí současná kosmopolitní Praha.

47 S odkazy na analýzy D. Catrona ohledně podpory trumpovské nacionalistické agendy zdaleka nejen ze strany bílé dělnické třídy, nýbrž ze všech společenských skupin a vrstev, „kteří se ztotožňují nebo sympatizují s kulturou dělnické třídy. Spíše jim ani není osobně příliš blízká, ale racionálně usuzují, že bez aktivního zapojení dělnické třídy není možné zabránit úplnému rozpadu civilizace“ (s. 33 anot. publ.). Označovat DJT za dělnického prezidenta by bylo nadnesené, nicméně nad Hamplovými úvahami by se měli zamyslet představitelé levice (přesněji tzv. levice) hystericky podporující H. R. Clintonovou. Vskutku dělnická prezidentka jako vyšitá!

48 K bankrotu evropského projektu srov. <https://www.protiproud.cz/politika/5099-krach-unie-proc-se-eu-nestala-statem-jeste-dycha-zcela-vsak-bez-idealu-co-nas-odlisuje-od-jinych-totalit-drancovani-vlastnich-zemi-smlouva-neexistuje-pouceniz-bankrotu-evropskeho-projektu.htm>.

Merkelovou, resp. elitami, které tito státníci zastupují.⁴⁹ Dále jsou zmiňovány mocenské elity, radikální změny sociální struktury od průmyslové revoluce (s popisem Hamplova modelu tříd), hypotéza o „*bezrůstové společnosti*“, opětovný návrat třídního konfliktu, mýtus o rovnosti šancí, skryté, nicméně masivní přerozdělování od chudých k bohatým a skutečná diskriminace s tímto spojená (kterou se ale nikdo nezabývá), zdi mezi třídami, zbohatlíci bez úrovně (coby cena za prosperitu) nebo ideový fanatismus pokrokářů. Kapitola končí pasáží *Marx naruby*,⁵⁰ resp. nástinem perspektiv dalšího vývoje. Včetně formulace smysluplného ideálu, kterým se „*ukázal svrchovaný národní stát, který bude svrchovaný i ekonomicky*“ (s. 65 anot. publ.).

Pyramida potřeb národa a státu je název kapitoly, která se věnuje pyramidě potřeb národa a státu, jejíž základ vytvořil sociolog náboženství a historik R. W. Stark. Na prvním místě pyramidy (tj. v její základně) spočívá válečnictví. Bez obrany hranic státu, a bez aktivního zbrojení nemá smysl cokoli tvořit, když může každou chvíli do nepřipravené země vpadnout nepřítel, který zničí další patra pyramidy,⁵¹ počínaje vládnutím a soudnictvím a konče vědou, která je až na úplném vrcholu.⁵² Patrná je vizuální podoba se známou Maslowovou pyramidou potřeb člověka,⁵³ ovšem zde převedenou na státní řízení. „... *rozvoj každého vyššího patra je podmíněn úspěšným vybudováním nižšího patra*“ (s. 72 anot. publ.). Hamplova (přijatelně) zjednodušená interpretace Starka obsahuje celou řadu inspirativních postřehů a inspirací. Namátkou: „*Teprve když stát poskytne obyvatelům jistotu, že jejich životům a majetkům se dostane rozumné míry ochrany je možné řešit hospodářskou a sociální politiku*“ (s. 70 anot. publ.). „*Když se podíváme, na co je kladen důraz ve volebních programech, vidíme převážně horní patra pyramidy. Podpora vědy, školství, občas něco z ekonomiky, zato dolní patra pyramidy jsou v zásadě ignorována. A dokonce to jde tak daleko, že ti, kdo označují udržení vojenské moci za základní prioritu, jsou označováni za populisty*“ (s. 73 anot. publ.). A P. Hampl kacířsky a nekorektně pokládá řečnickou otázku: „*Není spíše populistou ten, kdo slibuje třeba více peněz na podporu umění a základní roviny ignoruje*“ (tamtéž).⁵⁴

Teze, že: „*Život v dnešním politickém systému je ... snesitelný jen díky tomu, co přežívá z režimu předchozího, zejména z 90. let*“ (s. 77 anot. publ.) je mottem i mementem kapitoly *Přestaňme skrývat, že došlo ke změně politického režimu*. Kriticky je nahlížena vlna opatření proti desítkám internetových časopisů a stovek osob „*širících narativy neslučitelné s bezpečnostní koncepcí státu*“ (s. 77 anot. publ.).⁵⁵ Což je opravdu markantní rozdíl oproti svobodným (a divokým) devadesátkám. Veřejně a vesele se poslouchal třeba Orlický či Braník a lidé se především nebáli věci pojmenovávat jejich pravými jmény. Bílé bylo bílé, černé zase černé. A dodejme, že drtivá většina lidí byla ještě normální. Postupně však začíná řádění politických neziskovek, podporovaných a řízených bohatými a mocnými. Politický režim se dramaticky mění a text jej přirovnává k totalitním 50. létům. P. Hampl přibližuje dokument *Projevy nenávisti* připravený neblaze proslulou politickou neziskovkou *Člověk v tísni*. „*Dokument Projevy nenávisti tvrdí, že při potírání nenávistného projevu nesmí být státní zásahy omezené žádnou konkrétní definicí. Jinými slovy, příčinou státního zásahu může být naprosto cokoli, podle subjektivního hodnocení cenzora*“ (s. 80 anot. publ.).⁵⁶

49 První – „*Čemu Metternich rozuměl: Když sedláci nezasejí, budou hladovět všichni*“ (s. 39 anot. publ.). Dnešní politici jsou v nevýhodě, neboť nikdo „*vlastně neví. Kde vznikají skutečné hodnoty ...*“ (s. 40 anot. publ.). Druhá hypotéza tvrdí, že: „*Zakrývat přerozdělování je drahé*“ (dtto). Třetí hypotéza se týká toho: „*Proč bohatí podporují stagnaci*“ (s. 41 anot. publ.). Což má v současnosti ještě více znepráhledňovat a komplikovat situaci.

50 „*Je to vlastně vývoj opačný tomu, jaký předpokládal Karel Marx. Kapitalistické společnosti se skutečně dostávají do dlouhodobé krize, kterou není možné v rámci těchto společností vyřešit. Příčinou ovšem není neomezené panství buržoazie. Podnikatelé se naopak dostali mezi utlačované. A socialisticky revolučním elementem není dělnictvo, nýbrž intelektuálové a státní i korporátní byrokracie*“ (s. 64 anot. publ.).

51 „*Uhájit stát proti každé reálně myslitelné hrozbě zvenci je naprosto základní potřeba, bez jejíhož zajištění nemá smysl budovat vůbec nic*“ (s. 69 anot. publ.).

52 Pyramida vychází ze Starkovy metody, „*která spočívá v matematické, přístup ke studiu dějin*“ (s. 68 anot. publ.). Priority odzdoła: válečnictví, vládnutí a soudnictví (politický systém), ekonomika, vzdělanost, umění a kultura, technologie (kdy určité technologie jsou nezbytné již i k válečnictví), věda – blíže viz s. 68 anot. publ.

53 Srov. Maslow, A. H.: *O psychologii bytí*. Praha: Portál 2014. 232 s. ISBN 978-80-262-0618-7. Dodejme, že Hamplova publikace – vzhledem ke svému charakteru (sborník převážně časopiseckých statí) – žádné prameny neuvádí. Což je místy škoda. Vyřešit uvedené možná šlo dodatečným poznámkovým aparátem v závěru.

54 V dodatečné poznámce P. Hampl varuje: „*Dnešní česká situace je naprosto unikátní tím, že země zcela rezignovala na obranu. Veškerá bezpečnostní strategie je založena na naději, že útok nepřijde. Hranice země nejsou chráněny, ozbrojené síly zaměřené na obranu území fakticky neexistují, obyvatelstvo neozbrojené a nevyzbrojené ...*“ (s. 73 anot. publ.). Připomíná historickou zkušenost, že: „*Bezbranné země přitahují útok ...*“ (s. 74 anot. publ.). Útok přitom může přijít i od migrantských hord, islámských bojůvek nebo od nakažených něčím horším nežli netopýří chřipkou. Sofistikovanější útoky zabraňující napadené zemi využít vojenskou sílu vyžadují delší čas a odehrávají se ve školách, v médiích, na sítích. Třeba ve formě cíleného zpochybňování maskulinity.

55 První verze textu vznikla roku 2017 a tepe Sobotkův kabinet.

56 S připomenutím příkladů „*nepřijatelného nenávistného projevu*“ (s. 80 anot. publ.). Dle zmíněného pamfletu k těmto patří tvrzení, že mezi migranty jsou teroristé, že část migrantů jsou migranti ekonomičtí, že masová migrace ničí domácí kulturu, nebo konstatování, že neziskovky usilují o granty na migranty. Pravda má být tabu.

Štědře placení aktivisté *Člověka v tísní* zdůrazňují, že „nepřátelé zlomyslně dodržují zákony“ (s. 81 anot. publ.). Pokud však lidé šíří nekorektní názory, aniž by přitom porušili zákon, měl by státní zásah následovat i tak! Přitom tzv. nekorektní názory zastává většina populace. Profesionální aktivisté se vyznačují striktní neochotou diskutovat a svou svatou liberální „Pravdu“ hodlají i represemi prosazovat třeba proti všem. Nepřekvapí nijak připomenutí, kdo přípravu dokumentu financoval. Chobotnice G. Sorose. Dodatečné poznámky nabádají poučit se ze starších knih⁵⁷ a nepodléhat triku současného politického stylu cokoli obhajovat obranou demokracie. „Neprotačil jsem svého kandidáta na ministra? Prezident ohrožuje demokracii. Nepřidělili mi tolik peněz, kolik jsem požadoval? Máme tu diktaturu ...“ (s. 83 anot. publ.).

Na závěrečná slova předchozí kapitoly (o tom, že USA i EU potřebují revoluci lidovou a nikoli barevnou) navazuje text *Anatomie barevných revolucí*. V osmi bodech je výstižně nastíněn průběh barevné revoluce – „Tak to probíhalo na Ukrajině, v Makedonii, arabských zemích ... Průběh pokaždé téměř stejný. Občas ovšem napadená země odolá. Putin dokázal pokus o barevnou revoluci odvrátit, Orbán se zatím drží, stejně tak polská vláda. Pokus o barevnou revoluci v Sýrii zmařili Rusové, Egypt zase ubránila vlastní armáda“ (s. 89-90 anot. publ.). Vybavuje se starý džouk: Proč v USA nemůže vypuknout barevná revoluce? Protože v USA nejsou americké ambasády. Který však již neplatí. Američané totiž „ochutnali vlastní medicínu“ (s. 90 anot. publ.). Po nástupu DJT, zvoleného navzdory miliardářům, velkým bankám i Saudům. Ihned po volbách G. Soros svolává uzavřenou konferenci. A už to frčí.

Tisk ovládaný multikultú extrémisty chrlí články o nebezpečném Trumpovi. Sorosem financované skupiny přecházejí k pouličnímu násilí. K násilí přímo vybízejí liberální média, pokrokařské univerzity, prodejné a ke všemu ochotné tzv. celebrity. Cíleně je ničeno vše, co souvisí s americkou historií. Začátkem jsou útoky na konfedační památníky, podřívána je americká ústava. Sorosovští aktivisté opakují výhrůžky ohledně nutnosti změny politického režimu. Přibývá snah vyprovokovat druhou stranu a obvinít ji vzápětí z násilí, nenávisť, nesnášenlivosti a fašismu. Neštítí se přitom ani vykopávání a hanobení ostatků vojáků. Pokud žijete v oblasti USA, kam aktivistické násilí nedosáhlo, je třeba se mít na pozoru, pokud hodláte vyjádřit podporu prezidentu či ústavě. Můžete očekávat organizovaný příjezd stovek agresivních aktivistů, maskovaných a ozbrojených. Podle Hampla ale na další kroky scénáře barevných revolucí v USA již nedošlo (a to, že napadená vláda nakonec padá a k moci se dostávají ty nejhorší bandy. A západní liberální tisk si náramně pochvaluje, že svět se stal mnohem lepším místem). V USA však bojůvky a bandy „už nemají kam eskalovat násilí, protože příliš mnoho Američanů má doma zbraně a jsou připraveni zareagovat na pokusy o podpálení svých domů. Prezident Trump se nenechal zatáhnout do sporů s revolucionáři. A není žádná vnější mocnost, která by mohla začít USA bombardovat ...“ (s. 92 anot. publ.).⁵⁸

„George Soros tedy tentokrát vyhodil peníze oknem, revoluce ztroskotala“ (s. 93 anot. publ.). Zpochybňování společenského zřízení ovšem trvá. „Univerzitní intelektuálové volají po genocidě bělochů, násilí je pokládáno za běžnou součást politického života, profesori ze staré školy musí chodit do práce s ochrankami. Amerika se

57 Včetně propracované argumentace Ch. A. Murraye o tom, že USA „na začátku 21. století jsou ukázkovým příkladem tyranie“ (s. 86 anot. publ.). S vyjmenovanými projevy této tyranie a jednoduchým shrnutím celého složitého systému. Totiž, že: „vládci mohou všechno, lidé nemohou nic“ (s. 87 anot. publ.). P. Hampl dodává: „Pokud má Charles Murray pravdu, potom je požadavek na revoluci oprávněný. Ale na revoluci lidovou, nikoli barevnou. Pro Evropskou unii platí totéž“ (s. 87 anot. publ.).

58 A ministerstvo vnitra vyhlásilo Antifu za teroristickou organizaci. Na teror platí jen síla. Fanatické bojůvky opravdu nejsou levicové a opravdu neusilují o sociálně spravedlivější společnost. Což dokazuje i běsnění při rabování, násilí a vraždění v USA v květnu a červnu 2020. Další důkaz selhání liberalismu, selhání tzv. integrace menšin i krach multikulturalismu. Stále zřetelněji se ukazuje, že lidé chtějí žít se svými a mezi svými. Proč se vyvíjí „Black lives matter“ a ne „All lives matter“? Vraždění bílých pokrokařským liberálům zjevně nevádí. A požadovat po někom neustálé omluvy za barvu kůže je nehorázný a odporný rasismus. Ideologie dědičné tzv. viny bílých je liberálním odpustkem za to, že sociální postavení nebielých se nezlepšuje. Jsou zahrnutí do ghett, a to ve městech ovládaných po desetiletí liberálními Demokratty (příkladem je právě Minneapolis). Nic pozitivního pro ně sice nedělají, ale kupují si jejich hlasy mantrickým opakováním, že za neutěšenou situaci nemohou oni sami, ale vždycky někdo jiný (konzervativci, Republikáni, Trump, všichni bílí). USA – rozdělené i etnicky – jsou na pokraji občanské války, kterou kdosi neustále rozdmýchává. A DJT to není. Přitom události počátku léta 2020 opět korespondují se scénářem Majdanu. První etapa barevné revoluce – vytvoření obrazu nepřítele z ochránců pořádku – byla realizována. Policisté chránící zákon se sami ocitají mimo zákon. Je dehonestováno policejní šetření, včetně realizace politické pitvy (která je opakována tak dlouho, dokud nepřinese žádané výsledky). Nejtragičtější je, že samotní policisté nejen v USA před vandaly a rabujícími klečí. Omlouvají se za co? Za prosazování zákona? Co s takovými dezertéry? V Minneapolis Demokráté ruší policii. Namísto „cizinců se zbraněmi“ mají stát v první linii boje proti zločinu sociální pracovníci. Nelze si nepřipomenout song HNF *Svět se posral ...* Nahradí sluničkářští aktivisté policii? Bohatí si zaplatí ochranky, chudší vybudují domobrany a nejchudším zbydou gangy. Demonstrace převážně cizinců – pod hesly ACAB či Defund the Police – proběhla i v Praze. Progresivističtí Američané plazící se okolo Mariánského sloupu a skandující požadavky na zrušení české policie. To jsou paradoxy, pane Vaněk ... Liberální média násilí pilně podporují a nastolení pořádku brání i někteří US guvernéri. Cíl je jasný. Odstranění nepohodlného prezidenta. Otevřenou válku Trumpovi vyhlásily i globální internetové korporace, do kampaně se zapojily tzv. celebrity. Heslo z Hongkongu „Panda Get“ se mění na „Trump Get“. Ukrajinský scénář se však v USA nedaří realizovat. Trump není Janukovyč. Naštěstí pro celý svět. Držme DJT palce. Držme je i sobě. Tady totiž končí veškerá legrace. Tady jde o život. O samotné přežití.

přiblížila občanské válce, i když se jí tentokrát ještě rozpoutat nepodařilo“ (tamtéž).⁵⁹ P. Hampl se ptá, jakou barvu by měla revoluce ve Francii, pokud by Macron vypověděl poslušnost globálním elitám. V dodatečné poznámce připomíná, že v USA probíhá další pokračování. A barevná revoluce postihla Slovensko a „pokud se nevyhnu ani České republice. U nás má barvu „miliónovou“ ...“ (s. 94 anot. publ.). Od předchozích pokusů se tento liší přísnou centralizací. Nejprve vzniká centrála, která přesně ví, co chce. S dostatečným rozpočtem již od začátku. Najme lidi, získá PR agentury, naklonění jsou jí korporace, na ruku jí vysloveně jdou liberální média, včetně státních. Manažersky bezchybně funguje i najímání brigádníků či vytváření sítí buněk. P. Hampl úvahy o přímé či vůdcovské demokracii zakončuje takto: „... *nebýt přímo voleného prezidenta, mohla být miliónová revoluce v České republice úspěšná*“ (s. 97 anot. publ.).

O lithiu je kapitola s příznačným názvem *Prokleté suroviny*. Text se zamýšlí nad tím, zda je pro občany ČR vůbec vhodné, aby se tato surovina u nás těžila? Shrnuje dva modely přístupu k surovinám⁶⁰ a konstatuje, že: „*Rozhodně tomu ... není tak, že by suroviny nutně musely být zdrojem dobra*“ (s. 100 anot. publ.). P. Hampl nabádá k uvážlivosti a glosuje, že lithium se nekazí. „*Základní lidská zkušenost říká, že zakládat hospodářství na umu a pracovitosti místních lidí je lepší, než jen zakládat na surovinách*“ (s. 101 anot. publ.). V souvislosti s lithiem připomíná, že nám zoufale chybí zákon o referendu. Dodatečná poznámka uvádí historické i současné příklady toho, že „*stále větší roli hrají lidé*“ (s. 102 anot. publ.). „*Inteligentní, pracovití a kreativní obyvatelstvo je významnějším zdrojem bohatství než půda a nerosty*“ (tamtéž).⁶¹ Čímž Hampl otevírá komplexní téma, proč se některým národům daří lépe.⁶² Formuluje závěr, že klíčová zůstává kvalita obyvatel dané země a také její nezávislost. Aby region neovládaly mocné korporace mající zájem pouze o suroviny a otrockou práci. Hrubě nekorektně působí již samotný název další kapitoly provokativně nazvané *Potřebujeme více sexuálního obtěžování, nikoli méně*. Konstatuje, že „*snad už neexistuje nikdo, kdy by se široce definovaného sexuálního zneužití někdy v minulosti nedopustil*“ (s. 107 anot. publ.). I tato pokrokařská kampaň⁶³ je založena „*na okázalém ignorování základních civilizačních, a dokonce i biologických faktů*“ (dtto). Připomínána je dlouhá historická zkušenost se sexuální pozorností coby platidlem i to, že: „*Mladistvá, trestně odpovědná středoškolačka, která si vylepší kariéru tím, že vlezle do postele mocného producenta, není obětí*“ (s. 109 anot. publ.). Za skutečný problém doby Hampl označuje to, že sex je příliš dostupný. „*... tisíciletý princip poskytování sexu výměnou za manželství přestává fungovat*“ (dtto). A dívky tak nejsou v situaci, kdy by mohly zájemce odmítnout. „*Mladí mužové se chovají racionálně. Dostanou všechno, co chtějí, aniž by měli zapotřebí pěstovat mužnost a prokazovat odpovědnost. Klesá ochota vstupovat do manželství, klesá ochota plodit děti a pečovat o ně*“ (s. 110 anot. publ.). Profesionální aktivisté⁶⁴ dělají přesně pravý opak toho, co by bylo dnes žádoucí. Totiž to, „*mladé muže povzbuzovat, aby se nezdráhali být do jisté míry dotěrní. A zároveň ... mladé dívky povzbuzovat, aby umně vyvolávaly touhu, a přitom si pečlivě vybíraly*“ (tamtéž).⁶⁵

Konspirační teorie jistě hodně popletené (ale o to zapálenější) aktivistky z janečkovské líhně (jak jinak nežli o satanském Putinovi, který je za vším a může za všechno) startuje text *Bahno a ostatní spoluobčané*.

V konspiračním textu sluníčkářská aktivistka AA pro část svých spoluobčanů hanlivě používá odborný výraz „*bahno*“. Čímž si připravuje půdu pro čištění – pro odstranění bahna. Hampl do protikladu staví vlastenecký pohled na „*sluníčkové kolaboranty*“. „*Často se řeší, jak jim pomoci, aby se opět stali „normálními“*“. Nejčastěji

59 Černá revoluce ale má své oběti. Náleží k nim tzv. solidní konzervativci. Příliš rychle totiž spěchali „*přihlásit se k principu, podle něž je násilí Sorosovských band tak nějak lepší a přijatelnější než násilí neonacistů s hákovými kříži. Teď jsou za pitomce, o morální autoritě se nedá mluvit ani okrajově*“ (s. 93 anot. publ.).

60 Na straně jedné prosperující české země v 19. století a na opačném pólu těžce drancované země třetího světa (typu Konga, kde suroviny vedou k zabíjení a nikoli prosperitě místních). Existuje přitom spousta poloh mezi. Ovšem i Rusku prospěl pokles cen ropy, kdy bylo nuceno věnovat více pozornosti podnikání a technologiím.

61 Mimo jiné i proto, že takoví lidé dříve či později získají i převahu válečnickou a mohou si pro suroviny dojet.

62 Zmiňuje genetickou výbavu, povahové rysy, vlivy rodiny či náboženství, a to i s hospodářskými dopady. S odkazy na M. Webera (s vlivem etiky protestantských, disciplinovaných, ukázněných, čínorodých, kreativních a tvrdě pracujících asketů na rozvoj kapitalismu) a P. L. Bergera (interpretujícího latinskou kulturu jako opak protestantismu – s důrazem na relaxaci a nikoli náročnost, na smyslovost a volný čas místo puritánství a tvrdé práce, na machismus a mužskou nadřazenost etc.). Doplňme, že o rozložení stávajícího rozdělení bohatství a bídy mezi národy pojednává např. Landes, D. S.: *Bohatství a bída národů: Proč jsou někteří tak bohatí a někteří tak chudí*. Praha: BB art 2004. 632 s. ISBN 80-7341-291-8. Recenzenti pění ódy často značně přehnané, nové „*Bohatství ...*“ Adama Smithe to totiž opravdu není. Připomínat lze i marxistické teze o významu práce nejenom ekonomickém, nýbrž i antropologickém (polidštění opice) anebo ohledně práce jakožto zdroje veškerého bohatství a veškeré kultury (některými např. zelenými, zpochybňovanou odkazy na samotného Marxe, resp. vztahováním pracovní teorie hodnoty pouze k úzkému rámci vymezenému buržoazní ekonomikou etc.). Srov. Heller, J., Neužil, F. a kol.: *Kdopak by se Marxe bál?* Praha: Futura 2011. 558 s. ISBN 978-80-86844-73-2.

63 Hampl tuto nazývá neomarxistickou, což je dnes rozšířené označování. Zdůrazněme však, že neomarxismus či tzv. marxismus kulturní apod. se skutečným marxismem mnoho společného nemají a tento urážlivě diskreditují.

64 S Hamplovým hodnocením: „*Jako vždy: čeho se dotknou, to zničí nebo alespoň poškodí*“ (s. 110 anot. publ.).

65 S odkazy na koncept erotického kapitálu dle C. Hakimové. Srov. Hakimová, C.: *Work-Lifestyle Choices in the 21st Century: Preference Theory*. Oxford: Oxford University Press. 360 s. ISBN 9780199242092.

nabízeným lékem je soustavná fyzická práce ...⁶⁶ Hledají se mechanismy, které ze zdravých normálních lidí vytváří ty skutečně ... strašné kavárenské povaleče“ (s. 115-116 anot. publ.). Na druhé straně barikády ale žádné takové snahy patrně nejsou. Za jediný problém je sluníčkáři považováno udržení „bahna“ co nejdále od volebních místností. Hampl aktivistce Alvarové doporučuje: „*Nechte zlámat nohy všem s nižším než průměrným příjmem! Pak budete mít jistotu, že k volbám chodí pouze ti správní. Jenom nevím, kdo na vás potom bude makat“* (s. 116 anot. publ.). Dodatečná poznámka se zamýšlí nad tím, zda lidé typu aktivistky AA tomu, co říkají, píšou a činí věří doopravdy? Připomenuto je, že vědomá lež funguje pouze v jednoduchých případech. „*Většinou je nutné, abychom tomu, co prosazujeme, opravdu věřili. To ovšem nevyklučuje, že na té které věci máme určitý zájem“* (s. 117 anot. publ.).⁶⁷

Kavárenská neomalenost, že volit prezidenta by měli pouze mladí otevírá text *Mají staří právo chodit k volbám?* Staří tu již dlouho být nemají a ve své zlomyslnosti by mohli mladým zvolit kandidáta špatného. Tuto drzou hloupost přitom neslycháváme od mladých lidí, kteří normálně a poctivě pracují a mají rodinu. „*Slyšíme ji od bezstarostné mládeže, jejíž život je roztržštěn mezi studium, cestování, občasnou práci a tahání peněz od rodičů ...“* (s. 122).⁶⁸ P. Hampl zdůrazňuje, že lidé dříve narození pro tuto zemi desítky let tvrdě pracovali. Druhým argumentem je, že lidé středního a pokročilejšího věku v českých zemích již zůstanou a příštího prezidenta drtivá většina z nich přežije. Tudiž nemají motivaci volit nepřijatelně. „*Na rozdíl od sluníčkové mládeže, která ve většině případů plánuje odstěhovat se do zahraničí“* (s. 123 anot. publ.). Kde jistě na tyto dárečky čekají s otevřenou náručí ... P. Hampl připomíná, že bychom mohli požadovat naopak zvýšení voličského věku, nicméně za správné – a za demokratické – považuje volební právo neomezovat vůbec.⁶⁹ V dodatečné poznámce naznačuje některé aspekty vztahů mezi generacemi. Včetně závěrů výzkumů, které konstatují že trend trvalého růstu inteligence se již měl zlomit. „*Inteligence Evropanů dosáhla vrcholu u lidí narozených kolem roku 1975 a od té doby setrvale klesá. Existují důvody domnívat se, že v českém prostředí se trend zlomil později, někdy v polovině osmdesátých let“* (s. 126 anot. publ.). A pokles inteligence se ukazuje i poté, co je z dat odstraněn vliv migrace. Svou roli zřejmě hraje úpadek školství i elektronická zařízení – „*chytré aparáty – hloupi uživatelé“*.⁷⁰

Kapitola *Řetězové e-maily – nástroj obnovy demokratické diskuze* reaguje na fenomén řetězových e-mailů. Představuje tento nový fenomén v souvislosti s prezidentskou volbou.⁷¹ Text pochvaluje neexistenci centrální autority, která by obsah kontrolovala. „*Obsah je neustále řízen samotnými čtenáři, kteří posuzují: jestli je zpráva zajímavá, jestli odpovídá jejich životní zkušenosti“* (s. 128 anot. publ.). Původně nebyly řetězové e-maily orientovány politicky, což líčí pasáž *Od rozkošných kořátek k politice*. Následně je predikován jejich vývoj v kontextu životního cyklu média (aneb *Vstříc cenzuře soukromého psaní*) se závěrem, že tyto emaily budou dříve nebo později potlačeny. „*... ale lidé si mezi tím najdou jiný nástroj necenzurované komunikace“* (s. 131 anot. publ.). V dodatečné poznámce je zdůrazněno, že si konečně „*normální pracující lidé uvědomují svoji rostoucí moc“* (s. 133 anot. publ.).⁷²

Janečkovský slogan, že cizinci tady pracují, ale neberou místo domácím je analyzován jako „*působivý, ale nepravdivý“* (s. 134 anot. publ.) textem *Zahraniční dělníci*. Argumentováno je – i pomocí modelového příkladu – že cizinci domácím místa ve skutečnosti berou, a to i když obsazují místa volná. Např. proto, že cizinci přijímají práce za nižší mzdy. I ve vyspělých zemích se tak hromadí chudoba a ruce si mnou pouze příjemci zisků z korporátních centrál. Přitom odchody jednotlivců za prací do zahraniční přínosné být mohou, ale pokud jde o trend masová, má to ničivé dopady. Stát by proto měl praktiky dovozu zaměstnanců regulovat a zarazit. S výjimkou třeba špičkových expertů. V poznámce se P. Hampl zamýšlí nad povahou ukazatele HDP a logikou

66 Což geniálně vystihuje stará agitka: „*Povaleči kaváren, do polí a továren!“*

67 S odkazy na Marxe, Mannheima a Poppera. Hampl úvahu zakončuje následovně: „*Paní Alvarová bude nejspíše do konce života věřit v putinovské spiknutí. Jinak by se nedokázala vypořádat se svou vinou, že šířila nepravdy a ublížila mnoha lidem“* (s. 121 anot. publ.). S připomenutím výsledků experimentů o komplexu spoluviny (kdy tvůrci reklamy bývají přesvědčeni o prospěšnosti propagovaného, neboť si nechtějí si připustit, že manipulují a lžou) se Hampl ptá: „*... už rozumíte, proč různí neziskovkáři při besedách ve školách tlačí žáky, aby „jen tak“ navrhovali kampaně o prospěšnosti Evropské unie a volné imigrace?“* (s. 121 anot. publ.).

68 A dodejme, že i od laciných komediantů, kteří uvěřili, že jsou opravdovou elitou a skutečnými celebritami.

69 Na rozdíl od autora anotace, který je stoupence zvýšení voličského věku minimálně na 25 let. A doporučuje diskutovat volební právo pouze pro členy politických stran. Samozřejmě, že volební účast by měla být povinná.

70 Srov. trojedinou recenzi *Zasíťování dementi doby digitální I., II., III.* in *Marathon*, 2018, roč. 22, č. 2, s. 8-16, 2018, roč. 22, č. 4, s. 18-28 a 2018, roč. 22, č. 5, s. 22-32. ISSN 1211-8591.

71 První verze textu psáno začátkem roku 2017.

72 S telegrafickými odkazy na Marxovu společenskou třídu „*o sobě“* (an sich) a „*pro sebe“* (für sich) aj. Kellera, podle kterého nižší třídy společná stanoviska hledají „*se zpožděním, pomalu a neobratně“* (s. 132 anot. publ.). S uvedeným koresponduje i závěr, že tradicionalistická konzervativní Hospoda začíná zvedat hlavu, což těžce nelibě a agresivně nese kosmopolitní liberální velkoměstská Kavárna. Srov. námátkou *Marathon*, 2017, roč. 21, č. 1, s. 14-19. ISSN 1211-8591. *P.S. k řetězovým e-mailům. Jejich politickou silou a význam autor anotace nepřeceňuje. Zkušenosti s nimi má však bohaté a tímto opětovně děkuje kolegovi KK ze severu Moravy, který léta pracně dispečeruje rozsáhlou sítí a trpělivě zásobuje zajímavými informacemi několikrát do týdne.*

víry, že když HDP vzroste, budou na tom všichni lépe. Se zmínkami o T. Piketty (poukazujícím na to, že při růstu ekonomiky rostou především majetky úzké vrstvy nejbohatších) a P. L. Bergerovi, která namísto HDP „oprášil starý katolický koncept „preferenční právo chudoby“. Každé opatření má být podle něj posuzováno podle dopadu na situaci nejchudší čtvrtiny společnosti“ (s. 138 anot. publ.).⁷³ Dodejme, že P. Hampl není ekonomem, což je v něčem i zřejmá výhoda. Ve velmi obecné rovině předkládaná řešení jsou místy poněkud prostinká. Poctivé je však uznat, že autor plně respektuje i používá zdravý selský rozum a ovládá kupecké počty. A v neposlední řadě to, že si velmi dobře uvědomuje klíčový význam vlastnictví, přesněji soukromého vlastnictví pro fungování kapitalismu.

K nejinspirativnějším náleží kapitola *Renegát Hampl a korporátní revoluce*, která reaguje na označení P. Hampla za revizionistu.⁷⁴ Revizionista má zpochybňovat oficiální výklad dějin.⁷⁵ Tento cejch Hampl získal zpochybňováním toho, co povinně musíme myslet o starém režimu. Zpochybnil totiž oficiální výklad dějin „na kterém neomarxisté i neokonzervativci tolik trvají“ (s. 139 anot. publ.). Tento tvrdí, že od února 48 do listopadu 89 šlo o stejný režim se stejnou ideologií, stejnými cíli, mocenskými poměry i zacházením s lidmi. „Vše, co se v tomto režimu vyskytlo, bylo špatné“ (s. 140 anot. publ.).⁷⁶ Není tak myslitelné, aby se – byť i v sebenaplnějším ohledu – žilo v 80. letech lépe nežli v dnešním „byrokratickém korporativismu“.⁷⁷ Pokud by bylo některé z uvedených dogmat zpochybněno, „bude to mít za následek pád do nejbrutálnější éry raného bolševismu. Nesouhlasíte s tím? Pak jste revizionista“ (s. 140 anot. publ.). K čemuž se samotný P. Hampl hlásí „plně a rád“ (tamtéž).

Konstatuje, že v jistých dějinných situacích je na místě zjednodušování a dělení světa na hodné a zlé (Churchill nerozlišoval mezi Němci, Reagan vnímal celý Východ jako říši zla). Při pohledu s odstupem však již nepotřebujeme ideologická klíše, můžeme přemýšlet o detailech, okolnostech i souvislostech a využít informací, které dříve k dispozici nebyly. Při takto koncipovaných úvahách o tzv. komunistickém období P. Hampl nastiňuje pět „revizionistických“ tezí. 1) Mezi 50. a 80. lety je obrovský rozdíl. Podle Hampla se „fakticky jednalo o úplně jiné režimy, které neměly nic nebo téměř nic společného“ (s. 141 anot. publ.). Což je tvrzení dosti přehnané, nicméně rozlišovat třeba různá období samozřejmě nutné je. 2) „Ideálem husákovského režimu nebylo marxistické „osvobození člověka“, nýbrž nemotorný pokus o napodobení Ameriky 50. let“ (s. 141 anot. publ.).⁷⁸ 3) „V rámci husákovského režimu se některé věci povedly. I když spíše shodou okolností než zásluhou vedoucích představitelů“ (s. 142 anot. publ.). Včetně toho, že „Češi byli hrdí na to, že jsou Češi“ (dtto) či plození dětí, což je důkazem optimistického pohledu na svět. Chudoba tehdy neznamena ztrátu lidské důstojnosti. Menšiny byly relativně integrované. „Nebyl narušen základní společný morální rámec všech vrstev společnosti“ (tamtéž). Úspěchy ve školství, technice ...⁷⁹ 4) „Superúspěšná devadesátá léta byla založena právě na „lidském kapitálu“ vybudovaném za Husáka“ (s. 143 anot. publ.). 5) „Když se představitelé a zastánci

73 Při vztažení na zkoumané téma by tedy „Bergerova otázka ... zněla: Jak prospěje dovoz pracovníků nejchudší čtvrtině českých zemí? Že to vyřeší situaci nějaké agrární korporace? Pokud chce zaměstnávat Mongoly, ať si svou továrnu rovnou postaví v Mongolsku. A ať si tam své produkty taky prodává“ (s. 138 anot. publ.).

74 A to R. Jochem. Poněkud podivnou postavou, propagující poněkud podivný (neo)konzervatismus – P. Hampl ho na oplátku tituluje coby čelného představitele „českého cuckservatismu“ (s. 139 anot. publ.). Dodejme, že jde o pejorativní označení vzniklé složením slov cuck (= paroháč) a konzervatismus.

75 Hned úvodem P. Hampl poukazuje na to, že zpochybňování oficiálního výkladu dějin úzce souvisí i s pohledem na výsledky druhé světové války. O jejichž zvrácení se pokoušejí „současní propagandisté“ (s. 139 anot. publ.). A glosuje: „Oni kupodivu, za revizionisty označování nejsou“ (tamtéž). Srov. Klaus, V. st., Weigl, J.: Kdo má zájem na reinterpretaci druhé světové války? *Newsletter Institutu Václava Klause*, květen 2020, s. 1-3. ISSN nemá. První verze anotovaného Hamplova textu byla publikována roku 2018. V současnosti je situace mnohem vyhocenější. Tragikomické trio pražských figurek bezostyšně provokuje a provokuje, a přitom bourá i stává pomníky. Příčemž především testují, jak daleko lze zajít. Co ještě česká veřejnost unese. Další z Overtonových oken se stále nebezpečněji otevírá. Druhou světovou válku (i holokaust) přece rozpoutali Češi a Prahu přece osvobodili Němci ... *P.S. Řeporyjec vesele veřejně uráží kdekoho a oponentům přeje smrt a vyhrožuje šibenicí (Není náhodou toto trestné? Co na to „ušlechtilí elfové“ alias „hlídací psi demokracie“?). My mu neoplatíme stejnou mincí, nýbrž naopak zdůrazníme, co mu opravdu, ale opravdu nepřejeme. Nepřejeme mu, aby se on či jeho rodina a předci (kterými se rád ohání) dostali do rukou právě těm Vlasovcům, které dnes tak vehementně oslavuje. Třeba bestiím z bývalé Kaminského jednotky, jimiž opovrhovali i hodně otrlí esesáci.*

76 P.t. čtenář promíne osobní vzpomínku na nestalinického marxistu J. Hellera, neomarxistu ve zcela jiném významu, nežli je dnes pejorativně používáno. O nebožtících jen dobře. Mnohokrát jsme se těžce pohádali (Pepa se velmi rád tvůrčím způsobem hádal s každým). Často právě ohledně hodnocení minulosti (na kterém je KSČM ostatně nesmiřitelně rozštěpena dodnes, ale nesmí se to říkat nahlas). Pepa od 90. let bojoval raději proti tzv. protosocialismu nežli proti kapitalismu a také hlasitě argumentoval, že v minulosti bylo špatné všechno. K jeho libůstkám náleželo exorcistické vymytání stalinismu, kdy stalinistou byl téměř každý. Pepa nám chybí.

77 Hampl vysvětluje: „... zdráhám se použít slovo „kapitalismus“, protože soukromí podnikatelé už v ekonomice nehrají v ekonomice významnější roli, a použít slovo „demokracie“ pro současný režim by bylo absurdní“ (s. 140 anot. publ.).

78 Srov. pohled a vize R. Richty in materiál R. Richta a civilizace na rozcestí – před půlstoletím vs. dnes. *Fórum společenských věd Klubu společenských věd*, ročník 2019 (VII.), s. 1-52. ISSN 2336-7679.

79 P. Hampl ale na straně druhé připomíná i katastrofální stav životního prostředí a zdravotnictví pro dospělé (na rozdíl od dětského).

starého režimu bránili proti vlivu ze západu, už dávno nešlo o marxismus ani o proletářskou revoluci. Částečně hájili svá vlastní privilegia⁸⁰ a částečně si uvědomovali, že ti, kdo na západě rozhodují, nemají nejmenší chut' umožnit vznik demokratických režimů“ (s. 143 anot. publ.). Cílem Západu přitom opravdu bylo vytvoření koloniální zóny, odkud budou prakticky zadarmo brát suroviny a získávat lidskou práci za směšně nízkou cenu.⁸¹ Což ostatně plně potvrzuje vývoj po roce 1990, kdy jsme se stali kolonií.⁸² Dodatečná poznámka uvažuje o to, zda komunističtí politikové postupně „dostali rozum a začali se chovat humánněji“ (s. 144 anot. publ.). Za podstatnější je však Hamplem označen „mechanismus (další neviditelná ruka), který postupně vedl ke změně charakteru režimu“ (tamtéž).⁸³ Komunisté – podle zmíněné interpretace – nevymysleli lepší verzi socialismu, nýbrž byli krok za krokem dotlačeni k jinému chování.

Velikonoční úvaha o velkých příbězích a každodenním životě se kriticky zamýšlí nad kavárenským žvaněním na téma, že někteří lidé čtou příliš mnoho hrdinských příběhů a pak se je snaží napodobit. Dokonce podle nich mohou začít i žít. „Uvěří tomu, že je možné změnit přirozený běh dějin. Nebo dokonce, že to je morální!“ (s. 148 anot. publ.). Příběhy se jich prý zmocní a oni ztratí zdravý rozum – jsou údajně jako narkomané závislí na velkých příbězích. Což podle mínění hyperliberálních kavárníků má být ona „populistická agenda“. P. Hampl z pozic sociologa namítá, že civilizace si velké hrdinské příběhy vytvářejí a tyto mají svůj nezastupitelný význam. A dodává: „Ano, existují patologické skupiny typu Pražské kavárny, které se snaží hrdinská vyprávění potlačit, rozbit a zesměšnit, ale ani jejich příslušníci se od nich nedokáží oprostit úplně“ (s. 148 anot. publ.).⁸⁴

Velké národy mívají velké příběhy, které jim, mimo jiné, pomáhají v ohrožení. „Dobré národy a dobré civilizace generují silné příběhy. Ty ubohé jsou bez příběhů“ (s. 149 anot. publ.). Na konec P. Hampl dodává, že národ bez velkých příběhů nepřežije.⁸⁵ Což je koneckonců nepřiznaným cílem (nejen pražské a brněnské) Kavárny, ať již tak činí v cizím žoldu cíleně, nebo v podobě užitečných idiotů.

Projev z konference o rezervách sociálního systému přináší kapitola *Zdravý rozum nebo napodobování Západu, vyberte si*.⁸⁶ Argumentuje pomocí knihy Ch. A. Murrayho, který sám za její nejpřesnější název považuje pojmenování „*Ojebávání chudých*“.⁸⁷ Murray dokládá, že cca od 20. let 20. století, se postavení všech skupin znevýhodňovaných a potřebných zlepšovalo. Trend se otáčí v polovině 60. let, kdy federální vláda odstartovala gigantické programy na boj s diskriminací a chudobou. Výdaje astronomicky stoupaly, ale postavení mnohých se zhoršilo. Sociální programy v USA měly děsivě selhat. Jedním z důvodů je, že v USA stoupal počet absolventů humanitních oborů a rostl tlak na vytváření míst pro tyto. Hampl nekorektně konstatuje české opakování amerických chyb.⁸⁸ K největším patří byznys „podpora menšin s. r. o.“. P. Hampl v teoretické rovině formuluje tři zásady sociální pomoci. 1) „Smyslem sociálních programů je pomáhat lidem, nikoli expertům“ (s. 159 anot. publ.).⁸⁹ 2) „Sociální program je úspěšný, když potřební přestanou potřebovat pomoc nebo když se jejich

80 S čímž by souhlasil v této anotaci již výše připomenutý kritik neefektivního papalášského protosocialismu (pod diktaturou třídy řídicího aparátu) a přesvědčený vizionář společenské i ekonomické samosprávy J. Heller – srov. <https://nestalinsky-marxismus.webnode.cz/>.

81 Nicméně P. Hamp je přitom „nakloněn věřit tomu, že třeba Ronald Reagan opravdu zamýšlel svobodu i pro lidi na východě, ale plány korporátních a intelektuálních elit byly už tehdy úplně jiné“ (s. 143 anot. publ.).

82 Což popisuje a dokumentuje např. kniha Švihlíková, I.: *Jak jsme se stali kolonií*. Praha: Rybka Publishers 2015. 232 s. ISBN 978-80-87950-17-3. Ke koloniální povaze dnešní ČR srov. též odvážnou glosu P. Janička in <http://casopisargument.cz/2020/05/20/hon-na-ministryni-aneb-jak-to-chodi-v-kolonii/>.

83 S odkazem na Možný, I.: *Proč tak snadno ... Některé rodinné důvody sametové revoluce*. Praha: Sociologické nakladatelství 1991. 81 s. ISBN 80-901059-0-4. Možného knihu – v jistém smyslu již „kultovní“ – lze vnímat „i jako obecnější popis koloběhu politicko-ekonomických systémů. S tím, jak režim upadá do byrokratické strnulosti, vyrůstá podhoubí alternativních vztahů, které jej nakonec nahradí. Kolaps je tedy překvapivě hladký a vše může pokračovat pořád dokola“ (s. 146 anot. publ.).

84 Příkladem kavárenského „hrdinského“ příběhu – přesněji však mýtu – je tragikomická story o Havlovi a disidentech. Právě sluníčkářští kavárníci trpí mesiášskými komplexy a sami sebe považují za morálně nadřazené.

85 „Jsou stejně životně důležité jako ochrana hranic nebo všeobecný vojenský výcvik“ (s. 150 anot. publ.). S odkazem na závěry mainstreamové sociologie – konkrétně na systémovou sociologii T. Parsonse. Na udržení národní hrdosti musí být vynakládáno přitom i dostatek prostředků. „Pokud se vše zvrtné a státní peníze nebudou vynakládány na podporu národní hrdosti, nýbrž na tupení a zesměšňování vlastního národa, pokud místo pozitivních vzorů budou oslavováni fetišci a úchylové, bude to podobné, jako by letectvo bombardovalo vlastní města“ (s. 152 anot. publ.).

86 Zasazuje „jednotlivé otázky sociální péče a sociálního ochrany do celkového společenského, politického a do určité míry snad i civilizačního kontextu“ (s. 153 anot. publ.).

87 Originální název zní *Losing Group* – česky Murray, Ch. A.: *Příliš mnoho dobra: Americká sociální politika 1950-1980*. Praha: Občanský institut 1998. 337 s. ISBN 80-85850-55-9.

88 K nejkřiklavějším P. Hampl řadí diktát politické korektnosti, inkluzi základního školství, ovládnutí univerzit extremistickými ideologiemi, zvyhodňování sexuálních menšin, vnučování extrémně liberálního výchovného stylu všem rodinám, antidiskriminační opatření v rozporu se zdravým rozumem, neúměrné zvyšování počtu vysokoškoláků, bez ohledu na schopnosti populace a potřeby ekonomiky i společnosti – blíže viz s. 157 anot. publ. Přičemž vždy má jít o zavádění zvrácených opatření, která se na Západě „prokazatelně neosvědčila“ (s. 158 anot. publ.). A stejně negativní dopady budou mít produkty liberálního „myslenkového odpadu“ i u nás.

potřeba alespoň radikálně zmenší“ (dtto).⁹⁰ 3) U každého sociálního programu jsou důležité dvě jeho dimenze. Za prvé, že jedinec (či skupina) má motivaci svou situaci vyřešit nebo alespoň k řešení maximálně přispět. Druhou dimenzí je sociální zázemí, vládní programy, místní komunity apod., které však nestačí, když jedinec není ochoten sám dělat to, co je v jeho silách. „V žádném případě se nesmí stát, že by pomoc podryla osobní motivaci“ (s. 160 anot. publ.). V poznámce text připomíná, že firmy a neziskovky nejsou oddělené světy. Mnohé neziskovky se chovají tvrdě tržně a oba sektory bývají velmi úzce propojeny.⁹¹

K 1. máji 2018 vznikl text *Čím nahradit korporátní kapitalismus*. P. Hampl uvažuje o tom, že na vylepšování světa vyhláškou o lepším světě obvykle profituje „tupá byrokracie“. Ať již má vyhláška náter levicový či pravicový.⁹² Zajímavé je, jak pravicový⁹³ autor kritizuje pravicové proklamace tržních komsomolců o tom, že se lidé mají obětovat kvůli trhu. „Trh není žádná vyšší hodnota, kvůli které by se někdo měl omezovat“ (s. 165 anot. publ.).⁹⁴ Hampl se pokouší o formulaci zásad ekonomické politiky, „která by nebyla levicová ani pravicová, ale která by byla rozumná“ (s. 166 anot. publ.). 1) Není přijatelné, aby někdo, kdo žije z dávek a dotací, se měl lépe nežli ten, kdo pracuje. 2) Je nutná jistota, že když někdo bude tvrdě a poctivě pracovat sice nemusí zbohatnout, leč lidé si ho budou vážit, bude schopen zabezpečit rodinu a nemůže nikdy upadnout do nesnesitelné chudoby. S heslem bez podpor, ale právem na práci.⁹⁵ 3) Nastavení daňového systému má být takové, aby nikdo nemohl zbohatnout do té míry, že získá moc nad svými spoluobčany.⁹⁶ První poznámka glosuje, že k dnešnímu ekonomickému modelu se přitom nikdo nehlásí. Zastánci kapitalismu tento za kapitalismus nepovažují, zastánci socialismu zase odmítají vydávání tohoto za socialismus.⁹⁷

Jedním z fungujících řešení má být ekonomický model, „který bývá někdy označován jako „ekonomický nacionalismus“ a jindy jako „ekonomický populismus““ (s. 170 anot. publ.). Spojovaný s politikou T. Roosevelta po I. světové válce.⁹⁸ Vědomě se k němu hlásí DJT svým „America first“. Kdy „do určité míry jej znovu definoval ideolog jeho první prezidentské kampaně Steve Bannon.“⁹⁹ Solidní ekonomové shodně hovořili o „hrozbě“, „katastrofě“, „vládnutí primitiva“ a „nebezpečném populismu““ (tamtéž). „Trump ale naštěstí ignoroval názory všech solidních ekonomů, takže chřadnoucí americká ekonomika se během necelých dvou let dostala do nejlepšího stavu za posledních 50 let“ (dtto).

Hlavní zásady zmíněné politiky P. Hampl rekapituluje následovně: Základní celek, o který má vláda pečovat, je národní hospodářství. Vstupy i výstupy musí být řízeny a regulovány (dovoz i vývoz zboží, přeshraniční pohyb kapitálu i pracovníků).¹⁰⁰ Hospodářská politika státu nesmí podléhat žádné nadnárodní autoritě (korporacím ani komisím WTO apod.). Uvnitř země by mělo platit jen minimum regulací, optimálně žádné. Nicméně vláda si ponechává možnost zasáhnout a pozměnit pravidla, kdyby nějaká skupina byla příliš znevýhodněna.¹⁰¹ „Znevýhodněnou skupinou ovšem nejsou myšleny jednooké pedofilní lesby, které mají pocit, že se s nimi

89 „S každým zlepšením života profesionálních aktivistů z organizací typu Romea se prohlubují problémy skutečných Romů či, chcete-li, Cikánů“ (s. 154 anot. publ.).

90 Jenže, co by potom dělali štědrě placení profesionální aktivisté alias (pro sebe tuze ziskoví) neziskovkáři. Museli by začít sami pracovat ... „Přibývá lidí, kteří si udělali živnost z nejrůznějších aspektů péče o potřebné“ (s. 153 anot. publ.). Neboť profesionální pomahači bývají „vesměs vzdělanější, inteligentnější, cílevědomější a lépe organizovaní než potřební, snadno si z nich udělali své rukojmí. Včetně toho, že udržují jejich životy v natolik neutěšeném stavu, aby to ospravedlnilo neustálé navyšování rozpočtů“ (s. 156 anot. publ.).

91 S připomenutím G. Tullocka o konceptu dobývání renty. Srov. Švihlíková, I., Tejkl, M.: *Kapitalismus, socialismus a budoucnost aneb Mikeš už přišel*. Praha: Rybka Publishers 2017. 350 s. ISBN 978-80-87950-44-9.

92 Subkapitola nese název *Byrokratická debilita bez alternativy*.

93 Hamplův světonázor je zřetelně pravicový a převážně konzervativní. Nicméně je silně ovlivněn klasickým liberalismem – ohledně prosazování a pojetí občanských svobod, ohledně kritiky škodlivosti monopolů atd.

94 A dodává: „... nejhroznějšími zastánci „trhu“ jsou experti přísátí na velké byrokratické aparáty a přímo či nepřímo placení státem“ (s. 165 anot. publ.).

95 V úvahách ohledně svobody následně text dospívá k závěru, že je „zapotřebí, aby občané znovu získali ztracenou kontrolu nejen nad státem, ale také nad korporacemi, které v jejich zemi působí“ (s. 168 anot. publ.).

96 „Dějiny nás učí, že svoboda je neslučitelná s vysokou mírou majetkové nerovnosti. Cenou za nepřiměřené zbohatnutí některých je snížení životních šancí všech“ (s. 169 anot. publ.). Přitažlivá teze do ne-kladenského programu KSČM (Není lepší nežli liberálně-objektivistické tlachy např. o pluralitě vlastnických forem?).

97 „A pak je tu „střední cesta“, ve které státní a odborová byrokracie splývá s byrokracií korporátní“ (s. 169-170 anot. publ.).

98 Přičemž „řada jeho prvků byla ... uplatňována po celé 19. století“ (s. 170 anot. publ.).

99 „Steve Bannon na své pražské přednášce zdůraznil tři hlavní stavební kameny Trumpovy politiky: s mezinárodním obchodem a globalizací související „ekonomický nacionalismus“ (jak Bannon politiku nekompromisně nazývá), striktní migrační politiku a zklidnění americké intervenční politiky v zahraničí“ (<https://www.institutvk.cz/clanky/1162.html>). Míňna žofínská přednáška z května 2018.

100 „To neznamená, že vláda musí zasahovat do všeho, ale má mít takovou možnost“ (s. 170 anot. publ.).

101 Verze ekonomického nacionalismu S. Bannona obsahuje i „socialistické“ prvky typu milionářské daně či postupu proti velkým bankám a proti technologickým gigantům (Google, Facebook), které by se měly rozdělit na menší, konkurující si firmy. Co nepůjde rozdělit, to zestátnit.

nezachází s dostatečnou úctou, ale například dělníci v dřevozpracujícím průmyslu a jejich rodiny“ (s. 171 anot. publ.). P. Hampl konstatuje, že je „zajímavé, že k této velmi slušně fungující praxi chybí ekonomická teorie. Jako by se z hospodářské politiky a ekonomické teorie staly naprosto oddělené obory, které docházím k naprosto různým výsledkům a jeden o druhý se přestaly zajímat“ (s. 171-172 anot. publ.).

Druhá poznámka uvažuje nad nevratností předání ekonomiky do zahraničního vlastnictví. Táže se, zda je změny možné dosáhnout jinak než masivním znárodněním? Odpověď spojuje s knihou P. F. Druckera *Inovace a podnikatelství z roku 1985*¹⁰² zdůrazňující schumpeterovské procesy kreativní destrukce. Za skutečné národní bohatství a skutečnou cestu k ekonomické nezávislosti je zde považován vznik nových podniků a odstranění překážek bránících jejich vzniku. Klíčová otázka tudíž nezní, komu největší podniky patří.

Vzdělání a mozku pana Kundry je věnován lehce ironický text *Mozek Respektu*. O. Kundra – aktivista pražské Kavárny – se na síti pyšně holedbá tím, že míval na střední škole z matematiky čtyřku (a samozřejmě vynikal, jak jinak, v předmětech humanitních). Čímž pokrokařsky brojí proti povinné maturitě z matematiky.¹⁰³ P. Hampl, s odkazy na klasické práce o stavbě lidského mozku, formuluje možnosti týkající se kavárenských mozků. 1) Pan Kundra se narodil s mozkem málo výkonným. 2) Pan Kundra disponuje ženským typem mozku, tedy mozkem orientovaným spíše na porozumění než na analýzu. Což má vysvětlovat i mnohé chování Kavárny, která „shromažďuje mozky schopné rychle pochopit, jaké myšlenky jsou žádány, přizpůsobit se tomu, a zároveň se nezdržovat takovými drobnostmi, jako jestli nejsou ve vzájemném rozporu“ (s. 176 anot. publ.).¹⁰⁴ Pasáž *Smrt inženýrům!* konstatuje další vymývání mozků ala plán na nastolení totality podle *Člověka v tísní*, ve kterém jsou „za hlavního nepřítele označeni muži s technickým vzděláním“ (s. 177 anot. publ.). „Tedy lidé s mozky, které snadněji odhalí určitý typ podvodu, protože se nenechají tak snadno ovládnout emocemi, ale suše srovnávají fakta“ (tamtéž). Takoví lidé ovšem nejsou příliš vítáni v představenstvech firem, politických stran ani neziskovek, neboť odmítají tvrdit něco jiného nežli to, co plyne z dat a faktů. Na rozdíl od nematematických mozků, které ihned pochopí, co se po nich chce: „Servilní přitakávání nebo alespoň mlčení“ (s. 178 anot. publ.). Dodatečná poznámka připomíná událost v korporaci Google, která výše zmíněné principy perfektně ilustruje. V souvislosti s pokrokařským programem „podpory rozmanitosti a menšin“ byl vyhozen softwarový inženýr J. Dalmore, který nepochopil, že výzva k vyjádření se k programu ve skutečnosti vůbec neznamená, že by měl opravdu vyjádřit své stanovisko a něco konkrétního navrhnout. On tak v dobré víře učinil a byl s cejchem sexisty vyhozen a lynčován na sociálních sítích. Kauza vstupuje do dějin jako „Dalmorovo pochopení“. Nelze nedodat, že Hamplova analýza mozku pana Kundry se ukazuje velice inspirativní i dnes. Právě O. Kundra rozpoutává aféru s ruským špiónem a ricinem na Hříba, Koláře a Řeporyjce.

Text *Proč jsou střeoevropské společnosti tak jiné – alternativní hypotéza* nastoluje otázku, proč je společenská atmosféra v zemích V4 tak odlišná od zanikající Západní Evropy? Západ na nás mnohdy pohlíží udiveně („Zaostali barbari, co nechápou neomarxismus“). V médiích hlavního proudu převládá vysvětlení, že podstatná část obyvatel zemí V4 je „defektní“. Nedokáží pochopit přínos pokrokařských ideologií ani Grétino poselství ani nežijí globálním oteplováním, a dokonce necítí nutkovou potřebu nechávat se obohacovat masovou migrací. Nerozlišují 38 pohlaví a nehodlají se vzdát hodnot jako národ, rodina a práce. Legenda o domněle defektní a nedospělé populaci navazuje na havlovská blábolení o poznamenaných generacích. Zkušenost s nesvobodou¹⁰⁵ P. Hampl nahlíží jako lepší vysvětlení, leč konstatuje ale ... Jenom malá část lidí z předlistopadové doby se totiž tehdejšími omezeními cítila frustrována. A teze nedokáže ani vysvětlit, proč se s nesvobodou tak snadno smířili na Západě. Lidé si tam na pokrokařské šílenosti zvykli obdobně jako Češi a Slováci v 70. letech.

P. Hampl ještě lepší vysvětlení spojuje s povahou společenských tříd. „Pokud se ... podíváme na společnost optikou formování sociální struktury a na navazující vytváření určitých lidských typů, snadno si všimneme, že každá země západní Evropy (či stát USA) má určitá specifika, nicméně některé shodné vzorce se projevují všude“ (s. 186 anot. publ.). Začíná srovnání atmosféry a mentality USA 50. let a počátku 21. století, kdy hlavním „zdrojem bohatství již není klasické podnikání, nýbrž dobývání renty“ (s. 187 anot. publ.).¹⁰⁶ Pro úspěch v takovém prostředí je zapotřebí jiných vlastností, mění se psychologie Američanů a lidé ze „staré školy“ (typu generace Johna Waynea) jsou vytlačováni na okraj. Pasáž *Válka světů* líčí podobnou změnu v českém prostředí mezi lety 1995 a 2015. Ve stejné době a na stejném místě se tak ocitají „politicky korektní třicátníci a padesátníci patřící do jiného světa“ (s. 188 anot. publ.). Jde přitom ale o tendence statistické, mnozí padesátníci se k politické korektnosti přidali a pomáhali její diktaturu nastolovat. K dalším trendům má náležet skokové

102 Česky Drucker, P. F.: *Inovace a podnikavost: Praxe a principy*. Praha: Management Press 1993. 266 s. ISBN 80-85603-29-2.

103 Na destrukci maturity se významně podepsala i jistá politička (o který jiný politik z téže strany prohlásil, že je coura), které také matematika nešla, a proto ji nenáviděla a označovala za nepotřebnou a zbytečnou pro všechny.

104 „Pak není těžké hájit Somálce prchající před válkou v Sýrii, která ještě navíc mezitím skončila. Není ani těžké soucítit s „uprchlíkem“, který uniká z válečného pekla ilegálním přechodem italsko-švýcarské hranice“ (s. 176-177 anot. publ.).

105 „... lidé, kteří už zakusili nesvobodu a cenzuru, jsou obzvláště citliví na její omezování“ (s. 183 anot. publ.).

106 „Manuálně pracující lidé jsou označováni za „bílý odpad“. Veřejný prostor ovládají neziskovky a velká média, na univerzitách vládou extremistické skupiny, které se už ani nevyhýbají násilí“ (s. 187 anot. publ.).

zlepšení životního prostředí a úrovně zdravotnictví, došlo k prodloužení věku a posunu životních období.¹⁰⁷ Význam změn přitom přesahuje konkrétní generaci. P. Hampl zdůrazňuje složitou dynamiku generačního vývoje a dospívá k závěru, že příslušníci nových elit žijí plané naděje. Ohledně toho, že má údajně stačit až určité generace vymřou. „*Než dnešní padesátníci zestárnou, změní se situace natolik, že úplně jiní hráči budou řešit úplně jiné problémy než dnes*“ (s. 191 anot. publ.). Dodatečná poznámka ilustruje bolestivost politického generačního konfliktu a relativizuje tvrzení o všudypřítomném přelomovém hodnotovém konfliktu. Tento se vyskytuje nejagresivněji tam, „*kde dosavadní svět přestal poskytovat podporu*“ a děti vědí, že nebude možné žít stejným způsobem jako žili rodiče. „*A vědí také, že rodiče nejsou schopni jim pomoci*“ (s. 193 anot. publ.). Kapitola končí mementem: „*Jak získat nazpět své děti? Změnit svět tak, aby se poctivost a vlastenectví zase vyplácely*“ (s. 193 anot. publ.).

V příspěvku na konferenci o ekonomické filozofii nazvaném *Selhání ekonomie jako disciplíny je součástí širšího selhání společenských věd* P. Hampl připomíná, že jakmile se nějaký obor „*uzavře do sebe, stává se nezajímavým a v podstatě zbytečným*“ (s. 194 anot. publ.). Což jako neekonom-sociolog konstatuje o ekonomii a dokládá na sociologii. Pokud dostává „*zakázky*“ zvenku, jde o bádání zajímavé i důležité. „*Jakmile tyto „zakázky“ zvenčí zmizí, disciplína se dostane do stavu, v němž sama generuje výzkumné otázky, sama si na ně odpovídá a jediným výstupem jsou publikace, které nečtou dokonce ani maminky autorů*“ (s. 194 anot. publ.).¹⁰⁸ Kriticky připomenuta je diskuze in *Newsletter Institutu Václava Klause* (z května 2018) o příčinách vymizení vážné ekonomické diskuze u nás.¹⁰⁹ Podle interpretace P. Hampla převládající hlas v anketě tvrdí, že „*hospodářství funguje hladce a úspěšně, lidé už nemají téměř žádné problémy, nepotřebují tudíž řešení a ekonomii je věnováno méně pozornosti*“ (s. 195 anot. publ.).¹¹⁰ P. Hampl nemilosrdně glosuje, že zmíněná anketa „*naprosto přesně vyjadřuje problém oboru*“ (dtto). Ve skutečnosti mají lidé dnes více problémů i otázek než kdy jindy, Hrouť se naše civilizace, úzce propojeny jsou rozpady politické i sociální s hospodářskými proměnami. I za konjunktury narůstá chudoba, naše tradiční zdroje jsou likvidovány. Což si „*v nějaké míře uvědomuje naprostá většina populace. Nevidí to jen profesionální ekonomové ...*“ (s. 195 anot. publ.).¹¹¹ Když někdo problém nevidí, nemůže ho samozřejmě ani řešit. Lidé tak nevěří, že by ekonomové mohli přispět k řešení hospodářských problémů.¹¹² Obdobný je pohled na sociology, resp. řešení problémů sociálních. Diskutována je ztráta prestiže ekonomů.¹¹³ A to i v kontextu subjektivních hodnocení z úst liberálních ekonomů, které P. Hampl pokládá za „*amorální*“.¹¹⁴ Hampl rozebírá tezi o tom, že potřebujeme nový model ekonomického myšlení i uspořádání, neboť se neosvědčil ani model plánovaného hospodářství předlistopadového režimu ani stávající model korporátního kapitalismu. Což ovšem následně upřesňuje a koriguje ve prospěch minulého

107 Lidé ze staré školy vyrostli v tvrdších podmínkách, nebyli vychováni k neustálému fňukání a nesamostatnosti. Čerpání dotací se jim mnohdy oskliví. Mají přitom mít i komplexnější myšlení, neboť vyrůstali bez počítačů.

108 P. Hampl pokračuje: „*Pokud nepočítáme záplavu citací, v nichž se uzavřená parta cituje navzájem. Aby mohla vykazovat body a přidělovat si granty ...*“ (s. 194-195 anot. publ.). Zoufalou situaci v oblasti teoretické i neteoretické ekonomie autor anotace dobře zná. Klíčové je patřit do správné party. A dodržet formální „*cool*“ náležitosti, které mají činit text tzv. vědeckým. Na obsahu samotném často příliš nezáleží (a ona drtívá většina textů je o ničem). A běda, když pražský autor troufale pošle něco časopisu venkovskému. Což se netýká jen luhů a hájů tuzemských. Stačí se podívat nad jakými banálními pičovinami... (diplomaticky řečeno, nediplomaticky sračk...) bádá behaviorální ekonomie či jakých hvězdných impaktfaktorů dosahují tiskoviny z oblastí tak bizarních, že by to nevymyslel ani Jára Cimrman. *P.S. Nejprestižnější ekonomické ocenění bylo naposledy uděleno i za terénně-experimentální ověření objevu, že když matky v chudých regionech dostanou za očkování dítěte pytlík luštěnin, přichází na očkování častěji, nežli když nedostanou nic. Anebo za zjištění, že očkovaných bývá více, když stanice přijede do vesnice, ve srovnání s tím, když musí rodiny někam jezdit. Kdopak by to tušil?*

109 Blíže viz <https://www.institutvk.cz/files/newsletter/68.pdf?rand=781>.

110 S uvedenou interpretací ankety lze minimálně diskutovat. Snad k této měla nejbližší odpověď K. Dyby, jehož ale až tak vážně brát nelze. Stačí vzpomenout na Dybovy komické predikce a téměř kabaretní výroky z 90. let.

111 Nutno však dodat, že ze zúčastněných ekonomů a ekonomek (ve zmíněné anketě) si to Ilonka Š. uvědomuje. Takže by bylo správnější tvrzení, že zmíněnou slepotou trpí pouze ekonomové standardní, resp. liberální.

112 Dodejme, že nevěří často zcela oprávněně. A co si také mají myslet např. namátkou o kejkliřském žonglování s kvantifikacemi nákladů obětované příležitosti in München, D.: Školní výuka nás přijde draho. *Lidové noviny*, 23. 5. 2020. s. 14. ISSN 0862-5921. Zmíněného ekonomu (mimo jiné nesmírně aktivního propagátora sciometrie) ze švejarovského chovu v době koronakrizy vykázal R. Prymula z jednání. Oprávněně. Nenechme je škodit více. Další ukázkou ekonomické „*perly*“, nad kterou musí normální člověk nevěřičně zakroutit hlavou (a učinil tak oprávněně i samotný profesor V. Klaus st.) je ujišťování jistého brněnského ekonomického docenta o tom, že žádná ekonomická krize dnes nehrozí. Dotyčný totiž spočetl, že koronakrize způsobí pokles tempa růstu naší ekonomiky o pouhých 0,2 % ... (srov. <https://www.institutvk.cz/clanky/1492.html> či přímo <https://www.em.muni.cz/veda-a-vyzkum/12632-koronavirus-ekonomiku-zasahne-ale-dramaticke-to-nebude>). Na dva měsíce se vypne podstatná část ekonomiky a vlastně se vůbec nic neděje. Dělá si z lidí blázny anebo ...?

113 K čemuž je na místě zdůraznit, že vymizeli jak velcí politici, tak i velcí ekonomové (na čestné výjimky potvrzující pravidlo) – skutečné osobnosti dnes bolestně absentují téměř všude. V ekonomické vědě obzvláště.

114 „*V každém případě ukazuje na velmi špatné analytické schopnosti*“ (s. 196 anot. publ.). Míněna je např. oblíbená fráze liberálních ekonomů o tom, že lidé, kteří upadli do dluhové pastí (či jiné nesnesitelné životní situace) si za to mohou sami. P. Hampl namítá, že mnohdy nejede o selhání jedince, nýbrž o systémovou chybu.

systemu. Husákovský model socialismu mají charakterizovat následující rysy: 1) Centrální plánování, 2) Státní vlastnictví všech výrobních prostředků, 3) Masivní a okázale tolerovaný šedý trh. Rozhodující roli měl hrát právě šedý trh, od „ *kterého se odvíjelo postavení jednotlivých lidí ve společnosti, jejich prestiž a reálná moc*“ (s. 198 anot. publ.).¹¹⁵ Hampl s odstupem třiceti let uznává, že šlo „*o ekonomický model, který dokázal zajistit stabilitu, zabránit nesnesitelné chudobě, zajistit trvalý růst životní úrovně*“ (tamtéž).¹¹⁶ Současný ekonomický systém charakterizuje takto: 1) Hlavní zdrojem bohatství je dobývání renty, 2) V české ekonomice mají dominantní roli nadnárodní korporace, 3) Šedý trh je důsledně potlačován (a to i tehdy, pokud náklady na boj proti stínové ekonomice převyšují výnosy), 4) Statisícům lidí je bráněno vstoupit na pracovní trh, 5) Přísnější regulace čistí trh od malých ve prospěch velkých korporací a klasické drobné podnikání se zmenšuje. Jde o systém nestabilní, kdy i při růstové fázi zůstává významná část obyvatel v chudobě. Hromadí se nerovnováhy, roste závislost na byrokracii a přerozdělování. Hampl tudíž rekapituluje: „*Opravená teze tedy zní: Předlistopadový režim plánovaného hospodářství se neosvědčil. Současný model korporátního kapitalismu má ještě mnohem horší výsledky*“ (s. 199 anot. publ.).¹¹⁷

Text se dotýká pokrytecké liberální kritiky údajně přílišných regulací (kdy liberálové kritizují důsledky, leč odmítají sáhnout do příčin) a především interpretaci občanských svobod. Čímž rozhodně nemíní hypertrofovaná tzv. lidská práva. A zdůrazňuje důležitost mocenského uspořádání a vztahů. Se závěrem, že „*cena, kterou platíme za otevření se globální ekonomice a za umožnění vstupu nadnárodních koncernů na český trh, je likvidace občanských svobod*“ (s. 203 anot. publ.). P. Hampl konfrontuje ekonomy s výzvami, které nestojí pouze před ekonomii, ale před většinou společenských věd. Růst již nemůže být cílem (a tento nepomůže velkým skupinám, které žijí v chudobě či bídě) a hledání optim „*se tak stává zbytečnou disciplínou*“ (s. 204 anot. publ.). „*Namísto toho potřebujeme rozumět dopadu ekonomických rozhodnutí na soudržnost společnosti, na národní kulturu, na rodinný život, na schopnost národa¹¹⁸ reprodukovat se ... a především na občanské svobody*“ (tamtéž). P. Hampl volá po zcela nové ekonomické disciplíně,¹¹⁹ která by již nepočítala „*stále komplikovanější vzorečky, aniž by to mělo cokoli společného s reálným životem*“ (s. 207 anot. publ.). Ekonomii má čekat vědecká revoluce nebo zánik. Přičemž nová ekonomie „*nejspíš přijde úplně odjinud. Možná od lidí, kteří ... budou v první fázi označováni za šarlatány ...*“ (dtto). Stávající ekonomičtí badatelé do stávající ekonomie příliš mnoho investovali a budou svou investici urputně bránit.

Na druhé národní obrození je orientována kapitola *Jaké má být české národní hnutí*. Myšlenka druhého národního obrození je přijímána se samozřejmostí, která „*ukazuje, jak rozšířené je implicitní přesvědčení, že*

115 S odkazem na Možný, I.: *Proč tak snadno ... Některé rodinné důvody sametové revoluce*. Praha: Sociologické nakladatelství 1991. 81 s. ISBN 80-901059-0-4. P.S. *Osobní zkušenosti autora anotace tomu odpovídají. Např. 15 let strávených o vikendech na šedých burzách, které zůstaly částečně šedé i v 90. letech. Radiopalác, Koitce, Dům kovoprůmyslu na Smíchově, Hajnovka, Letná, Motol, posléze Buštěhrad, Sparta, Strahov či Limuzská aj.*

116 „*... a povzbudit formování takových povahových rysů, které – jakmile jim byla poskytnuta svoboda – projevíly neuvěřitelnou činorodost, podnikavost, cílevědomost, ochotu nést riziko, schopnost učit se a všechny ostatní podnikatelské ctnosti*“ (s. 198 anot. publ.). P.S. *Chca/nechca musí autor anotace uznat, že na tom cosi je. Nakonec i on sám kariéru udělal právě v 90. letech (přitom od jara 1989 do jara 1999 prakticky nevystřízlivěl).*

117 V dodatečně poznámce je upřesněno, co P. Hampl míní tím, že ekonomický model v reálném životě neobstál. Překonává čistě ekonomický pohled a zdůrazňuje další aspekty. To, že ekonomický systém musí dlouhodobě vytvářet alespoň takovou produkci, aby mohl pokračovat v existenci (s příkladem některých typů socialismu, které byly tak neefektivní, že jim došly zdroje a společnosti se zhroutily). Ekonomický systém také „*musí podporovat a vytvářet takové lidské typy a charakterové vlastnosti, které jsou klíčové pro jeho pokračování*“ (s. 205 anot. publ.). Pokud systém motivuje k lenosti a nicnedělání, po čase lidé přestanou pracovat a systém se zhroutí. A ekonomický systém musí podporovat a vytvářet zvyky a instituce, které zajistí dlouhodobou stabilitu. Připomenuta je teze J. A. Schumpetera o silném sklonu kapitalismu k sebeustrukci. Kapitalismus podporuje vytváření lidských typů a institucí, neslučitelných se svobodným podnikáním (korporace a městská intelektuální kultura). D. Bell později dokladuje, že Schumpeter měl pravdu – „*v podmínkách volného trhu vyrůstají lidé, kteří odmítají právě tu morálku, na které je volný trh založen (férovost, tvrdá práce, sebekázeň)*“ (s. 206 anot. publ.). Upřesněme, že P. Hampl má na mysli Schumpeterovu vizi samolikvidace kapitalismu se stavebními kameny v podobě desintegrace kapitalismu a dematerializace vlastnictví. Samotný Schumpeter k nejdůležitějším projevům desintegrace řadí narůstání nepřátelské atmosféry vůči kapitalistickému uspořádání. Srov. Schumpeter, J. A.: *Kapitalismus, socialismus a demokracie*. Brno: Centrum pro studium demokracie a kultury 2004. 470 s. ISBN 80-7325-044-6 (též srov. rozbor in *Marathon*, 2005, roč. 9, č. 2, s. 34-52. ISSN 1211-8591).

118 Což v určitých aspektech připomíná ideu národní politické ekonomie (kdy jejím hlavním úkolem má být stanovení podmínek optimálního rozvoje národních výrobních sil) v duchu např. předchůdce německé historické školy F. Lista. Srov. List, F.: *Das Nationale System der politischen Ökonomie. Original z roku 1841*, nově např. Norderstedt: Vero Verlag 2015. 572 s. ISBN 978-3737216289.

119 „*Nejdůležitější národohospodářské otázky dneška zní: Jaké budou dopady různých ekonomických skutečností na politické a mocenské vztahy? Jaké povahové rysy a morální vlastnosti budou jimi podporovány? Jaké budou dopady na vztahy mezi lidmi? Jak tím bude ovlivněna ochota trvale zůstat ve vlastní zemi a odhodláni bránit vlastní národ?*“ (s. 206 anot. publ.). P. Hampl má pravdu v tom, že ekonomie zase musí být politická. Doplnit je nutné, že (zdaleka nejen) P. Hamplovi ve výčtu chybí klíčová kategorie vlastnictví. I chudoba a bída jsou projevem a důsledkem ekonomických, především vlastnických, poměrů. Vlastnictví opravdu nedůležité není.

potřebujeme nějakou formu obnovy národního citění“ (s. 208 anot. publ.). Úsilí o obnovu národních hodnot a národních kořenů je patrná napříč Evropou i USA, kdy k této náleží i pokus o novosvětské národní obrození pod heslem *Make America Great Again*. V českých zemích přitom máme na čem stavět. Máme zkušenosti z prvního národního obrození, máme slavnou minulost, a i dnes skandování „*Jsi Čech, Čech, Čech, tak si toho vař*“ zaznívá častěji, nežli je kosmopolitním multi-kulti vymývačům mozků milé. P. Hampl ale varuje, že právě skutečnost, že je na čem stavět, by mohla „*snadno svádět k chybám a iluzím, které způsobí, že národně-obrozenecké snahy nebudou tentokrát úspěšné*“ (tamtéž).

Pasáž *Národní tradice není skanzen* rekapituluje možné chyby. K nim patří právě národ pojmáný coby skanzen, národopisné muzeum či sbírka veteránů. Další iluze a chyba souvisí s odpovědností ubránit velké činy a výdobytky našich předků proto globálním monstrům. Což je velmi těžké Připojit se k národnímu obrození je tak heroické a nelze se divit, že mnoho lidí věnuje veškerou energii pouhému přežití. Úspěšná národní obrození z evropských dějin byla přitom zaměřena na budoucnost, šlo o záležitost vizionářskou. Dnes, obdobně jako v minulosti, být Čechem přitom znamená patřit k nižším sociálním vrstvám.¹²⁰ A mnozí dělají skutečně všechno, aby údělu služebného etnika unikli. Někteří doufají, že osobní katastrofu odvrátí tím, „*že se stanou jakými dráby či dozorcí nad svými spoluobčany*“ (s. 210 anot. publ.). Ovšem i ti se pro globální elity časem stanou nepotřebnými aneb nadějí zůstává pouze hrdé češství. P. Hampl představuje vizi se skutečnými příležitostmi a výzvami, neboť vlastenectví má co nabídnout. Projekt druhého národního obrození¹²¹ počítá s vlastní ekonomikou i vlastními univerzitami a vzděláním, s vybudováním tisíců nových firem, vytvořením mnoha českých značek, vybudováním vlastní obrany a ozbrojených sil, tvorbou skutečně funkčních mezinárodních vztahů i konstituováním svobodných a profesionálních médií. A stovkami dalších příležitostí. V poznámce je interpretován známý Orwellův citát („*kdo ovládá minulost, ten ovládá budoucnost*“) z druhé strany – „*Pokud víme, o jakou budoucnost národního společenství usilujeme, musíme také vytvořit minulost, která tomu odpovídá*“ (s. 212-213 anot. publ.). Což nemá být výzvou k falšování dějin, nýbrž přihlášení se k jejich adekvátní interpretaci. Závěrem historického exkurzu, kritizujícího současné snahy vydávat dějiny každého národa za ničemné a zločinecké, P. Hampl naléhavě připomíná: „*Spor o podobu hlavního dějepisného proudu je sporem o přežití*“ (s. 214 anot. publ.).

Kapitola *Facebook corporation, svoboda a společenská smlouva* konstatuje cenzuru ze strany velkých korporací na sociálních sítích.¹²² Stále zřetelnější cenzura připravila dilema pravicově smýšlejícím, ortodoxně věřícím, že soukromá korporace si může dělat co chce a stát ji nesmí omezovat. Přitom i „*fanatičtí neomarxisté najednou objevili neuvěřitelnou citlivost pro ochranu soukromého vlastnictví, žel však pouze pro ochranu vlastnictví několika největších světových korporací*“ (s. 215 anot. publ.). P. Hampl diskutuje úrovně myšlení, kdy odlišuje způsob myšlení jedna a dva. Jednička se řídí selským rozumem a odlišuje, že když hospodský vyhodí otravného hosta s hloupými řečmi ze své krčmy, jde o něco jiného, nežli když nadnárodní korporace manipuluje politické debaty ve většině Evropy. Sofistikovanější dvojka přidává poučky i historické zkušenosti o to, že stát se nemá plést do soukromého podnikání. Následně formuluje ještě sofistikovanější úroveň myšlení tři. Kdy „*z požadavků na ochranu občanských svobod a na ochranu soukromého vlastnictví vyplývá nejen možnost, ale přímo nutnost zasáhnout proti korporaci, která se dopouští svévolné cenzury*“ (s. 217 anot. publ.).

Zakotvení občanských svobod P. Hampl spojuje s nepsanou společenskou smlouvou, kdy součástí „*sdíleného povědomí*“ má taktéž být vědomí nedotknutelnosti „*životů, svobod a majetků*“ (s. 217 anot. publ.) všech občanů i závazku vynakládat určité zdroje na jejich ochranu. Za druhé zdůvodnění občanských svobod (které je ovšem pouze druhou stranou téže mince)¹²³ občanských svobod je považován pohled společenské víry – náboženské vysvětlení, že Stvořitel obdařil lidi jistými právy. Za důsledek rozpadu společenské smlouvy je označováno zrušení soukromého vlastnictví i všech svobod. Na základě výše naznačeného přistupuje P. Hampl k rekapitulaci toho, na čem se – v kontextu současné společenské smlouvy o vztahu entit typu Facebook k okolní společnosti – máme snad většinově shodnout. Společnost má zajistit bezpečnost, infrastrukturu, vzdělané zaměstnance, zákazníky, vymáhání smluv etc. Entity typu Facebook se budou snažit maximalizovat zisk v rámci platných

120 V souvislosti s prvním národním obrozením je P. Hamplem připomenuto, že plně Čechy zůstávali vlastně pouze vesničané (s ambicemi přežít do další úrody). Hlavní českou ctností bývalo nedělat problémy a posloužit lepším lidem ve všem, o co si řeknou (národ služek, kuchařek a kočích). České etnikum se tudíž muselo obrodit a redefinovat, aby nebylo vnímáno jako něco „*služebného, poslušného a mírného*“ (s. 209 anot. publ.).

121 Autor anotace se k tomuto plně hlásí a snaží se jej i aktivně podporovat. Nicméně jeho sílu realisticky nepřeceňuje a přiznává, že zmiňovaný projekt zůstává dobře ukrytý. Spíše se však kloní k tomu, že zatím reálně ještě neexistuje. Zcela na místě jsou však apely ohledně toho, že bychom měli být pečlivě připraveni, a to i na vystoupení z EU – včetně vypracování krizových scénářů a postupů v jednotlivých sférách. Srov. vlasteneckou výzvu P. Hampla in <https://www.protiproud.cz/politika/5124-az-se-eu-rozpadne-jsmo-pripraveni-na-novou-situaci-stat-se-toho-muze-hodne-predpoklady-pro-uspech-nejvyšsi-cas-se-zacit-chystat-delate-si-iluze-o-profitrane-vyzva-pro-vlastence-ve-vasem-okoli.htm>.

122 S vlastním systémem morálního hodnocení, „*podle kterého je dobré všechno, co poškozují normální pracující, a špatné všechno, co zvyšuje jejich životní šance*“ (s. 215-216 anot. publ.).

123 „*Aby bylo náboženské zdůvodnění použitelné, musí existovat základní shoda o tom, jaký je Stvořitel a co z toho pro lidi vyplývá (tedy nějaká forma smlouvy). A naopak společenská smlouva je vždy založena na nějakém společném morálním základě, který je prapůvodně náboženský*“ (s. 218 anot. publ.).

zákonů a předpisů. A při porušení zákona se podrobí trestu. Levice i pravice by k povinnostem přitom přidala i něco více. P. Hampl konstatuje, že entita „*Facebook prostě vypověděla společenskou smlouvu a je čas začít diskutovat o tom, za jakých okolností budou obyvatelé České republiky ochotni jí tolerovat, a jak budou vypadat nové zákony, které upraví její fungování*“ (s. 220 anot. publ.).¹²⁴ Což má představovat – podle P. Hampla – pohled liberála v původní slova smyslu, pro kterého byly občanské svobody opravdu posvátné.¹²⁵

Poznámka upozorňuje na znak naší civilizace v podobě neustálých pokusů samozvaných elit odhalovat vlastní civilizaci jako špatnou a utlačovatelskou. S cílem tuto zničit. Přitom všichni „*pohrdači minulosti*“ využívají všechny výhody a výtobyky technologické i ekonomické, které byly vytvořeny minulými generacemi. Pokládají to za své tzv. právo a naprostou samozřejmost. Těm, kteří minulostí nepohrdají, nabízí P. Hampl dvě klíčové zásady, jak nahlížet na bohatou minulost vlastní civilizace, obsahující mnoho událostí i myšlenek, které si přitom často odporují. 1) „*Nakolik jsou nám blízké ideály, se kterými jsou jednotlivá historická hnutí vedena*“ (s. 222 anot. publ.).¹²⁶ Vybírat si tedy to, v čem se sami dokážeme najít. 2) „*Jedná se o teoretickou myšlenku, která byla zapsána a diskutována, nebo jde o zásadu, která se osvědčila v reálném životě po dobu více než jedné generace?*“ (dtto). S douškou, že zajímavých myšlenek existuje bezpočet, leč skutečně osvědčených zásad tak mnoho není. Respektovat je nutno v neposlední řadě historickou kontinuitu a nehodnotit minulost dnešními očima (např. vyčítat husitům brutalitu typickou pro středověké konflikty).

Projev na konferenci o vlastenectví přináší kapitola pojmenovaná *Je extrémismus opravdu hrozbou? Není!* Konstatuje silně problematické vymáhání českých zákonů vůči muslimské komunitě, kdy „*české úřady muslimům darovaly status nadřazené skupiny*“ (s. 226 anot. publ.). Tito se radikalizují a přicházejí sem další a další. Rekapitulovány jsou těžkosti, se kterými by musel potýkat politik, který by opravdu trval na tom, aby české zákony byly vymáhány (např. v muslimských Teplicích). Vyžadovalo by to zásahy do práce policistů, státních zástupců i soudů. Takový politik by se ovšem ihned stal terčem agrese neziskovek, kteří mají prostředky např. na práskané právníky. A onen politik by byl bez šance. Z čehož je dovozováno, že „*české zákony nemohou být vymáhány, pokud nedojde k tvrdému zásahu proti politickým neziskovkám*“ (s. 227 anot. publ.). Některé je nutné prohlásit za zločinecké organizace a podle toho nekompromisně postupovat proti jejich exponentům. Další stačí odříznout od peněz. Pokud by se ale náš politik odhodlal k zásahu proti neziskovkám, spustila by hysterický ryk velká liberální média. Zejména tři velké skupiny (veřejnoprávní média, Bakalovo impérium a internetový portál Seznam), které postupují v takové shodě, „*že se fakticky jedná o jedinou organizaci*“ (dtto). Pokud by se ani tehdy nedal odvážný politik zlomit, zjistil by, jakou podporu mají ona média ve sněmovně a na ministerstvech. Pokud by přesto pokračoval „*narazí na volební systém a na to, že téměř veškerou hospodářskou moc drží zahraniční finanční skupiny s odpovídajícím vlivem na politiku*“ (s. 227 anot. publ.). V takovémto prostředí je pozitivní změna fakticky nemožná. K velkým, téměř revolučním, změnám ve směru obnovy demokracie došlo v Polsku či Maďarsku, kde byly změny skutečně zásadní. Došlo ke změnám ústavy, ústavních soudů, proměnám struktury médií i vlastnické struktury ekonomiky a osekání moci neziskovek. Velkou nadějí ve směru obnovy demokracie zůstává DJT, který však musí čelit anticivilizačním fanatikům a temné struktuře Deep State.

P. Hampl varuje před „*mýtem stability*“. Tvrdím, že politický i ekonomický systém je v zásadě nastaven správně a zůstává schopný vyřešit všechny eventuální problémy. Hlavním nebezpečím má tedy být nestabilita – tj. výrazná a rychlá změna. Proto také systém obsahuje proti takovýmto změnám řadu pojistek.¹²⁷ Kam to však vede, ukazuje tragická situace Západu. Islám pasivitu a ustupování totiž neoceňuje jako velkorysou vstřícnost, nýbrž vnímá jako slabost nevěřících psů. „*To, co nás dnes nejvíce ohrožuje, je normální verkostní politika „jako obvykle“, kontinuita a strach ze změn. To je jistá cesta k zániku, ke genocidě národa, zániku civilizace, likvidace občanských svobod*“ (s. 230 anot. publ.). Žádná extremistická skupina tudíž dnes nepředstavuje větší riziko než solidní politické strany. Za jedinou naději pro ČR P. Hampl označuje „*nenásilnou lidovou revoluci*“. Která ale musí přijít brzy, aby byla nenásilná.

124 „*Když se psaly a schvalovaly příslušné zákony, myslelo se na podnikání a ne na převýchovu obyvatel*“ (s. 220 anot. publ.). Entita s velkými penězi přijde zvenčí, získá si příslušný monopol a začne měnit politické poměry.

125 „*A kteří se je nenechali od nikoho vzít – od panovníků, velmožů ani korporací*“ (s. 220 anot. publ.).

126 Studentům humanitních studií a fanatickým aktivistům Hate Free tudíž bude zřejmě sympatické upalování kacířů, normální lidé se pak identifikují např. s příběhy horalů, kteří vyhnali zlé panstvo a hned se jim žilo lépe.

127 „*Systém brzd a pojistek*“ je připomínán v poznámce. Původně vzešel z diskuzí v 18. století, kdy teoretikové občanských svobod a ideologové buržoazních revolucí hledali uspořádání společnosti, „*které bude maximálně odolné tyranii*“ (s. 231 anot. publ.). I proto tyranii vystupující jako „*moudré vladařství*“. Tehdejší myslitelé si o tomto nedělali žádné iluze. „*Nic jim nebylo vzdálenější než havlistický ideál vznešených mudrců vedoucích tupé masy k dobrému životu*“ (s. 232 anot. publ.). Namísto jalových apelů na rovnost navrhli vládu rozdělit do tří skupin, které se mají navzájem hlídat (panovník či prezident, parlament, soudy). Pro zabránění zneužití moci nesmí existovat žádný další zdroj moci (žádné nezávislé ani veřejnoprávní těleso) a oddělení tří druhů moci nemá být pouze formální, nýbrž skutečné. „*Má se jednat o rozdílné skupiny lidí, kteří mají odlišné zájmy, nepatří k sobě a mají jen minimum kontaktů*“ (s. 233 anot. publ.). Postupně však v různých zemích docházelo ke sovkám úprav tohoto uspořádání. „*Všechny ve prospěch mocenských elit*“ (tamtéž). Včetně toho, že stále větší část moci je přenášena na nekontrolovatelná tělesa, na média, neziskovky, fondy, univerzity apod. „*Zbyla jen obrana proti tomu, aby snad lid nedělal problémy mocenské elitě. Z ústavnosti se stal nástroj tyranie*“ (dtto).

Kartelizaci politiky si bere na mušku příspěvek *Zločinecký kartel v České republice*. S příkladem Německa, kdy jediným vyzývatelem je AfD, kterou kartel stran – s využitím policejního státu – usiluje zlikvidovat. Text konstatuje portfolio koncernových značek a portfolio politických stran, kdy politický kartel má pro strany samotné řadu výhod (včetně vícera kariérních příležitostí, nežli skýtá strana jediná). P. Hampl načrtává charakteristické znaky politického kartelu a upozorňuje na jeho existenci i v ČR. Členy mají být ODS, KDU-ČSL, TOP 09, STAN a Piráti. Rekapituluje, na čem se tato politická třída shodne. Včetně např. toho, že ČR se musí podřizovat nařízením EU; musí být zachován ekonomický model založený na dominanci nadnárodních korporací; nesmí být ohroženo praktikování islámu; občanské svobody musí být omezeny tak, aby nemohly být využity ke kritice politického kartelu; musí být zajištěno odpovídající financování politických neziskovek; nežádoucí je každá forma přímé demokracie; univerzity mají právo vymýšlet stále nové a nové studijní obory (a stát má povinnost tyto financovat); obrana země má spočívat v koloniálních taženích a nákupech u amerických zbrojovek (samotné území ČR přitom nesmí být hájeno); sociální programy mají být nastaveny tak, aby odrazovali od tradičních vzorců chování (případně toto nastavení není vnímáno jako vážný problém); požadavek tzv. spojení je vždy důležitější než vůle voličů i české zákony. Na tomto politickém programu se shoduje celý kartel.¹²⁸

Poznámky k příjmovému aspektu amerických voleb se věnují kongresovým volbám v USA roku 2018 a upozorňují na mnohdy přehlížený aspekt, spočívající v dalším prohlubování rozdílů ve volebním chování bohatých a chudých. „*Lidé v zámožných oblastech podporují anticivilizační síly, multikulturalismus, extrémní formy politické korektnosti. Lidé v chudších regionech preferují normální klidný život, úctu k práci (ve starém významu toho slova) a vlastenectví*“ (s. 241 anot. publ.). Uvedené tendence se projevují již desítky let, ale v poslední době jsou ve volebním chování stále zřetelnější. P. Hampl glosuje: „*Marxismus je ideologie bohatých, konzervatismus ideologií chudých*“ (s. 242 anot. publ.). Změny ve volebním chování částečně souvisí se změnami ekonomickým, a to i s tím, že se poctivá práce přestává vyplácet. Ke změnám přispívají liberální mýty o produktivitě (kdy údajně oblasti volící neomarxisty mají dotovat zbytek USA)¹²⁹ nebo o tom, výzkumným činností a dalším „*lovem dotací*“ je možné zcela nahradit klasickou výrobu. P. Hampl připomíná, že bez adekvátní materie se neobejde ani high-tech. Závěrem konstatuje, že situace v USA se stále zhoršuje. Prezident Trump sice podniká správné kroky, ale mechanismus destrukce zatím není schopen vypnout.¹³⁰ A tak se USA z pozice světového čteníka stávají světovou pohromou a hrozbou po celý svět. Jejich ohromná vojenská moc se vymkla kontrole a oběti „*humanitárního bombardování*“ se může stát víceméně kdokoli.¹³¹ Posledním postřehem je synchronizace stagnací a krizí v západní světě. „*Nejen krátkodobých ekonomických, ale i dlouhodobých společenských*“ (s. 245 anot. publ.). Dnes – na rozdíl od minulosti – v zásadě téměř všechny země Západu „*prochází stejným typem krize zároveň. Proto je pro vnější agresory tak snadné dobýt nejen jednotlivé země, ale celý civilizační okruh*“ (s. 246 anot. publ.).

První poznámka seznamuje s konceptem „*kreativní třídy*“ R. L. Floridy.¹³² Kreativci mají být hlavním tvůrcem bohatství a mají pozdvihovat národy na vyšší úroveň. P. Hampl upozorňuje, že tyto „*tvůrci bohatství*“ vlastně vůbec nic netvoří. Buď se zabývají přerozdělováním anebo poskytují servis. V rámci myšlenkového experimentu je konstatováno, že kdyby zmizeli skladníci, dělníci, servírky či řidiči život by se brzy zastavil. A položena je otázka, komu by vlastně chyběli „*městský urbanista, lektor ekonomie, psycholožka, novináři z redakce*“? (s. 247 anot. publ.).¹³³ Druhá dodatečná poznámka upřesňuje faktory způsobující pokles či naopak vzestup blahobytu

128 V dodatečné poznámce je vzpomenut Ch. W. Mills a jeho americký (a nejen americký) postřeh o tom, že: „*... když si nižší vrstvy berou moc a majetek těch horních, zpravidla tak činí prostřednictvím jednorázové revoluce s dramatickým průběhem. Když si horní vrstvy přisvojují moc a majetek těch dolních, děje se tak nenápadně, po malých krůčcích, prostřednictvím drobných změn pravidel a drobných majetkových přesunů*“ (s. 238 anot. publ.). P. Hampl doplňuje, čeho si Američan nemohl všimnout. Totiž, že „*uzurpace moci má zpravidla nadnárodní charakter, lidové revoluce jsou vždy místní – národní nebo dokonce oblastní*“ (tamtéž). Připomenuty jsou historické mezníky politického cyklu v ČR, do kterého plně zapadá vznik politického kartelu napojeného na globalistické skupiny. Které likvidaci národních států připravovali již před Lisabonskou smlouvou.

129 Pravda je taková, že v údajně „*linějších*“ (méně produktivních) oblastech se vyrábí, pěstuje či konstruuje ve fyzickém smyslu „*zatímco v bohatších oblastech se přerozděluje, reguluje a bojuje o pravomoc*“ (s. 243 anot. publ.). Vztahy mezi oblastmi tak nejsou dány trhem, nýbrž mocí. A pravidla hry určují ti z bohatých lokalit.

130 „*A to zejména proto, že se znovu a znovu ukazuje, jak neokonzervativci, kteří dnes v Republikánské straně převažují, sice odmítají nejhorší výstřelky neomarxismu, ale celkově jsou s vývojem spokojeni a nejsou ochotni připustit zásadní změnu trendu*“ (s. 245 anot. publ.). Mnozí jsou „*konzervativní*“ jako brněnský Kavárník Fiala.

131 Poslední pojistkou proti útoku se tak pro řadu zemí stává reálné (i potenciální) vlastnictví jaderných zbraní.

132 Srov. Florida, R. L.: *The Rise of the Creative Class: And how it's Transforming Work, Leisure, Community and Everyday Life*. New York: Basic Books 2002. 404 s. ISBN 9780465042487.

133 Poznamenejme, že zmíněné profese jsou ještě někdy snad i užitečné, existuje mnoho tzv. kreativních (ve skutečnosti ovšem zbytečných až parazitních) profesí daleko, daleko postradatelnějších. Konec konců, kdo je pro společnost opravdu důležitý zřetelně ukázala koronakrize. Komu z normálních chlapů a normálních ženských scházely showbyznys a tzv. celebrity? Hlubokou poklonu, nesporné ocenění (včetně adekvátního finančního ohodnocení) a převelký vděk naopak zaslouží zdravotní sestry, lékaři, lékárníci, záchranáři, hasiči, pečovatelky, pekaři, řezníci, zelináři, prodavači, policisté, řidiči,

jednotlivých společenských tříd. Dříve měl rozhodovat majetek, tedy narodit se do správné rodiny (což dokumentuje příklad nepříliš chytrého, nepříliš vzdělaného a nepříliš pracovitého K. Schwarzenberga). „*Dnešní majetková a mocenská elita je především manažerská*“ (s. 249 anot. publ.).¹³⁴ Význam nabývají vrozené schopnosti mozku.¹³⁵ Úspěch čím dál více závisí na schopnosti hrát složité mocenské hry. Z čehož je vyvozováno, že hranice „*třídního rozdělení je dnes mnohem neprostupnější ...*“ (s. 251 anot. publ.). Výkonnost mozku má totiž být větší bariérou nežli zděděné peníze. Příslušníci elity navíc častěji uzavírají sňatky pouze mezi sebou. Výkonné mozky přitom vůbec nemusí pracovat ku prospěchu ostatních. „*Právě naopak – vysoce inteligentní vládcové nemusí znamenat nic jiného než chytřejší způsob ovládnání a ždímání těch dole*“ (s. 252 anot. publ.).

Krátký text *Pohledem salámožrouta* glosuje zmizení ideálu poctivosti. Poctivost nahradil úspěch. „*Zmizel stud za úspěch dosažený nepoctivě*“ (s. 254 anot. publ.). A dokonce naopak takoví lidé dnes mívají nezdědka pocit morální nadřazenosti. Což k nám nepřivlekl ani tak „*kapitalismus bez hranic*“ jako především „*havlističtí intelektuálové, kteří si bezostyšně přidělovali státní zakázky, privatizační lahůdky a profesorské tituly*“ (s. 254 anot. publ.). Což sice dělali i jiné, nicméně nepovažovali se přitom za morálně nadřazené, „*a také měli určitou úctu k těm, kteří se rozhodli pro cestu poctivosti. Pravdoláskaři nikoliv*“ (tamtéž). Dalším Hamplovým postřehem je zkušenost s hysterickými výlevy představitelů tzv. lepšolidů, když padne sebelepší zmínka o elitě. Prý jde o rozdělování společnosti. Tzv. lepšolidé si prý obyčejných pracujících váží a vlastně mezi ně i patří. Přitom: „*Ti stejní pak „hážou“ hlásky o frustrovaných chudácích a pojídačích salámů*“ (s. 255 anot. publ.). Dříve příslušnost k elitě obnášela i jistou míru zodpovědnosti za ty méně šťastné. „*Dnešní „lepšolidé“ chtějí všechny výhody, ovšem bez sebelepší odpovědnosti*“ (tamtéž).¹³⁶ Postřehem třetím je psychologická kuriozita, kterých jsou však desítky. „*Holé zadky*“ trapně a podlézavě napodobují móresy, pohyby i názory K. Schwarzenberga v iluzi, že se stanou panstvem opravdovým (nebo se alespoň panstvu zavděčí a vlisají do jeho přízně). A tak vesele urážejí obyvatele paneláků či pojídače salámů, i když by přitom často byli za vlastní panelákové bydlení sami vděční. Typičtí užiteční idioti. „*Až je panstvo přestane potřebovat, prostě zavře korporátní pobočky, a to nejlepší, s čím mohou počítat, je ubytovna armády spásy*“ (s. 256 anot. publ.). V poznámce je připomenuto poučení Ch. W. Millse o tom, že „*nová honorace*“ v podobě tzv. „*bílých límečků*“ na tom v reálu bývá nezdědka nejhůře. Nemají dostatek peněz ani moci a postrádají i hrdost a stavovskou sounáležitost dělníků, řemeslníků či drobných podnikatelů. Jejich kultura je založena na servilitě. Nechávací se vehnat do nelítostného boje mezi sebou a neštít se ani nejodpornějších praktik, jen aby se vyšplhali o jednu manažerskou pozici výše. Mají sice oproti manuálně pracujícím o něco vyšší platy, leč povinné utrácení za restaurace, značkové oblečení či cool dovolené je „*stojí tolik, že nakonec jsou na tom hůře než manuálně pracující třídy. Jediným aktivem, které jim zbývá je pocit nadřazenosti*“ (s. 257 anot. publ.).¹³⁷

Jako konflikt mezi odvahou a zbabělostí označuje probíhající civilizační střet text *Poznámky k islamizaci Evropy a obraně civilizace*. Poznámka první říká, že značnou odvahu vyžaduje postavit se na odpor. „*Bránit Evropu znamená odhodlání jít do rizika*“ (s. 258 anot. publ.). Častý je i panický strach nedostat se do problémů díky tomu, že by se člověk sebe méně odchýlil od toho, co je tzv. korektní. P. Hampl formuluje čtyři stádia podvolení (cyklus akceptování) – „*... islamizace každé další oblasti je komunikována ve čtyřech krocích*“ (s. 259 anot. publ.). 1) Velká média fakta ignorují (např. že bílá Evropanka byla krutě znásilněna muslimy). 2) Pokud již informace nejde potlačit, tvrdí se, že se jedná o fake news, o nepravdu. Lidé, kteří o problému mluví, jsou zesměšňováni. Profesionální aktivisté cenzurují informace, mažou příspěvky. 3) Když se záležitost nezářezá zastaví pod koberec jako tzv. hoax, začne se tvrdit, že jde jen o ojedinělý případ. 4) „*Zvykněte si. Nedá se s tím nic dělat. Tahle to prostě je a jinak to nebude*“ (s. 259 anot. publ.). Což bývá doplněno vhodnou statistikou dokládající, že to prý probíhalo odjakživa. Kdo to nechápe, je populist, xenofob, rasista a hnusný fašista.

odstraňovači odpadů, uklízečky, zemědělci, stavaři nebo technici či energetici a další opravdu potřební. Nikoli prodejní komedianti, parazitní youtuberi či přeplácení sportovní gladiátoři. Stále navýsost aktuálním se opět ukázalo heslo: „*Povaleči kaváren – do polí a továren!*“. P.S. Poučné je klání o největšího blba doby rouškové na <https://www.facebook.com/notes/protiproud/sout%C4%9B%C5%BE-o-nejv%C4%9B%C5%A1%C3%ADho-blba-v-dob%C4%9B-rou%C5%A1kov%C3%A9/1506190672895794/>. Vedle již zlidovělého výroku, že karanténu Babiš vyhlásil jen proto, aby zlikvidoval jedno divadélko, zabodoval i výrok o ukradené svobodě. Dotyčný komediant prý od státu nic nechce, jenom ho má stát nechat dělat to, co chce on. Kavárenští liberálové rádi přehlížejí, že nežijí na pustém ostrově. Bezpečnost, vzdělání, infrastrukturu, zdravotnictví etc., i nakonec své diváky berou jako samozřejmost. Jako naprostou samozřejmost berou i štědré dotace. Pokud je nedostanou, začnou kvilet o ohrožení kultury a demokracie.

134 S odkazem na T. Pikettyho. Srov. Piketty, T.: *Kapitál v 21. století*. Praha: Universum 2015. 664 s. SBN 1978-80-242-4870-7.

135 Srov. Herrnstein, R. J., Murray, Ch. A.: *The Bell Curve: Intelligence and Class Structure in American Life*. New York: Free Press 1994. 845 s. ISBN 0029146739.

136 „*Dokáží sice pateticky mluvit o své odpovědnosti či lásce k národu, nemyslí tím ovšem nic jiného než odhodlání vymačkat své spoluobčany jako citron*“ (s. 255 anot. publ.).

137 Charakteristiky sedí i na náplavu tzv. pracujících v Holešovicích či Karlíně a bydlicí na Letné apod. Směšně si hrají na velkoměstské liberální panstvo. Hipsterští snobové, pirátské smažky, kavárenští povaleči. Prázdná, sobecká netáhla s hypertrofovaným sebevědomím. Militantně antizemanovská, antibabišovská a rusofobní.

Druhá poznámka (*Konflikt mezi byrokracií a autentickým životem*) charakterizuje probíhající konflikt jako střet společenských struktur. Strana podvolení je vysoce centralizovaná. Strana obrany civilizace je změtí různých skupin, bez významného zdroje financování. Vše jde odzdoła nahoru. Lidé centralizované světa proto hledají řídicí centrálu (v Rusku či Číně), neboť si nedokáží nic jiného představit. Třetí poznámka probíhající konflikt charakterizuje i jako konflikt sociální. Nemá se však jednat o běžný, třídní konflikt.¹³⁸ P. Hampl rekapituluje, o jaký svět zápasíme.¹³⁹ Přitom nemá jít o „další utopický komunismus“ (s. 264 anot. publ.). Má to být svět normální. „*Nenormální je to, v čem v posledních letech žijeme*“ (dtto).¹⁴⁰

Děni v ČSSS na počátku roku 2019 glosuje materiál ČSSD jako *případová studie kolektivní sebevraždy*. Autor socanům nefandí a ani se tím nikterak netají. Považuje tyto za zlo a připomíná např. jejich tichou alianci s havlisty na konci 90. let, která jim usnadnila ovládnutí země. Také rozdání bank do zahraničí, privatizační podvody, papalášské manýry, veřejná lhaní ... Namísto demokracie vláda podvodníků. P. Hampl připomíná, že všechny „*tzv. demokratické strany ve skutečnosti prosazují přesný opak toho, co říkají voličům*“ (s. 270 anot. publ.). ČSSD se připojila k válce proti normálním pracujícím lidem, vedené téměř v celé Evropě. Přihlášení se ČSSD k anticivilizačnímu programu, „*ve smyslu imigrace, islámu, placení se před evropskou byrokracií a pohrdání českými lidmi*“ (s. 271 anot. publ.) pro stranu samotnou znamená postupný pád hlouběji a hlouběji. Včetně pokračujících volebních masakrů. A má být ještě hůře. Opravdu si socanský ministr kultury „*myslí, že socanští voliči požadují další výhody pro pražské avantgardní kreativy?*“ (s. 272 anot. publ.). P. Hampl pátrá po důvodech této (zjevné) sebevražednosti. Konspirační vysvětlení by hledalo tajemné spiklenecké centrum, které dostalo své agenty do strany, aby jí zničili. Hampl předkládá vysvětlení nekonspirační, obyčejné. Ve straně rozhodují funkcionáři a kmotři. Na členy přílišný ohled a zřetel brán není. Kde se objeví významný názorový rozdíl, zasáhne vedení. Ovládá komunikaci, ovládá aparát, ovládá peníze. Každý, kdo chce udělat ve straně kariéru, závisí na funkcionářské vrstvě. Protřeplejší a méně charakterní „*tedy dělají všechno, co se po nich chce. Včetně požadovaných změn názorů ...*“ (tamtéž). Všichni vědí, že kdo chce uspět, nesmí navrhnout nic, co by mohlo potenciálně ohrozit pozici stávajících funkcionářů a kmotrů. Přípustná je pouze neškodná a bezzubá kritika. Není přitom naděje, že by takováto organizace mohla uznat chybu, poučit se a chovat se úplně jinak. Současný trend bude pokračovat až do hořkého konce. Ani novým tvářím ve vedení nebude umožněn restart strany. Podle P. Hampla obdobný mechanismus vede k likvidaci nejenom politických stran a dalších organizací, nýbrž i celých národních států a možná i celých civilizací. Po jeho rozhybání již nejde zastavit.¹⁴¹ U národů ovšem existuje možnost revolucí. Poznámka však upozorňuje, že nestačí mít většinu. Dobře organizovaná menšina většinou i početnější, zmatený dav zvládne.

Fenomén klimatického záškoláctví glosuje kapitola *Klimatické spolčení hlupců*. Formuluje několik pozorovatelných závěrů. 1) I mezi středoškoly se již zformovala vrstva profesionálních aktivistů. Znalostmi sice neoplývají, ovšem to není na překážku. Naopak. Která škola by se jim odvážil nenamazat maturitu? A u přijímaček na humanitní fakultu jim také nikdo problémy jistě dělat nebude. 2) „*Ještě horší je, že učitelé to podporují nebo se bojí*“ (s. 278 anot. publ.). Mnoho učitelů se jednoduše bojí označit záškoláctví záškoláctvím. Nechtějí být špinění a vláčení coby reakcionáři. Progresivisté si naopak šplhnou v očekávání bakšise. 3) „*Ještě horší je, že strach ovládl i akademii věd ...*“ (s. 279 anot. publ.). 4) „*Úplně nejhorší je, že s tím podle všeho nemají problém rodiče*“ (tamtéž). V normální společnosti by se takovýto aktivismus řešil fackami. Ovšem dnes jsou rodiče hrdí, že jejich fracek pronikl na obrazovku „*a v duchu jej vidí na místě ředitele velké neziskovky, šéfa politické strany nebo korporátní manažera společenské odpovědnosti*“ (s. 279 anot. publ.). P. Hampl smutně závěrem dodává: „*Za táté. A úplně nejhorší je to, že ti rodiče nejspíš mají pravdu*“ (dtto).¹⁴²

138 „*Ti dole se postupně formují z roztržitého do celkem jednotné masy. Ti nahoře se jim snaží ve zformování zabránit. Meziúť se elity vnitřně rozkládají a až jejich rozklad dostatečně daleko, bude čas na společenskou změnu. I toto jsem popsal ve své knize *Prolení hradeb**“ (s. 261 anot. publ.).

139 Podrobněji viz s. 262-264 anot. publ. Citovat nelze, bylo by nutné opsat všechno. Za přečtení to stojí.

140 Dodatečná poznámka varuje, že současný politický konflikt nebude rozhodnut jen ve volebních místnostech. A ani nelze doufat, že vše proběhne nenásilně a legálními prostředky. Na hrubý pytel patří hrubá záplata! Druhá dodatečná poznámka zpochybňuje umírněný charakter místních muslimů, jak hlásají islamofilní čeští experti na islám. Ve skutečnosti ani českým muslimům radikalismus až tak cizí není. Experti na islám ovšem ani očividná fakta nepohnou. P. Hampl připomíná – v kontextu Kuhnovy *Struktury vědeckých revolucí* (srov. Kuhn, T. S.: *Struktura vědeckých revolucí*. Praha: Oikoymenth 1997. 208 s. ISBN 80-86005-54-2) – cyklus konfliktů, ve kterém jsou staré názory odhazovány a staří vědci vymírají. Tím se prosazují vědecké poznatky nové. Predikuje, že pokud jde o „*islámská studia*“, čeká nás vědecké revoluce v nejbližší době. „*Bud' vědci otevřeně konvertují k islámu a osvojí si jeho originální verzi, nebo začnou islám vidět stejně jako předchozí generace Evropanů – tedy jako agresivní totalitní ideologii, jejíž šíření je neslučitelné s dobrým životem*“ (s. 268 anot. publ.).

141 V dodatečné poznámce jsou naznačeny další možné scénáře vývoje politické strany – např. kdy mocenské elitě dojdou zdroje, aby mohla přibírat další lidi. Anebo, pokud bylo ve straně dosaženo jakési smírné rovnováhy jako např. v KDU-ČSL. Poměrně harmonicky tak mohou strany i celé společnosti přežít i po delší dobu. „*Ale i to je jenom dočasné řešení, protože neumožňuje vývoj*“ (s. 276 anot. publ.).

142 Dodatečná poznámka konstatuje, že zdroje skutečně začínají docházet. „*Ne zdroje nerostné, ale zdroje grantové a dotační*“ (s. 279 anot. publ.). Narůstá počet škemralů o granty a teplých místech v neziskovkách je také omezený počet a ti, kdož si na nich hovoří se jich rozhodně nechtějí vzdát. A orientovat se úplně jiný životní styl? Třeba se něčemu užitečnému

Nemálo kriticky k tzv. demokratické pravici přistupuje text *Jak pravice zavrhla myšlenku lidské svobody*. Mají totiž být pokrytecky připraveni spolupracovat „na zničení matky všech svobod – svobody projevu“ (s. 282 anot. publ.).¹⁴³ P. Hampl se snaží ozřejmit rozdíl mezi hospodským a korporací. U hospodských by se snad ještě dalo tolerovat, aby si vybírali hosty podle politických názorů (s existencí restaurací třeba pro vlastence nebo spartány). Tam by omezení svobody jednoho mohlo být vykoupeno růstem svobody druhého. „*Jenže v případě Facebooku a jiných podobných organizací není úbytek svobody jedněch vyvážen větší svobodou pro jiné. Svět se stává méně svobodným místem*“ (s. 283 anot. publ.). Podle P. Hampla pravíkoví bojovníci za práva korporací „*ve skutečnosti obhajují ten nejodpornější typ kolektivismu*“ (tamtéž). V případě jednotlivců může jít o selhání morální či o selhání úsudku. Ovšem pokud takto činí masově členové různých stran a jsou přítom emotivně ochotni obhajovat korporátní cenzuru do roztrhání těla, mají existovat pouze dvě možnosti. „*1. Je za tím nějaký typ racionality, kterému zvenčí nerozumíme. 2. Dochází k nějakému systematickému zkreslení či myšlenkové chybě*“ (s. 283 anot. publ.). Podle P. Hampla „*odchod od svobody*“ u pravicových stran¹⁴⁴ není jen záležitostí zbabělosti a oportunistu vůdců, ale také „*vyplývá z dlouhodobé logiky pravicového myšlení*“ (s. 284 anot. publ.). Jádrem problému má spočívat v tom, že funkcionáři a aktivisté brání nějaký filozofický a ústavní princip, a přitom úplně zapomenou, k čemu měl sloužit. „*Zapomenou na lidi a na jejich svobodu, a místo nich chrání soubor filozofických zásad* (může obsahovat chyby, některých zásad mohou zneužívat utlačovatelské skupiny, mění se poměry a některé zásady přestávají fungovat atd.). Velmi často přítom i dnes hraje roli obyčejné podlézání mocným.¹⁴⁵ Právce si máchá sloganem svoboda, ale „*ve skutečnosti hájí pouze právo korporací vyvlastňovat, regulovat, ničit, okrádat a zbavit možnosti obrany*“ (s. 287 anot. publ.).¹⁴⁶ Ani tuzemská politická pravice již opravdu není hnutím těch, co chtějí zakládat dílničky a krámky. „*Dnes hájí velké peníze, velké korporace, velké regulace a velký útisk*“ (s. 288 anot. publ.).

V dodatečné poznámce P. Hampl konfrontuje teoretický model pravicové svobody s realitou, kdy korporátní útvary sociální odpovědnosti berou lidem čím dál více a více svobody a pravice to podporuje, prohlašová a tleská tomu. A připomíná varování J. A. Schumpetera, že kapitalistická mentalita kreativity a podnikavosti vyžaduje fungování „*ochranného obalu*“ tradic, zvyků a morálky. Což může být nahrazeno mentalitou obrovského vězení – a to cestou totálního zestátnění všeho, anebo převládnutím korporací. „*... dopad na lidské životy je v obou případech stejný – všeobecné zchudnutí, ztráta radosti ze života a postupná likvidace občanských svobod i demokratické účasti lidu na rozhodování*“ (s. 292 anot. publ.).

Případu Tommyho Robinsona¹⁴⁷ je věnován text předposlední *Tommy jako zrcadlo*. Britský „*aktivista za lidská práva (v tom starém původním poctivém smyslu, na jaký už v neziskovkách nenarazíte)*“ (s. 293 anot. publ.) měl promluvit na konferenci v prostorách parlamentu ČR. Bylo mu zabráněno. Kroky pseudodemokratického rozhodovací proces o zrušení takovéto akce má – podle P. Hampla – vypadat následovně. 1) Akce si všimne progresivista z neziskovky či uchazeč o tento post. Z vlastní iniciativy nebo na něčí pokyn. 2) V médiích aktivista iniciuje kritické články plné pokrokářských frázi a neověřených informací. Profesionalita v redakcích se dnes již nenosí. 3) „*Politici zvyklí surfovat na mediálních vlnách se přidávají a opakuji fráze z novin*“ (s. 294 anot. publ.). V tomto ohledu má zvláště razantně vynikat šéf Pirátů.¹⁴⁸ 4) Na negativní reakce médií reagují aparáty stran. Samotná akce je jim sice ukradená, ale nepotřebují negativní články. Vyvinou tedy patřičný tlak na poslance. 5) Poslanci se chtějí zalíbit nadřazeným za každou cenu a funguje u nich „*princip předběžné opatrnosti*“. Poslanec musí být vděčný za místo na kandidátce a musí se velmi snažit, aby byl opět zařazen. Výsledkem je konečné rozhodnutí o zrušení akce. Občas se vyskytne nějaký poslanec jako výjimka, ale hlasovací masa spolehlivě převáží. S vůlí lidu nemá popsaný rozhodovací proces vůbec nic společného. „*Záhadou vlastně zůstává jen to, proč je takový politický systém nazýván demokracií*“ (s. 296 anot. publ.). Poznámka se zamýšlí nad mravním ospravedlněním současného politického systému, resp. hodnotovým

vyučit anebo se odstěhovat na venkov a začít opravdově pracovat? Ti, co protestují proti počasí však na něco takového vybavení nebývají. A přitom oni naléhavosti svých protestů často bezmezně věří. „*I když vlastně nevědí čemu. Dávají k dispozici své názory, city a pocity, nechávají se neomezeně formovat. Oč lépe je na tom prostitutka, která prodá jen své tělo a jenom na pár hodin ...*“ (s. 281 anot. publ.). P. Hampl ale vyslovuje naději, že snad alespoň někteří se prostě chtějí jenom ulít ze školy. Jako generace minulé, které vítávaly zahraniční delegace. Třeba na pražském letišti, které se ještě nejmenovalo tak, jako na chvíli nyní.

143 Inspirováno debatou po návrhu V. Klause ml. zakázat cenzuru na sociálních sítích cca na počátku roku 2019.

144 „*... pravicové strany se v posledních letech myšlenkově vyprazdňují a v tichosti přebírají stále více prvků kulturního marxismu*“ (s. 284 anot. publ.).

145 „*Euroelity chtějí cenzuru, pravice tedy propaguje cenzuru*“ (s. 287 anot. publ.).

146 Ve své naivní prostofekosti mentalitu pravice počátku 21. století perfektně shrnul R. Joch, když poznamenal, že „*nevolená ukrajinská vláda má právo postřílet vzpurné občany ...*“ (s. 288 anot. publ.).

147 Informoval úřady o pákistánských pedofilních ganzích znásilňujících chudá britská děvčata. Stal se personou non grata a byl matrixově „*vymizikován z fuckbooku*“. Fašista, krajní ultrapravičák, dezinformátor, rasista a nechybí ani „*předsudečná nenávisť*“... Obvyklá nálož nálepek, kterou korektní pokrokáři zneužívají tak rádi.

148 „*... Piráti jsou zcela mimo kategorie jako čest nebo slušnost. U nich existuje jediné rozlišení – politicky korektní a politicky nekorektní*“ (s. 295 anot. publ.).

zakotvením jednotlivých skupin. S tezí, že v případě prosperity se mravní zakotvení obvykle neřeší. Ovšem za krize tomu může být jinak, tam již se může začít lámat chleba. A se závěrem, že panství soudobých finančních a mocenských elit „je neuvěřitelně křehké“ (s. 298 anot. publ.). Kdy tyto elity „představují jednu z nejzranitelnějších skupin v dějinách“ (dtto).

Kapitola poslední *Ráno po vypálení Notre Dame* startuje konstatováním, že muslimové se radují a radují se oprávněně. Autor je silně skeptický k tomu, že událost by mohla znamenat obrat ve vztahu k muslimské komunitě. „*Francouzi akceptovali masakr v Charlie Hebdo a s ním i právo muslimské komunity určovat hranice svobody projevu. Akceptovali Bataclan a s ním i právo muslimské komunity vytvořit atmosféru strachu. Přijmou cokoli dalšího*“ (s. 299 anot. publ.). Ohledně Notre Dame nemá určitě jít o poslední případ, leda by francouzská vláda velké katedrály preventivně proměnila na mešity – které by se v první fázi mohly nazývat multikulturní centra. P. Hampl přitom označuje vypálení Notre Dame za milník. Historický milník. Francie (a celá křesťanská Evropa) přišla o jeden ze symbolů. Zároveň jde o povzbuzení pro muslimy ve směru další a další radikalizace. Podle P. Hampla Západ nemá být první civilizací v dějinách, „*kteřá byla převálcována někým agresivnějším a lépe připraveným. Ale byl by to první případ, kdy nějaká civilizace zanikla tak zbabělým a ubohým způsobem*“ (s. 300 anot. publ.). To není humanismus, to je opovrženímhodné ubožáctví ...¹⁴⁹

Pokrokářští milci menšin začínají pocíty triumfu a někteří možná při vypálení Notre Dame pocítovali erekci. O stavu Západu si nelze činit sebemenší iluze. Na základě toho P. Hampl rekapituluje, co fakticky znamená hlásání naší příslušnosti k Západu (mimo jiné akceptování islamizace škol, zabíjení na ulicích, znásilňování nevěstičích i likvidace naší kultury a Čechů jako etnika). A nekompromisně uzavírá: „*V tuto chvíli snad není vlastizrádnějšího postoje. To snad může omlouvat jen obrovská hloupost*“ (s. 302 anot. publ.).¹⁵⁰ Nicméně, ještě jsme nepadli. „*Stále pořád je otevřená cesta k tomu, abychom vybudovali ostrůvek svobodné společnosti a snad jednou předpolí ke znovuzískání části západní Evropy*“ (tamtéž).¹⁵¹

Závěrem dodejme, že vycházejí i další zajímavé sociologické tituly, které lze doporučit přemýšlivějším čtenářům,¹⁵² ale i dílka, která by bylo na místě analyzovat nemálo kriticky.¹⁵³ Ovšem k tomu chybí síla, čas a především motivace. Není opravdu nutné číst úplně všechno.

149 „*Neštěstí západu spočívá v tom, že ti nejodpornější a nejzbabělejší vládnou ze sklobetonových centrál a mediálních domů a další miliony Evropanů napodobují jejich móresy, v iluzi, že se stanou vznešenějšími a lepšími lidmi*“ (s. 300-301 anot. publ.).

150 V dodatečné poznámce první P. Hampl konstatuje, že jak to bylo s požárem Notre Dame doopravdy se pravděpodobně nikdy nedovíme. Shrnuje rysy typické pro komentáře o události v českém liberálním tisku (autoritativní tvrzení o náhodě, označování zpochybňovačů náhody za špatné lidi, zatajování informací o skutečných událostech ve Francii etc.). „*V následujících týdnech se postupně ukázalo, že veškerá média lhala. Fotografie radujících se muslimů – původně označované za podvody – byly ve skutečnosti pravé*“ (s. 304 anot. publ.). Druhá dodatečná poznámka připomíná práci vojenské analytičky K. M. Greenillové, jak lze zničit nepřátelskou zemi cíleným nasměrováním migračního toku. Přitom ani nemusí být nutná vojenská akce. Dobyvateli stačí financovat zájmové skupiny na území nepřítele, které tam prosazují jeho zájmy. Srov. Greenillová, K. M.: *Weapons of Mass Migration: Forced Displacement, Coercion, and Foreign Policy*, Ithaca: Cornell University Press, 2011. 342 s. ISBN 9780801448713. V dějinách tomu však takto nebývalo. P. Hampl připomíná: „*Dokážete si představit, že by Winston Churchill toleroval nacistické financování projektů ve Velké Británii?*“ (s. 305 anot. publ.). Ovšem dnes se idea národní nezávislosti a národní bezpečnosti rozplynula.

151 Nelze nepřipomenout konec Vondruškova románu, představeného v minulém díle 3 x Z. Marcelův syn Robert s vnučkou pratety Barborky jménem Sofie se v listopadu LP 2054 vracejí na Klumpenštejn. Jsou spokojeni, neboť ráno na území Českého chalífátu zastřelili v Táboře imáma, který haněl Jana Husa a posmíval se českým dějinám. Jsou členy bratrstva Řádu svatého Jana, který kdysi založili. Dnes jsou johanitů tisíce a Robert je řádovým velmistrem sídlícím na Klumpenštejně. LP 2052 na českém okupovaném území proběhlo neúspěšné povstání. Z českých a moravských zemí by se mohl stát ostrov normalnosti v šílicí Evropě, taková Wagnerova vysočinská pevnost či Michálkovo Nové Brno. Ostrůvek naděje, Noemova archa, na kterou budou prchat i normální lidé ze Západu. Řeč bylo o díle Vondruška, V.: *Kronika zániku Evropy 1984-2054*. Brno: MOBA 2019. 785 s. ISBN 978-80-243-8898-4. Resp. recenzi in *Marathon*, 2020, roč. 24, č. 3, s. 18-37. ISSN 1211-8591.

152 Prakticky souběžně s anotací knihy P. Hampla vznikaly dvě další, zaměřené taktéž na sociologické publikace. A to naopak sociologické texty bytostně levicové. Materiál *Levicová sociologie L. Vacka* gratuluje jmenovanému k jeho neuvěřitelným devadesátinám a detailněji (a přiměřeně oslavně) představuje tituly Vacek, L.: *Sociologie v procesu poznávání společnosti*. Praha: OREGO 2019. 112 s. ISBN 978-80-87528-57-0 a Mišovič, J., Vacek, L.: *Generační vnímání naší společnosti*. Praha: Petrklíč 2019. 192 s. ISBN 978-80-7229-703-0. Dostupný je text in *Alternativy (časopis CSTS)*, č. 7. ISSN nemá (s plánovaným zavěšením na web KSČM cca v červnu). Květen byl pro autora anotace náročně sociologický, leden a únor zase hustě postapokalytický ... (viz minulé 3 x Z).

153 Prokop, D.: *Slepé skvrny: O chudobě, vzdělávání, populismu a dalších výzvách české společnosti*. Brno: Host 2020. 256 s. ISBN 978-80-7577-991-5. Další čácký bojovník s populismem – nárůst populismu a neschopnost na něj reagovat má prý přispívat ke klesající důvěře Čechů v demokracii (Nebo spíše tzv. liberální demokracii?). Kavárenská média unisono opěvují údajně „*neideologickou*“ argumentaci tohoto „*vykladače Česka*“, který se pokouší překonat „*českou kulturní válku*“. Autor samotný se charakterizuje coby angažovaný „*veřejný sociolog*“ orientace „*mírně levicově liberální*“. A holedbá se tím, že nevidí alternativu ke globálnímu kapitalismu a nemá rád většinu, pouze menšiny. Dobře mu tak. Do této knihy investovat opravdu nehodláme. Drahá je i zadarmo.

4. Pracovní materiály

Hledání evolučně stabilní strategie pro koronavirus a pro člověka

Radim Valenčík

Úvodní poznámka: Následující materiály jsou mírně upravenými články publikovanými na mém blogu v průběhu června až srpna tohoto roku, zde: <http://radimvalencik.pise.cz/archiv/>

Jak funguje náš virus

Postupně je zpracovávám pro potřeby populárního výkladu, jak náš virus funguje. Je jiný. Původně jsem chtěl nové poznatky vycházející z konfrontace mikrobiologické analýzy s teorií evolučních her uveřejnit později. Poměrně dramatický vývoj spojený s nástupem recidiv šíření nákazy a její akcelerace v různých částech světa mě přiměl k tomu, abych formuloval dílčí výsledky co nejdříve. Jak se totiž zdá, bude muset celý svět revidovat svůj dosavadní přístup. K tomu je ovšem nutné pochopit, jak náš virus funguje. Pokuším se to co nejnázorněji vyložit v několika bodech:

1. Náš virus je výsledkem velmi dlouhodobého vývoje. Jeho předci tu mohli být už před miliardou let. V podobě blízké současné se s nimi setkali již brontosauři.

2. Lze předpokládat, že během dlouhodobého vývoje našeho viru a jeho příbuzných se "vyladila" strategie jejich chování k **evolučně stabilní strategii**.

3. Evolučně stabilní strategie je pojem z teorie her. Platí pro ni následující: **Když se některá mutace odchýlí od strategie svého kmene, kterou přijali všichni ostatní členové kmene, je tato mutace evolučně neúspěšná (postupně zanikne).**

4. Náš koronavirus a jeho příbuzní takovou strategii patrně mají a patrně je velmi podobná mezi nimi navzájem (nemusí být v některých parametrech shodná).

5. Cílem teorie je:

- Pomocí nástrojů teorie her popsat "zvnějšku" (z projevů toho, jak virus funguje a jak se chová) co nejpřesněji evolučně stabilní strategii našeho viru (i jemu podobných).

- Pomocí nástrojů mikrobiologie na úrovni chemických reakcí a popisu funkce mikrobiologických entit odhalit, jak je evolučně stabilní strategie v našem viru fixována a jak funguje.

(Jde o to, aby se dva různé teoretické přístupy potkaly.)

6. Vhodným teoretickým východiskem pro hledání konkrétní podoby evolučně stabilní strategie našeho viru je **model hry "tragédie společné pastviny"**. (Jedná se o dvouhrou hru dvou hráčů; jedním z hráčů je jeden pastevec, druhým jsou všichni ostatní pastevci, hráči mají dvě strategie – dodržet pravidlo spásání, nedodržet pravidlo spásání; pořadí výplat hráče "já": já nedodržím pravidlo, všichni ostatní dodrží > všichni dodržíme pravidlo > všichni nedodržíme pravidlo > já dodržím pravidlo, všichni ostatní nedodrží pravidlo.)

[O této hře bylo napsáno velmi mnoho, zájemce o podrobnosti odkazují na snadno dostupné zdroje z internetu.]

7. Základem evolučně stabilní strategie je **dodržení dohod o spásání pastviny**, v našem případě **"šetné" chování našeho viru k hostiteli**. S největší pravděpodobností tak "pomalé spásání" (zde se terminologie výchozí interpretace hry typu "tragédie společné pastviny" ukazuje jako zvláště vhodná), aby přítomnost viru toleroval i imunitní systém hostitele.

8. To předpokládá, že existují mechanismy, které vedou náš virus k tomu, aby **vysoce selektivním způsobem** volil buňky, které napadne (a zasáhl tak jen malou část buněk, například nějak poškozených, čím může docházet i k jeho prospěšnému působení, což je běžné – původní parazit se mění v symbiotika, protože jde o přežití nejen jeho, ale i jeho hostitele v konkurenci s ostatními organismy).

9. Takovéto formy koronaviru budou patrně v přírodě velmi rozšířené, jejich empirické odhalení není jednoduché, protože nevyvolávají žádné příznaky ani nevedou k tvorbě protilátek.

10. Hlavní otázkou z mikrobiologického hlediska je, co k této vysoké selektivitě výběru napadených buněk vede. Vysokou selektivitu můžeme považovat za **volbu kooperativní strategie pomalého spásání**. Je výsledkem evoluce (tj. nejde o to, "co všechno je náš virus schopn napadnout", ale to to "proč nenapadá mnohem více buněk mírně odlišného typu").

11. Problém evolučně stabilní strategie je pak spojen s otázkou, **co má dělat celý kmen, když se objeví nekooperativní chování, tedy když se objeví mutace porušující pravidla spásání evolučně zakotvená ve většinové populaci**.

12. Obrana proti porušení pravidel musí být velmi účinná a kódovaná dlouhodobým vývojem našeho viru.

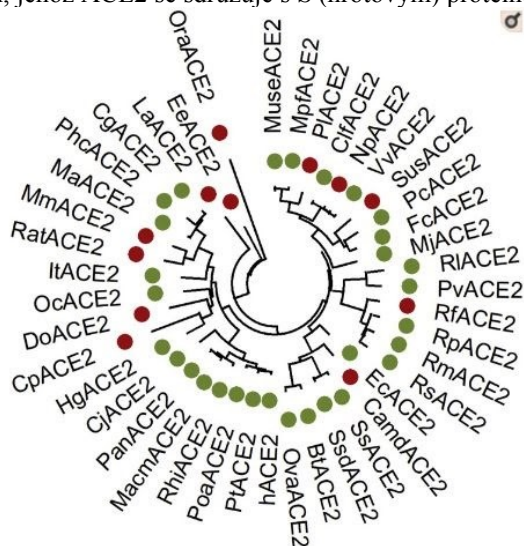
S tím souvisejí dvě otázky:

- **Co způsobilo, že se náš virus začal chovat agresivně?**

- Jakým způsobem může náš virus v rámci své evolučně stabilní strategie eliminovat mutace, které narušují jeho evolučně stabilní strategii.

Obě otázky rubem a lícem jedné mince.

Pro názornou představu ještě fylogenetický strom savčích ACE2 proteinů. Sekvence ACE2 z celkem 42 savců. Fylogenetický strom byl sestaven pomocí vývojového modelu JTT s využitím metody maximální pravděpodobnosti. Červená představuje druh, jehož ACE2 se nemůže vázat na S (hrotový) protein, a zelená je druh, jehož ACE2 se sdružuje s S (hrotovým) proteinem.

Z obrázku je zřejmé obrovská rozmanitost možností, které je nutné uvážit, když hledáme odpověď na výše uvedené otázky.

https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pmc/articles/PMC7102515/?fbclid=IwAR1r-GSqiG3JkQ9hTmNxp02ujLf24ul6mgGu-uZ9pLQPbT9mN_u8EuYTDE

13. Pokud by náš virus nebyl schopen **eliminovat mutace, které narušují základ evolučně stabilní strategie**, tj. "pomalého spásání pastviny" (hostitele), což patrně činí velmi vysokou mírou výběru buněk, které napadá, nebyla by jeho strategie dostatečně evolučně stabilní a "nedožil by se dnešních dnů". Tj. náš virus musí být schopen nějakým způsobem **eliminovat "příliš inovačně" se chovající mutace, inovační v tom smyslu, že jsou schopny napadat širší spektrum buněk**.

14. Výše uvedené je jeden z klíčových momentů. Základem našeho viru je totiž RNA, která je méně stabilní než DNA, proto by se mutace, které vedou ke vzniku vzdalujících se od sebe mutací, měly být poměrně časté. Nic takového ovšem nepozorujeme. Náš virus spíše **mutačně osciluje kolem základního genomu**. Podobně se chovají i jeho příbuzní. Selektivnost v napadání buněk uvnitř jednoho organismu patrně souvisí s tím, že nepřechází tak, jak by se dalo očekávat, ani mezi jednotlivými živočišnými druhy. Experimenty, na které jsem odkázal v předcházející části, to potvrzují.

15. Totéž, ale z trochu jiného pohledu, zformuluji vzhledem k důležitosti, ještě jednou: RNA je poměrně mutačně nestabilní a dalo by se očekávat, že se budou objevovat mutace "porušující dohodu o spásání", což je totéž, jako když řekneme, že jsou schopny obsazovat širší replikační prostor jak uvnitř organismu hostitele (napadat více druhů buněk a tím způsobit propuknutí nemoci), tak i mezi různými druhy hostitelů (přenášet se mezi druhy). Mutace, která by byla "replikačně inovační", obsadila nový prostor, by byla (alespoň krátkodobě) evolučně úspěšnější. Ale taková mutace se jako odlišně se vyvíjející kmen neobjevuje ("zaplaťpánbů, protože to by byl velký průšvih), náš virus je spíše "zakonzervován" ve svých poměrně dynamických mutačních oscilacích. A to i přesto, že v současné době občas propukne a rychle se šíří ohniska nákazy, která se v některých případech jen s velkými obtížemi izolují a likvidují. To je to, co je nutné vysvětlit.

16. Malá odbočka, ale přímo k věci: Elinora Ostromová dostala za popis mechanismů, kterými se různé primitivnější lidské pospolitosti brání porušování dohod o spásání pastviny, Nobelovu cenu, viz:

https://cs.wikipedia.org/wiki/Elinor_Ostrom

Náš virus ovšem nemá možnost bránit se proti "inovátorům" porušujícím pravidla stejnými způsoby jako člověk, není schopen si vytvářet normy chování a sankce za jejich porušení. Jako to tedy dělá? Toť hlavní otázka. Zde jsme přímo u podstaty problému. Náš virus má jedinou možnost. **Když nějakým způsobem identifikuje to, že výrazná selektivnost v napadání buněk je porušena, aby uchránil základ evolučně stabilní strategie viru, spustí sám strategii rychlého spásání, tj. přestane sám sebe omezovat ve výrazně selektivním přístupu při napadání buněk**.

[Tady jsem na tenkém ledu, nejsem mikrobiolog, nerad bych dal zavádějící představu, ale mohlo by to být třeba takto: Když náš virus zjistí, že jím napadené buňka byla napadena mutací jeho vlastního kmene, čímž bylo

porušeno základní "tabu kmene", tj. základ evolučně stabilní strategie, vypustí potomstvo, které také bude porušovat tabu kmene. Nikoli nahodila, ale jako reakci na přítomnost narušitele. To, jak si ukážeme, úplně stačí.]

17. Spuštění strategie rychlého spásání (strategie přímo opačné proti základu evolučně stabilní strategie kmene) je nutné ke dvojímu:

- Jednak tím omezuje replikační prostor pro "inovátora", který porušil tabu kmene. (Pokud by to neudělal, mutace by převládla a rychle by se šířila jak uvnitř druhu, tak možná i mezidruhově, což by bylo nepříjemné hlavně pro nás, jako hostitele.)

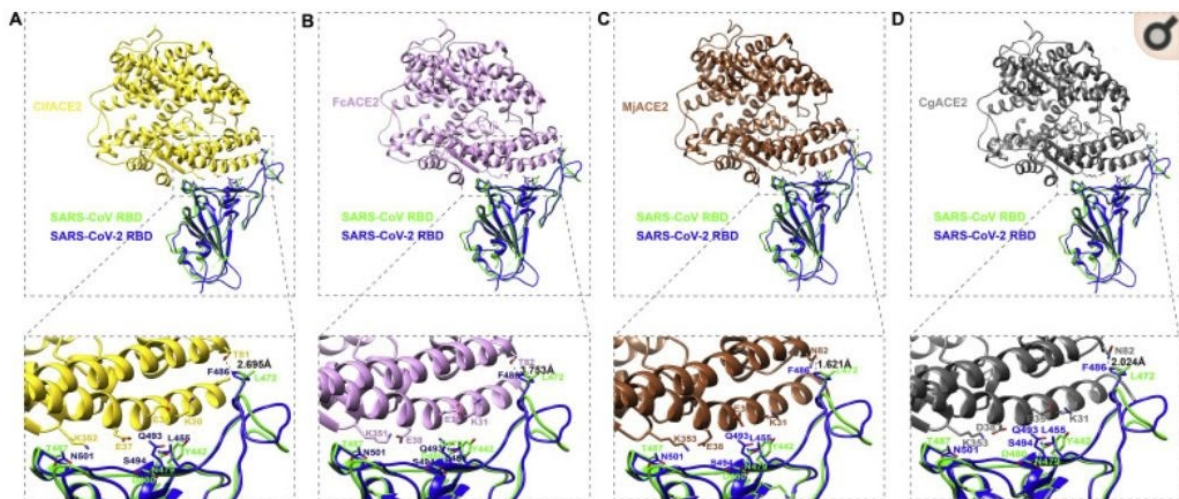
- Jednak tím celý druh svého hostitele v té lokalitě, ve které se rozšíří, vystavuje riziku přežití a staví ho před alternativu: Buď najdeš způsob, jak mě i novou mutaci vyhubit, nebo vyhyneš sám.

[Právě to dnes pozorujeme. Náš virus "zdivočel". Objevila se jeho mutace, která ho donutila ke spuštění jedné ze složek jeho dobře "vyladění" evolučně stabilní strategie. Musí stůj co stůj, a to třeba i s pomocí imunitního systému hostitele, nebo vymření hostitele v určité lokalitě, zničit mutaci, která porušila "tabu kmene" a snažila se rozšířit replikační prostor (porušila dohody o pomalém spásání pastviny). Náš viru totiž jinou obranu nemá. V současné době nemusí dojít k "lokálnímu vyhnutí" hostitele, stačí, když hostitel účinným způsobem šíření nákazy zabrání. Náš virus má totiž ještě jednu doplňující strategii, o které budu hovořit v dalším pokračování. Nyní jen dodám, že když tato první doplňující strategie vznikala, docházelo patrně i k nečekanému a velkému vymírání celých druhů právě v důsledku výše uvedeného. Tím byla základní a doplňující evolučně stabilní strategie fixována v našem a příbuzných kmenech jako "tabu kmene".]

My ovšem pozorujeme, že náš virus má schopnost nejen "zdivočet", ale také se "zklidnit". U SARS-CoV k tomu došlo naprosto nečekaně. Případy "zklidnění" pozorujeme v některých velkých lokalitách i v případě SARS-CoV-2. Jak si to vysvětlit?

K tomu ještě obrázek pro představu toho, jak podobné jsou receptory různých živočišných druhů a jak moc si dokáže náš virus a jeho příbuzní vybírat:

Simulace struktury SARSr-CoV RBD s ACE2 od psa, kočky, luskouna a čínského křečka:

(A) Strukturální simulace proteinového komplexu psa ACE2 a SARSr-CoV RBD. Pes ACE2, SARS-CoV-2 RBD, SARS-CoV RBD jsou ve žluté, modré a zelené barvě.

(B) Strukturální simulace proteinového komplexu koček ACE2 a SARSr-CoV RBD. Kočky ACE2, SARS-CoV-2 RBD a SARS-CoV RBD jsou ve fialovém, modrém a zeleném pořadí.

(C) Strukturální simulace proteinového komplexu pangolinu ACE2 a SARSr-CoV RBD. Pangolin ACE2, SARS-CoV-2 RBD a SARS-CoV RBD jsou v písčitohnědé, modré a zelené barvě.

Zdroj: <http://radimvalencik.pise.cz/8013-covi-kavicka-22-6-rf-7728-us-26079-komentar.html>

18. Experimentování s hrami typu "věžňovo dilema s opakování" přineslo a přináší řadu zajímavých poznatků. K tomu doporučuji vynikající text Magdalény Hykšové, viz:

http://euler.fd.cvut.cz/predmety/teorie_her/hry.pdf#hry.opak

Nejdůležitější je strana 214 až 221 – budete překvapeni, jak zajímavé čtení to je. Zde je ukázka:

Příklady strategií v opakovaném vězňově dilematu

Vždy spolupracuje (Always Cooperates)

Vždy zradí (Always Defects)

Nevraživce (Grudger, Spiteful): Spolupracuje, dokud jej protihráč nezradí, pak navždy zrazuje (neodpouští).

Půjčka za oplátku (Tit for Tat): V prvním tahu spolupracuje, v dalších opakuje tah protihráče (zradí-li v jednom kole protihráč, v kole následujícím půjčka za oplátku zradí, na spoupráci odpoví v následujícím kole spoluprací).

Podezřivá půjčka za oplátku (Mistrust): V prvním kole zradí, v dalších se chová jako půjčka za oplátku – opakuje předchozí tah protihráče.

Naivní pokušitel (Naive Prober): Jako půjčka za oplátku, ale občas, zradí (např. náhodně, v průměru jednou za 10 tahů).

Kajicný pokušitel (Remorseful Prober): Jako naivní pokušitel, ale snaží se o ukončení cyklu S-Z způsobeného vlastní zradou: na

Teorie her © Magdalena Hykšová, FD ČVUT v Praze

zradu, která následuje jako odpověď na jeho vlastní nespravedlivou zradu, jednou zareaguje spoluprací

Nelitostná půjčka za oplátku (Hard Tit for Tat): Spolupracuje s výjimkou situace, kdy protivník zradil aspoň jednou v posledních dvou kolech.

Postupná (Gradual): Spolupracuje, dokud protivník nezradí. Potom po první zradě jednou zradí a dvakrát spolupracuje, po druhé zradě dvakrát po sobě zradí a dvakrát spolupracuje, ..., po n -té zradě n -krát po sobě zradí a dvakrát spolupracuje, atd.

Je zde přehled všech významných a v rámci Axelrodova turnaje vyzkoušených strategií odvozených od strategie "jak ty mně, tak já tobě" (v našem případě – "porušíš dohodu, poruším ji také, neporušíš dohodu, neporuším ji ani já"). V případě, že druhý hráč dohodu poruší, ukazuje se jako efektivní strategie vložení do strategie "jak ty mně, tak já tobě" vstřícných gest (tedy kooperující strategie). Náš virus má patrně něco takového v sobě zakódováno, což vysvětluje případy jeho "zklidnění".

19. Pokud uvážíme, jak dlouho na našem viru a jeho příbuzných příroda pracovala, není se co divit, že virus i v situaci, kdy "zdivočel" (je v "excitovaném stavu") může použít další odvozenou či doplňující strategii "vložení vstřícných gest". Doplňující "sebevražedná" strategie, která vede celý kmen viru i jeho hostitele do záhuby (což patrně mnohokrát v různém rozsahu v prehistorii kmene proběhlo) je poměrně riskantní a nákladná, byť účinně chrání základ evolučně stabilní strategie "pomalého spásání".

20. K tomu je ještě potřeba přihlédnout k tomu, že náš virus patrně není schopen rozpoznat, zda se setkal s "inovátorem" (mutací, která porušila pravidla), nebo jen s původním soukmenovcem, který je v "excitovaném stavu". Proto jsou návraty k původní kooperativní strategii logické. Mohou mít právě podobu mutačních oscilací kolem původního genomu.

21. Můžeme průběžně shrnout. Dlouhodobou evolucí našeho viru (i jeho příbuzných) se jeho evolučně stabilní strategie vyladila do podoby, která se skládá minimálně z těchto složek:

- **Základní složka:** Dodržování dohody ve hrách typu "tragédie společné pastviny", tj. její "pomalé spásání" (pastvinou je v tomto případě hostitel). Toho náš virus patrně dosahuje vysoce selektivním zaměřením na určitý typ buněk (proto jsou také mezidruhové přenosy velmi vzácné). Při dodržení této strategie se nemoc neprojevuje a přítomnost viru nezaznamená ani imunitní systém.

- **Doplňující sebevražedná složka:** V případě, že se objeví mutace, která je příliš "inovační", "nedodrží dohodu pomalého spásání", chová se nekooperativně, spustí tuto nekooperativní strategii i původní mutace. Propuká nemoc. Podmínkou je vícenákaza, přítomnost více mutací daného kmene, které si začaly konkurovat, dostaly se od excitovaného stavu.

- **Nápravná, ochranná složka:** Vložení vstřícných gest, tj. volby kooperativní strategie do nadřazené sebevražedné složky strategie, tj. do volby podle zásady "jak ty mně, tak já tobě".

(Ve způsobu realizace a propojení jednotlivých složek jsou mezi naším virem a jeho příbuznými patrně značné rozdíly.)

Další otázkou, na kterou bude nutné odpovědět je, jak se náš virus dostal do replikačního prostoru lidského hostitele a jak zde "zdivočel" (případně jak nejdříve zdivočel a pak se tam dostal). Zde připadá v úvahu poměrně velké množství variant, z nich každou je nutné "propočítat" (tj. vytvořit vhodný model a porovnat ho s tím, co o šíření koronaviru víme). To je poměrně náročný úkol, ke kterému se vrátím při nejbližší příležitosti.

Důležité teoretické zdroje:

Následující tři odkazy dávají představu o tom, co víme o fungování našeho viru a virů s ním spřízněných:

[https://www.nature.com/articles/s41586-020-2179-y?](https://www.nature.com/articles/s41586-020-2179-y?fbclid=IwAR28A_nbHxqqILvkwLHNiKpISInVrJlAgJ9yb88f2DatJbFPAnyiM8-vLuk)

[https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pmc/articles/PMC7086629/?](https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pmc/articles/PMC7086629/?fbclid=IwAR3f3Xuik0aVWwIZOwpbd8o8Qcvr2VhLx5lr6kFVnhVHKOLpXgu4MRMILWnw)

[https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pmc/articles/PMC7102515/?fbclid=IwAR1r-](https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pmc/articles/PMC7102515/?fbclid=IwAR1r-GSqIG3JkQ9hTmNxp02ujLf24ul6mgGu-uUz9pLQPbT9mN_u8EuYTDE)

[GSqIG3JkQ9hTmNxp02ujLf24ul6mgGu-uUz9pLQPbT9mN_u8EuYTDE](https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pmc/articles/PMC7102515/?fbclid=IwAR1r-GSqIG3JkQ9hTmNxp02ujLf24ul6mgGu-uUz9pLQPbT9mN_u8EuYTDE)

Zdroj: <http://radimvalencik.pise.cz/8012-covi-kavicka-21-6-rf-7889-us-33388-komentar.html>

Několik poznámek k evolučně stabilní strategii našeho viru a člověka

- Náš virus měl na vyladění své evolučně stabilní strategie nesrovnatelně delší dobu než člověk.
- Člověk navíc sám dynamicky mění své prostředí natolik, že dříve vytvořené poměrně stabilní evoluční strategie různých pospolitostí (tak jak je popsala nositelka Nobelovy ceny Elinora Ostromová) mohou v nových podmínkách selhávat ("Bohové musejí být šílení").
- Při pochopení logiky našeho viru je důležité vycházet z her, které hrají příslušníci jeho kmene mezi sebou (v těchto hrách je chování člověka "pod rozlišovací úroveň" našeho viru). On svou strategii zaměřuje na své soukmenovce a jde mu o rasovou čistotu při dodržování kmenového tabu, tj. základu evolučně stabilní strategie.
- Cesta člověka k evolučně stabilní strategii v podmínkách velmi dynamických změn jeho prostředí, které člověk vyvolává vlastní aktivitou, je teprve v počátcích.
- Určitým paradoxem současné epidemie je, že náš virus spustil svými hrami i určité hry uvnitř lidské pospolitosti, přitom – jak se zdá – je náš virus schopen ustát exces způsobený mutací a vrátit se k základu své evoluční strategie patrně rychleji, než *homo sapiens sapiens*. Člověk totiž nemá dostatečně rozvinutou obdobu třetí složky u zárodků své evolučně stabilní strategie.
- Některé hry, které se rozehrály v lidské pospolitosti v důsledku propuknutí a šíření epidemie, nejenže nepomáhají našemu viru obnovit svou základní evolučně stabilní strategii, ale dokonce tomu přímo brání. Jde zejména o dění v US a o snahu přenést konflikty z této země do celého světa.

Nebude jednoduché přispět ke "zklidnění" našeho viru, když se nedokážeme zklidnit my sami, lidé.

Koronavirus: Anatomie logiky popíračů

Odkud se vzalo tolik příznivců názoru, že "*Koronavirus je jen falešný poplach*"? Kdo a co jejich podporu sleduje? Jedná se o ty, kteří prohlédli velkou manipulaci, nebo se naopak obětí velké manipulace sami stali?

Motto:

Důsledek úpadku vzdělávacího systému:

"Asi 15 tisíc lidí vyrazilo do centra Berlína na demonstraci proti restrikcím platným v souvislosti s pandemií nemoci covid-19. Takové shromáždění dělá úřadům starosti kvůli možnému šíření infekce, protože demonstranti mezi sebou nedodržovali bezpečné rozestupy, ani si nenasadili roušky, informují místní média.

Lidé nesli transparenty s nápisy jako "Koronavirus, falešný poplach", "Jsme nuceni nosit náhubky" nebo "Přirozená imunita místo očkování". Podle agentury DPA někteří z nich na lidi s ochranou nosu a úst pokřikovali "Roušky dolů"."

Viz: <https://www.novinky.cz/zahranicni/evropa/clanek/tisice-lidi-protestovaly-v-berline-proti-koronavirovym-omezenim-40332211?fbclid=IwAR1sIxgLI3IBgF-7chD4zy99PXGDSStQ5REOaxLTUSe0xjkC8ROpt1Ai2rJE>

Asistovaná sebevražda naší civilizace. Všimněte si, že mediální mainstream takové akce de facto podporuje. Pryč od tohoto iracionálního světa.

Proč nejsem "popírač"?

Nejdříve vyjádřím své osobní stanovisko. Od počátku a stále uvažuji o alternativě, že koronavirus je jen mediální humbuk. Ale zdá se mně to méně a méně pravděpodobné (nyní s téměř nulovou pravděpodobností). Z následujících důvodů:

- Lze zmanipulovat obyvatelstvo v jedné či několika zemích, ale ne ve všech zemích světa, které se výrazně odlišují svými zájmy, pozicí, kulturou apod. Tak, aby např. zrušily prestižní vojenskou přehlídku k 75. výročí osvobození či z druhé strany velké protiruské manévry.

- Víím, jak je současná věda "cinknutá". A netýká se to jen společenských věd. Ale novověká věda má tisíciletý základ, stoleté tradice prověřování výsledků. Pokud se podívám na "popírače-odborníky" (tedy tzv. "odborníky"), tak jsou to obyčejní hochštapleři, kteří ve vědě nic nedokázali. Naopak – výzkum v hlavních směrech bádání po struktuře a chování koronaviru postupuje velmi intenzívně.

- A pak ty argumenty! Např. "u nás je málo mrtvých" – to je argument nedouka, který školácky zaměňuje příčinu za následek, a současně zaprděnce, který nevidí přes hřeben Šumavy svět.

- V neposlední řadě je to agresivita "popíračů" ve stylu "kdo není s námi, je proti nám". Když na moji adresu padají výtky, že jsem "zradil", že jsem "slouha NWO", že "podporuji názor mediálního mainstreamu"..., tak mám naprostou jistotu, že mám proti sobě zapouzdřence neschopné uvažovat v alternativách, kteří se uzavřeli do svého stereotypu. S takovými se pak snadno manipuluje.

Náš virus se skutečně chová jinak, než to, co jsme doposud poznali

Přibližně v březnu již bylo zřejmé, že jsme se setkali s něčím novým. O tom, že epidemie probíhá jinak než dosavadní a než se čekalo, není pochyb. A probíhá tak, že by to nikdo nevymyslel. Jak si to vysvětlit?

Jednou z možností je to, že náš virus dospěl ve svém vývoji do stavu blízkému **evolučně stabilní strategii**, která se v jeho případě sestává ze tří složek. Dovolím si ji znovu připomenout (je to důležité pro pochopení následujícího):

1. **Základem evolučně stabilní strategie je strategie "pomalého spásání pastviny", resp. šetrného chování k hostiteli. Patrně takového, při kterém imunitní systém na přítomnost a množení našeho viru vůbec nereaguje.**

2. **Doplňující obrannou strategií, kterou spouští, když zjistí, že v napadeném organismu je mutace jeho vlastního kmene, která porušila "kmenové tabu" a začala se k hostiteli chovat nešetrně. V tu chvíli nás virus také přejde do modu rychlého spásání, resp. co nejrychlejší replikace v hostiteli. "Odbrzdí se", přechází do excitovaného, zdivočelého stavu.**

3. **Navazující korekční strategii, kterou zkouší, zda je ještě přítomna mutace, která porušila kmenové tabu (zda byla vytlačena nebo uklidnila). Vysílá vstřícný signál pomalého spásání, ovšem podle toho, jaká je reakce prostředí, je zase připravena přejít k obranné strategii rychlého spásání, resp. nešetrného chování k hostiteli. (Beru hypotézu této formy evolučně stabilní strategie našeho viru s příslušnou metodickou skepsí, ale také se mně zdá stále pravděpodobnější.)**

Proč je tolik "popíračů"?

Podle mě to má několik příčin, které se – i když je to v některých případech skutečně absurdní – propojují a vytvářejí synergický efekt:

1. Způsob mainstreamové medializace:

Touha po senzaci, touha prodávat své produkty v komunikačním prostoru vedla mediální mainstream k tomu, že to se strašením koronavirem přepískl, zahltit mediální prostor, otrávil a unavil konzumenty, vyvolal u nich alergii. Vyvolal tentýž efekt, jaký je popsán v povídce "Chlapec a vlci" od Lva Nikolajeviče Tolstého. Přehnaná propaganda týkající vnějších atributů epidemie a zcela opomíjející to, v čem se jedná skutečně o velmi závažný problém, přinesla své "ovoce" v podobě nedůvěry, která v některých případech přerostla v popíračství. Chápu, ale myslící člověk by si i v této situaci měl udržet nadhled.

2. Psychologické aspekty:

Náš současný svět je hodně nezdravý a ekonomické i politické turbulence nás tak jak tak neminou. Takže "koronavirus" globálním manipulátorům spadl doslova z nebe a také dochází (i v návaznosti na touhu medií po senzaci, viz předešlý bod) ke zneužití "COVI-ideologie" k překrývání problémů. Není divu, že kriticky myslící člověk, když toto prokoukne, může přejít až do extrému: "Vše je jen podvod!". Má to i příchuť odhaleného tajemství či spiknutí. Velmi účinně to spojuje ty, kteří pocítili to stejné. I toto dokážu pochopit, ale i v tomto případě bych od řady kriticky myslících lidí čekal víc.

3. Vnucování protinárodní psychologie poraženectví:

Náš národ je globálním manipulátorům nebezpečný. Má totiž historickou zkušenost z odporu vůči Rakousko-Uhersku, zvláště po té, co jsme jeho politikou byli vtaženi do hrůzné 1. světové války, z toho, že nelze věřit spojencům, tj. z mnichovské zrady, z poslouchání zahraničního vysílání za protektoráty, za které hrozila poprava, z poslouchání zahraničního rozhlasu i po té, co jsme se pokusili budovat společnost na nových základech, ze zrady ze strany nového spojence, z toho, jak Havlovi mazali med kolem huby, aby náš stát co nejvíce oslabili a pak ho i naporcovali... S takovým národem se obtížně manipuluje. A teď se mu podařilo v první části epidemie řešit problémy přímo ukázkově, roušky se staly symbolem národní hrdosti, i Trump si ji nakonec navlékl, aby náš triumf dovršil... Tak to už ne! Takovou sebedůvěru čecháčkům dovolit nemůžeme. Musíme je potupit, ostatně tak, jak se to dělá ve všem. Tak jako třeba Němci byli vždy obětí Čechů, tak jsou i roušky symbolem všeho špatného. Jakkoli pitomý argument je k tomu dobrý.

4. Politické parazitování jinak sterilní opozice:

Od počátku "popíračství" reprezentovaného průkopnický "odborníkem" Zimou šlo o to, jak se dostat na kobytku Babišově vládě. Jak ji znemožnit v očích veřejnosti. Dotlačit ji veřejnou propagací "neškodnosti koronaviru" a zbytečnými i ekonomicky zhoubnými restrikcemi k chybám a pak ji obvinít ze selhání. Vždyť na

toto se tak krásně hraje a najdou se k tomu i spojenci-sabotéři, kteří z těchto důvodů rádi pootevřenou našemu viru vrátka, aby vycenil své zuby, tedy hroty.

5. Možnost dalšího používání řízené migrace jako nástroje devastace zemí EU

Pokud by veřejnost zemí EU většinou sdílela chápání toho, jak se šíří, jak funguje a jaké důsledky má nekontrolovaná epidemie koronaviru, vynutila by si jako první a nezbytné opatření výrazné redukce v oblasti přijímání nelegálních imigrantů. Protože se hraje o čas, část kriticky myslících lidí, kteří nebezpečí migrace řízené za účelem devastace zemí EU chápe, byla "neutralizována" ideologií "požiračství", která se maskuje jako "kritická". Podrobněji viz 1. díl z této trojice článků, na který je odkaz v úvodu.

6. Geopolitická hra o to, abychom zůstali na té "správné straně":

To je asi to nejdůležitější. Ono se tak nějak tuší, že svět se bude stále více dělit na tu část, kde se koronavirová epidemie zvládla, a na tu, kde ne. Ono se (ted' mám na mysli globální manipulátory, nebo jak používám přesnější výraz "jádro současné globální moci") dokonce i tuší, že "čínský zázrak", případně úspěch dalších zemí, je spojen s tím, že se podařilo včas zabránit šíření viru v jeho zdivočelém modu (patrně portfolio vzájemně nesnášejících se mutací, které jej uchovávají v agresivní podobě, na rozdíl od přecházející epidemie SARS, kde došlo k poměrně rychlému zklidnění viru). Když se podíváme, kudy vede linie zvládnutí a nezvládnutí epidemie, kde se již "zakořenily" agresivní mody koronaviru a kde se podařilo základní kmen uklidnit, dostáváme úplně nový obraz světa. Hraničními zeměmi jsou přitom Izrael, Rusko a některé eurounijní země včetně např. Německa, Polska i nás. A hraje se o každou zemi. Ted' se bude rozhodovat, zda zůstaneme mezi těmi, které NAJDOU SVOJI PERSPEKTIVNÍ EVOLUČNĚ STABILNÍ STRATEGII, nebo které spadnou do propasti civilizačního rozvratu.

Poznámka na závěr:

Vývoj v uvedené oblasti lze sledovat každodenně v rámci seriálu "COVI-kávička", zde je odkaz na díl uveřejněný v den uveřejnění tohoto článku:

<http://radimvalencik.pise.cz/8186-covi-kavicka-cr-102-us-49038-komentar.html>

Koronavirus: Chystá se pokus o COVI-majdan?

Kdo ho chystá?

Deep State, tedy přesněji jádro současné globální moci, které zdegenerovalo a snaží se překrýt problémy, které způsobilo, a to formou vyvolávání a hrocení konfliktů. K tomu v obecné rovině viz:

<http://radimvalencik.pise.cz/4432-pred-jihlavou-o-degeneraci-soucasne-moci.html>

Za pomoci koho ho chystá?

Paradoxně i za pomoci části odpůrců NWO a dalších kriticky myslících lidí, konkrétně "popíračů".

Kde se chystá?

V řadě zemí. Poměrně neúspěšně ale s velkou podporou proběhl tento pokus v Srbsku, viz: <http://radimvalencik.pise.cz/8136-srbsko-aeronet-podporuje-sorosovsky-prevrat.html>

Pokusy o něj jsou v Izraeli (zde už je to čitelné), v Německu i u nás. A podle možností v dalších zemích.

Jaké má příčiny?

Podstatným způsobem to vyplývá z logiky chování koronaviru, která se liší od toho, co jsme doposud poznali. **Svět se štěpí na dva typy zemí:**

- V jedněch zafungoval či ještě zafunguje (některé země jsou z tohoto hlediska "hraniční", jako třeba výše zmíněné v souvislosti s COVI-majdanem, ale např. i Rusko) **přirozený mechanismus zvládnutí epidemie. Původní kmen našeho viru přechodem do excitovaného (zdivočelého) stavu za pomoci přísných protiepidemických opatření ovládne replikační prostor, vytěsni zdivočelé mutace, u kterých došlo k odblokování "brzd" šetrného chování k hostiteli, pak se vrátí k původnímu základu evolučně stabilní strategie** (jako v Číně, Jižní Koreji a některých dalších zemích).

- V ostatních **ovládne replikační prostor "odbrzděná" či "zdivočelá" mutace, kterou se nelze ani promořit a vůči které není žádná účinná univerzální vakcína**. Pro tyto země to bude znamenat obrovské ekonomické ztráty a izolaci ze strany úspěšnějších zemí. Jak se bude dál vyvíjet zdivočelý kmen, těžko předvídat.

Cílem pokusů o majdan, které jsou a budou vyvolány s pomocí zneužití zmanipulovaných COVI-popíračů, je, aby co nejvíce zemí spadlo do bažin COVI-nepromořitelnosti a následné COVI-devastace. Tj. aby úspěšných zemí bylo co nejméně a bylo je možné znovu podřídit současné globální moci.

Poznámky:

1. Jediné reálné promoření je, pokud se podaří, aby replikační prostor ovládnul původní kmen našeho viru, a vytlačil zdivočelou mutaci, která má odbourány brzdné mechanismy nutné ke sledování evolučně stabilní strategie. Tuto mutaci nelze zastavit ani vakcínou, ani promořením, spíše hrozí její další mutování v kmeny předhánějící se v "rychlosti spásání" pod tlakem konkurence o ovládnutí replikačního prostoru.

2. Není vyloučeno, že k odbourání brzd "pomalého spásání" (šetrného chování k hostiteli, tedy našinci) došlo umělým zásahem. Pak se stává snaha o vyvolání COVI-majdanu, který umožní strhnout další země do bažin COVI-devastace, ještě pochopitelnější.

Co tomu nasvědčuje?

Na úvod odkážu na tento materiál – "Koronavirus: Anatomie logiky popíračů", viz:

<http://radimvalencik.pise.cz/8204-koronavirus-anatomie-logiky-popiracu.html>

Návazně na to: Mezi "popírači" je řada kriticky myslících lidí, lidí inteligentních, statečných, s mnohými mám (doufám, že stále ještě) přátelské vztahy. Chápu jejich odpor vůči politické reprezentaci u nás (tak jako třeba i v Izraeli či dalších zemích). Ale nemohu si nepovšimnout, že **v houfování "popíračů" hrají prim, tedy vůdčí roli, či řečeno slovy klasika roli "hegemonona" nikoli oni**, ale (podobně, jako k tomu zcela učebnicově došlo v Srbsku) lidé:

- Nevzdělání a nedovzdělání, podléhající iracionálním argumentům podobně jako kdysi ti, kteří podporovali upalování čarodějnic či procesy v 50. letech (věřit, že 5G síť spouští koronavirou epidemii, to už je opravdu silné káfé).

- Mají tendenci podléhat stádní stupiditě a dobrovolně se zapouzdřovat.

- Stále více používající dvojí metr spojený s idealizací abstraktně chápané opozice (tedy ne té, která je nerozlučně spojena s těmi, kteří přivedli naši zemi do současného stavu a která se vyznačuje opoziční sterilitou i ideovou prázdnotou, protože je založena na slouhovství cizí moci).

- Roste jejich agresivita k těm, kteří si uchovali schopnost používat rozum.

- Jsou ochotni věřit kdejaké blbosti (mám na mysli zejména videa s prezentací "pravd sdělovaných odborníky", aniž by měli elementární představu, jak funguje v daných oblastech skutečná věda).

Nejhorší je, že u některých lidí, které stále ještě považují za racionální, inteligentní a kriticky myslící pozorují nepříznivé změny, pokud jde o používání rozumu. Ale myslím, že většina včas prokoukne, jaká hra se hraje.

Evolučně stabilní strategie člověka a koronaviru

Několik pracovních poznámek k evolučně stabilní strategii našeho viru a našeho člověka.

K inspiraci a zamyšlení pro ty, kteří chtějí používat rozum.

Motto:

"To, jak se projevuje evolučně stabilní strategie našeho viru je zrcadlem obtížnosti cesty k hledání evolučně stabilní strategie pro jakoukoli lidskou pospolitost i lidstvo samo."

(Takto nějak to už delší dobu intuitivně cítím)

Patrně ji **v nějaké míře mají všechny koronaviry nějak zabudovanou výše prezentovanou třísožkovou evolučně stabilní strategii a patrně právě to, že se prosadila, vedlo k ústupu předcházejících koronavirových epidemií** (SARS-CoV, MERS-CoV). Lze jen litovat, že samotnému fenoménu "ústupu" jako předmětu výzkumu nebyla věnována potřebná pozornost.

Otázka zní takto:

- Nakolik se náš virus (COVID-19) evolučně stabilní strategii přiblížil.

- Jakými mechanismy a strukturálními prvky je realizována.

- Co způsobuje její selhávání.

S trochou nadsázky o souvislosti evolučně stabilní strategie lidské pospolitosti a evolučně stabilní strategie našeho viru

Návrat našeho viru k jeho evolučně stabilní strategii v rámci určité lidské pospolitosti je podmíněn přiblížením se této pospolitosti k její evolučně stabilní strategii.

(Toto tvrzení je velmi silné ve smyslu přehánění či nadsázky, ale není tak zcela od věci.)

Společné pro evolučně stabilní strategie lidské pospolitosti a evolučně stabilní strategie našeho viru

1. Šetrné chování k replikačnímu prostředí.

2. Eliminování jedinců (mutací), kteří chtějí získat replikační či poziční výhodu na úkor kmene a v rozporu s principem šetrného chování k prostředí.

Odlišné v evolučně stabilní strategie lidské pospolitosti a evolučně stabilní strategie našeho viru

- Evolučně stabilní strategie našeho viru je založena na neměnnosti (náš virus nemá jiný prostor pro svůj individuální vývoj než zdokonalovat mechanismy vytlačení mutací porušujících pravidlo šetrného chování k hostiteli formou zvýšení vlastní replikační dynamiky a po té opětovného návratu k šetrnému chování.

- Evolučně stabilní strategie lidské pospolitosti může být za určitých podmínek založena na nebiologickém svobodném rozvoji každého jednotlivce, pokud ovšem jsou splněny dvě podmínky (viz dále).

Dvě podmínky evolučně stabilní strategie člověka

1. Svobodný rozvoj schopností každého jednotlivce vytváří podmínky pro svobodný rozvoj schopností každého jiného jednotlivce.

2. Výsledkem tohoto svobodného rozvoje schopností (v rámci lidské pospolitosti založené na výše uvedeném typu vzájemnosti) je inovační aktivita permanentně a perspektivně limitně snižující množství vstupů (zátěže přírody) z hlediska výstupů (kterým je právě rozvoj, uchování a uplatnění lidských schopností).

(Toto je nejobtížnější pochopit, ale je to také to nejdůležitější pro pochopení současné reality vztahu člověka a přírody.)

Je to jediná dlouhodobá evolučně stabilní strategie.

Formulováno jazykem kooperativních her

Jde o plně využívání investičních příležitostí spojených s rozvojem, uchováním a uplatněním lidských schopností podle míry jejich výnosnosti, a to nezávisle na tom, kdo je vlastníkem investičních prostředků a kdo vlastníkem investičních příležitostí.

Nutný předpoklad

Plný rozvoj trhu s investičními prostředky tak, aby tento trh nebyl omezen pozicním investováním, kdy jedinec s větším množstvím investičních prostředků investuje tyto prostředky do omezení možností využívat investiční příležitosti jiného jedince, tj. jednání, které je v rozporu s evolučně stabilní strategií.

Realita současnosti

Nedostatečnou rozvinutost trhu musí v současné době do určité míry suplovat autorita toho typu moci, který v dané lidské pospolitosti funguje. Každá strategie, která se na tomto základě blíží evolučně stabilní strategii, je z dlouhodobého hlediska jen "evolučně nestabilně stabilní". Ale tímto obdobím si patrně budeme muset projít.

Globální aspekt

Cesta k evolučně stabilní strategii lidské pospolitosti bude patrně velmi odlišná v různých velkých regionech (zemích či územních celcích), a to jak pokud jde o formu, tak i o časový horizont. To bude mít za následek, že země, které dokážou zvládnout epidemii, se budou izolovat (omezením migračních toků i způsobem života) od zemí, ve kterých mutace našeho viru porušující jeho evolučně stabilní strategii zvítězí.

Na závěr

Uvědomuji se, že vše je napsáno dostatečně srozumitelně a že ne se vším bude každý souhlasit. Připomínky uvítám a v rámci možností na ně i odpovím.

V čem se „popírači“ mýlí a komu slouží

Začnu dvěma triviálními konstatováními:

1. Zatím toho o našem viru (tedy Covid-19) stále ještě víme hodně málo (i když známe jeho strukturu, funkce většiny jeho komponentů apod.).

2. Medializace problémů, které s jeho existencí a šířením vznikají, má v řadě případů podobu účelového strašení s cílem překrýt jiné a závažnější současné problémy, vytvořit podmínky pro omezování svobody lidí apod.

Proč považují popíračství za nebezpečné:

Přesto považuji fenomén "popíračství" za mimořádně nezodpovědný a nebezpečný. Budu ještě konkrétnější. Samotné popíračství (které má určitý étos odmítnutí manipulace, obrany svobody člověka) by nebylo nijak zvlášť nebezpečné, pokud by bylo možné populaci promořit a pokud by existovala cesta ke stádní imunitě. Jeho důsledkem by bylo jen to, že by se některým starým a současně nemocným lidem o něco zkrátil život, který je v mnoha případech beztak utrpením. Skutečných obětí "devatenáctky" by bylo minimum.

Jenže náš virus se chová jinak. I "manuál z Bulovky" (připravený se snahou o co nejúplnější a nejkorektnější využití ověřených zdrojů) upozorňuje na to, že z důvodů (které jsou sice dostatečné, ale podle mě postihují jen některé aspekty chování našeho viru) není ani promoření ani nabytí státní imunitě reálné.

Zmíněný manuál uveřejňuji na pokračování (celkem pět dílů) a budu jej počínaje třetí částí komentovat z hlediska toho, v čem vidím situaci trochu odlišně. Zde je první díl uveřejněný dnes:

<http://radimvalencik.pise.cz/8261-covi-kavicka-17-8-cr-121-us-36843-komentar.html>

Největší hrozba? – Možnost prolomení evolučně stabilní strategie našeho viru:

Toho, čeho se nejvíc obávám (skutečně obávám, ale není to proto, že bych měl strach), je, že:

1. Náš virus se vyvinul do podoby blízké evolučně stabilní strategii.

2. Pokud se ovšem dostává do podmínek, na které není dosavadní evolucí připraven (opakované a časté setkávání se různými mutacemi v důsledku intenzivních globálních migračních toků nejrozličnějšího typu – přesun za prací, turistika, hledání lepšího místa pro život apod., z nichž některé mutace jsou v "excitovaném", resp. "zdivočelém" stavu), může dojít místo "promoření" k **prolomení evolučně stabilní strategie** našeho viru. Možná k tomu dokonce už někde došlo (víme toho z tohoto hlediska o našem viru opravdu málo, ještě k tomuto bodu vrátím).

Beru hypotézu této formy evolučně stabilní strategie našeho viru s příslušnou metodickou skepsí, ale zdá se mně stále pravděpodobnější.

Patrně ji v nějaké míře mají všechny koronaviry nějak zabudovanou a patrně právě to, že se prosadila, vedlo k ústupu předcházejících koronavirových epidemií (SARS-CoV, MERS-CoV). Lze jen litovat, že samotnému fenoménu "ústupu" jako předmětu výzkumu nebyla věnována potřebná pozornost.

Otázka zní takto:

- Nakolik se náš virus (COVID-19) evolučně stabilní strategii přiblížil.
- Jakými mechanismy a strukturálními prvky je realizována.
- Co způsobuje její selhávání.

Viz: <http://radimvalencik.pise.cz/8226-evolucne-stabilni-strategie-cloveka-a-koronaviru.html>

Proč je na místě princip předběžné opatrnosti a proč je chování "popíračů" – mírně řešeno – nestandardní:

Zdůrazňuji, že se jedná o hypotézu a nemusí to být tak. Ale i kdyby byla pravděpodobnost toho, že logika chování našeho viru je blízka takto popsané evolučně stabilní strategii, 1:100 či dokonce 1:1000, pak z hlediska předběžné opatrnosti je nutné dělat vše pro to, aby **nedošlo k jejímu prolomení**.

Jedním z důvodů je, že v zemích, kde k tomuto prolomení dojde, bude virus dlouho páchat velké škody, bude se dlouho zklidňovat a není vyloučeno, že se zde mohou vyvinout i velmi nebezpečné mutace. Země, kde se podaří vhodnými restriktivními opatřeními (které co nejméně omezují skutečné svobody lidí a ekonomický život) podpořit základní kmen našeho viru a tím zklidnit chování našeho viru (patrně se to podařilo v Číně, Rusko a některé země EU jsou tomu také poměrně blízko, z klíčových globálních hráčů se zdá, že se to podaří i Izraeli), se budou v logice věci **izolovat od zemí, kde bude "devatenáctka" přetrvávat ve zdivočelém stavu**. Pokud se něčeho skutečně obávám, tak toho, abychom se mezi země, od kterých se bude úspěšnější část světa izolovat, nedostali. Proto nemám rád "popírače", kteří celou kampaň kolem koronaviru považují za spiknutí globalizátorů (NWO apod.), ale ve skutečnosti těmto globalizátorům slouží. O tom, že došlo k jejich zmanipulování, mě mj. přesvědčuje:

- Jakým pitomostem jsou ochotni naslouchat a jaké pitomosti aktivně šíří (např. články z pera J. Hnízdila, "odborníka" oceněného zlatým bludným balvanem).

- Jak agresivně se chovají vůči "jinověrcům" (neschopnost vnímat argumenty, útočnost velmi podobná náboženské netoleranci či dokonce náboženskému fanatismu, kterou bych dříve u některých lidí neočekával).

- Ztráta morálních zábran, konkrétně úcta k ohroženým skupinám obyvatel (k tomu se ještě vrátím).

Před časem jsem napsal šest bodů, ve kterých popisují příčiny "popíračství". S odstupem času se mně zdá nejdůležitější ten poslední bod, cituji:

"6. Geopolitická hra o to, abychom zůstali na té "správné straně":

To je asi to nejdůležitější. Ono se tak nějak tuší, že svět se bude stále více dělit na tu část, kde se koronavirová epidemie zvládla, a na tu, kde ne. Ono se (teď mám na mysli globální manipulátory, nebo jak používám přesnější výraz "jádro současné globální moci") dokonce i tuší, že "čínský zázrak", případně úspěch dalších zemí, je spojen s tím, že se podařilo včas zabránit šíření viru v jeho zdivočelém modu (patrně portfolio vzájemně nesnášejících se mutací, které jej uchovávají v agresivní podobě, na rozdíl od přecházející epidemie SARS, kde došlo k poměrně rychlému zklidnění viru). Když se podíváme, kudy vede linie zvládnutí a nezvládnutí epidemie, kde se již "zakořenily" agresivní mody koronaviru a kde se podařilo základní kmen uklidnit, dostáváme úplně nový obraz světa. Hranicemi zeměmi jsou přitom Izrael, Rusko a některé eurounijní země včetně např. Německa, Polska i nás. A hraje se o každou zemi. Teď se bude rozhodovat, zda zůstaneme mezi těmi, které NAJDOU SVOJI PERSPEKTIVNÍ EVOLUČNĚ STABILNÍ STRATEGII, nebo které spadnou do propasti civilizačního rozvratu."

Viz: <http://radimvalencik.pise.cz/8204-koronavirus-anatomie-logiky-popiracu.html>

(Ty ostatní jsou také důležité.)

Ke ztrátě morálních zábran "popíračů":

Nejzřetelněji se to projevuje u "odmítačů" roušek. Prý je to "zotročování lidí". To může říci jen ten, kdo už je zotročen a vůbec nechápe obsah pojmu svoboda (asi proto, že nikdy za skutečnou svobodu nebojoval). Ale budiž. Za důležité považují něco jiného. Podívejme se třeba na příspěvky ve skupině "Nebudeme nosit roušky", viz:

<https://www.facebook.com/groups/2539765316284761>

Nejde jen o naprostou netoleranci a diletantismus v argumentaci. Jde o programové hlásání bezohlednosti vůči těm, kteří jsou potenciální obětí narušení pravidel obezřetného chování při šíření infekce. A to dokonce se zjevným agresivním výpadem proti starším lidem. Typické stádní utvrzování stupidity popsané Koukolíkem ve "Vzpouře deprivantů". Těmto deprivantům však vůbec nedochází, že určité morální normy mají poměrně velkou setrvačnost a že jejich snaha vyprovokovat averzi vůči starším lidem může dojít "úspěšného naplnění" právě v době, kdy to budou oni, kdo bude patřit mezi ty "staré, hloupé a nepotřebné".

Na závěr pár poznámek o tom, co říká nejnovější vývoj v oblasti poznávání našeho viru a co vyplývá z projevů jeho šíření:

- Vše nasvědčuje tomu, že základní kmen Covid-19 tu byl (přinejmenším v některých lokalitách) v lidské populaci už hodně dlouho.

- Základ evolučně stabilní strategie je patrně hodně pevně v našem viru zakotven, plné prolomení jeho evolučně stabilní strategie je patrně možné, ale zatím k němu ještě nikde definitivně nedošlo.

- Tam, kde virus "zdivočí" (vytvoří se nepříznivé "portfolio" mutací), tam se virus zklidňuje jen velmi pomalu a s obtížemi.

- Náš virus má zabudováno patrně více brzd, které blokují strategii "rychlého spásání" (tj. nešetrného vztahu k hostiteli, takže odblokování některých jako reakce na mutace porušující základ evolučně stabilní strategie, je jen částečné a dočasné (zatím a doufejme, že to ještě nějaký čas vydrží).